

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

TECHNISCH RAPPORT KWALITEIT EXTRA ONDERSTEUNING IN HET FUNDEREND ONDERWIJS

April 2024

1 Inhoud

1	Inhoud	2
2	Inleiding	4
3	Definities en operationalisaties	5
4	Methode	9
4.1	Steekproef, respons en representativiteit	9
4.1.1	<i>Steekproef</i>	9
4.1.2	<i>Respons</i>	10
4.1.3	<i>Representativiteit</i>	11
4.2	Dataverzameling	11
4.2.1	<i>Vragenlijst scholen</i>	12
4.2.2	<i>Schoolbezoeken: Dataverzameling op schoolniveau</i>	12
4.2.3	<i>Schoolbezoeken: Dataverzameling op leerlingniveau</i>	13
4.2.4	<i>Vragenlijst samenwerkingsverbanden</i>	18
4.2.5	<i>Pilots</i>	18
4.3	Analyses	18
4.3.1	<i>Beschrijvende analyses</i>	18
4.3.2	<i>Weging</i>	18
4.3.3	<i>Verschillen tussen sectoren/onderwijssoorten</i>	19
4.3.4	<i>Regressieanalyses</i>	19
5	Resultaten	26
5.1	Deelvraag 1: Wat is de omvang van de doelgroep leerlingen met extra ondersteuning in het funderend onderwijs in het schooljaar 2022-2023? 26	
5.2	Deelvraag 2: Hoe is de doelgroep van leerlingen met extra ondersteuning samengesteld op basis van de aard en ernst van hun onderwijsbehoefte?	28
5.3	Deelvraag 3: In hoeverre verschilt de omvang van de doelgroep tussen scholen binnen dezelfde sector?	35
5.4	Deelvraag 4: In hoeverre is de kwaliteitszorg op het gebied van extra ondersteuning in het basis- en voortgezet onderwijs ontwikkeld in termen van ambities, doelen, (zelf-)evaluatie en verantwoording?	38
5.5	Deelvraag 5: In welke mate voldoen de scholen aan de basiskwaliteit voor de extra ondersteuning zoals verwoord in de standaard OP2?	41
5.6	Deelvraag 6: Welke tussenvoorzieningen heeft het samenwerkingsverband (swv) ingericht, hoeveel leerlingen zijn daar geplaatst, wat is de aard van de geboden extra ondersteuning, wat is de gemiddelde verblijfsduur? ...	54

5.7	Deelvraag 7: In welke mate zijn de gestelde doelen voor leerlingen en de extra ondersteuning passend, concreet te evalueren en ambitieus?	59
5.8	Deelvraag 8: In welke mate wordt de extra ondersteuning daadwerkelijk uitgevoerd zoals beschreven in het plan?	64
5.9	Deelvraag 9: Wat is de kwaliteit van de uitvoering van de extra ondersteuning die de leerling krijgt?	67
5.10	Deelvraag 10: In welke mate behalen leerlingen de doelen voor het onderwijs, vorming en gedrag uit hun OPP?.....	71
5.11	Deelvraag 11: Wat is de kwaliteit van de evaluatie van de geboden ondersteuning?	75
5.12	Deelvraag 12: In welke mate leidt evaluatie tot bijstelling van aanpak en doelen, als daar aanleiding voor is?	77
5.13	Deelvraag 13: In welke mate beoordelen ouders van leerlingen en de leerlingen zelf de extra ondersteuning als passend, uitvoerbaar en succesvol?.....	78
	<i>5.13.1 Betrokkenheid van leerlingen en ouders bij de extra ondersteuning ...</i>	<i>82</i>
5.14	Samenhang van het percentage leerlingen met extra ondersteuning met schoolkenmerken	84
5.15	Samenhang van de kwaliteit van de uitvoering met andere onderzochte aspecten van extra ondersteuning	87
5.16	Samenhang van de kwaliteit van de uitvoering met typen problematiek .	91
5.17	Samenhang van kwaliteit van de uitvoering met de functie van de uitvoerder	95
6	Bijlage 1. Tabellen representativiteitscontroles.....	96
7	Bijlage 2. Uitval van onderzoeksonderdelen als een functie van de problematiek van de geselecteerde leerlingen	108
8	Bijlage 3. Resultaten schoolvragenlijst (v)so uitgesplitst naar aangeboden uitstroomprofielen.....	120
9	Bijlage 4. Resultaten enkelvoudige regressieanalyses naar samenhang van het percentage leerlingen met extra ondersteuning met schoolkenmerken	122
10	Bijlage 5: Resultaten enkelvoudige regressieanalyses naar samenhang met de kwaliteit van de uitvoering	124

2 Inleiding

Dit is het technisch rapport dat ten grondslag ligt aan de publicaties van stelselonderzoek 'Kwaliteit van de extra ondersteuning in het funderend onderwijs'.

In dit onderzoek staat de volgende vraag centraal:

Wat is de omvang, aard en kwaliteit van de extra ondersteuning voor leerlingen in het basis-, voortgezet en (voortgezet) speciaal onderwijs?

De centrale onderzoeksvraag is beantwoord aan de hand van onderstaande deelvragen. Deelvragen 1-5 zijn onderzocht op schoolniveau, deelvraag 6 op het niveau van samenwerkingsverbanden, en deelvragen 7-13 op het niveau van individuele leerlingen met extra ondersteuning.

1. Wat is de omvang van de doelgroep leerlingen met extra ondersteuning in het funderend onderwijs in het schooljaar 2022-2023?
2. Hoe is de doelgroep van leerlingen met extra ondersteuning samengesteld op basis van de aard en ernst van hun onderwijsbehoefte?
3. In hoeverre verschilt de omvang van de doelgroep tussen scholen binnen dezelfde sector?
4. In hoeverre is de kwaliteitszorg op het gebied van extra ondersteuning in het basis- en voortgezet onderwijs ontwikkeld in termen van ambities, doelen, (zelf-)evaluatie en verantwoording?
5. In welke mate voldoen de scholen aan de basiskwaliteit voor de extra ondersteuning zoals verwoord in de standaard OP2?
6. Welke tussenvoorzieningen heeft het samenwerkingsverband ingericht, hoeveel leerlingen zijn daar geplaatst, wat is de aard van de geboden extra ondersteuning, wat is de gemiddelde verblijfsduur?
7. In welke mate zijn de gestelde doelen voor leerlingen en de extra ondersteuning—zoals beschreven in het ontwikkelingsperspectief (OPP) of bij SO in het handelingsdeel—passend (onderbouwd), concreet te evalueren en ambitieus (streven naar verbetering van belemmerende factoren)?
8. In welke mate wordt de extra ondersteuning daadwerkelijk uitgevoerd zoals beschreven in het plan?
9. Wat is de kwaliteit van de uitvoering van de extra ondersteuning die de leerling krijgt?
10. In welke mate behalen (zoals blijkt uit evaluatieve data) leerlingen de doelen voor het onderwijs, vorming en gedrag uit hun OPP?
11. Wat is de kwaliteit van de evaluatie van de geboden ondersteuning?
12. In welke mate leidt evaluatie tot bijstelling van aanpak en doelen, als daar aanleiding voor is?
13. In welke mate beoordelen ouders van leerlingen en de leerlingen zelf de extra ondersteuning als passend, uitvoerbaar en succesvol?

De bevindingen m.b.t. deelvraag 6 worden gerapporteerd in de Staat van het Onderwijs 2024, en niet in de publicaties van stelselonderzoek 'Kwaliteit van de extra ondersteuning in het funderend onderwijs'. De resultaten van deze deelvraag zijn wel opgenomen in dit technisch rapport.

3 Definities en operationalisaties

In dit technisch rapport hanteren we onderstaande definities.

Samenwerkingsverband

Elke school in het primair en voortgezet onderwijs in Nederland is verplicht aangesloten bij een samenwerkingsverband voor passend onderwijs, dat wordt gevormd door de schoolbesturen binnen het verband. De samenwerkingsverbanden zijn geografisch ingedeeld. Het samenwerkingsverband is verantwoordelijk voor een dekkend aanbod van ondersteuningsvoorzieningen in een regio. Er zijn momenteel 75 samenwerkingsverbanden voor het basisonderwijs en 76 voor het voortgezet onderwijs.

Ondersteuningsplan

Een wettelijk verplicht document met afspraken over de manier waarop een samenwerkingsverband de basis- en extra ondersteuning voor leerlingen in hun regio inricht. Het samenwerkingsverband stelt het ondersteuningsplan minimaal eens in de vier jaar vast.

Basisondersteuning

De ondersteuning die voor leerlingen beschikbaar is op alle scholen binnen een samenwerkingsverband. Het doel van basisondersteuning is om onderwijsdeelname en een doorlopende ontwikkeling mogelijk te maken. De aangesloten schoolbesturen bepalen samen welke ondersteuning bij de basisondersteuning hoort. Zij leggen dit vast in het ondersteuningsplan.

Extra ondersteuning

Soms heeft een leerling meer nodig dan de basisondersteuning. De school zet dan extra ondersteuning in of vraagt dit aan bij het samenwerkingsverband. Hoe de financiering van de extra ondersteuning wordt geregeld verschilt per samenwerkingsverband.

Leerlingen met extra ondersteuning in het po en vo (m.u.v. sbo en pro)

In dit onderzoek definiëren we leerlingen met extra ondersteuning in het po en vo (m.u.v. sbo en pro) als leerlingen voor wie alle onderstaande criteria opgaan:

- zij hebben onvoldoende aan de basisondersteuning die de school kan bieden
- de school heeft vastgesteld dat zij extra ondersteuning behoeven
- de school heeft (in beginsel) een ontwikkelingsperspectief voor ze opgesteld, en
- zij krijgen over een langere periode planmatig extra ondersteuning, mogelijk in de vorm van een arrangement, waaraan doelen zijn gekoppeld en waarvoor middelen voor passend onderwijs worden ingezet

Het incidenteel inschakelen van een (bovenschools) zorgteam of een expert van het samenwerkingsverband beschouwen we niet als extra ondersteuning.

Leerlingen met extra ondersteuning in het sbo, pro en (v)so

Binnen het sbo, pro en (v)so ontvangen alle leerlingen per definitie extra ondersteuning op basis van de toelaatbaarheidsverklaring en de specifieke onderwijssetting. Het onderzoek heeft hier betrekking op leerlingen die aanvullend op het onderwijsprogramma en de (basis-)ondersteuning extra begeleiding ontvangen die de school bij een beperkt aantal leerlingen biedt, en om leerlingen waarbij sprake is van een afwijking van het onderwijsprogramma of de onderwijstijd. Het gaat hierbij om specifieke maatregelen die voor een langere periode (tenminste enkele maanden) worden getroffen om aan te sluiten bij de onderwijsbehoeften en het perspectief van de leerling.

Ontwikkelingsperspectief (OPP)

Scholen in het sbo, pro en (v)so moeten voor iedere leerling een ontwikkelingsperspectief (OPP) opstellen. In het reguliere basis- en voortgezet onderwijs moet een OPP opgesteld worden voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. In het OPP wordt beschreven wat de verwachte uitstroombestemming van de leerling is, een onderbouwing daarvan, en de te beiden begeleiding en ondersteuning. Het OPP dient minimaal eens per jaar te worden geëvalueerd met ouder(s) en leerling.

Handelingsdeel

Een onderdeel van het OPP waarin wordt beschreven welke begeleiding de leerling nodig heeft en wie deze begeleiding gaat geven. Ouders hebben hier instemmingsrecht op.

Uitstrooprofiel

Er zijn drie richtingen in het (voortgezet) speciaal onderwijs. Deze richtingen heten uitstrooprofielen: uitstrooprofiel dagbesteding, uitstrooprofiel arbeidsmarktgericht en uitstrooprofiel vervolgonderwijs. Het OPP van een leerling sluit aan bij het uitstrooprofiel. De leerling volgt het onderwijs in een profiel dat past bij zijn/haar uitstroombestemming.

Thuiszitters

Onder thuiszitters verstaan we in dit onderzoek ingeschreven leerlingen die langer dan vier weken ongeoorloofd afwezig zijn. Leerlingen die een korte periode regelmatig spijbelen vallen niet onder thuiszitters.

Deelnamepercentages

Deelnamepercentages sbo, so, pro, en vso zijn als volgt berekend, op basis van de leerlingaantallen geregistreerd in het Basisregister Onderwijs (BRON; peildatum 1 oktober 2022):

- Deelnamepercentage sbo = aantal leerlingen sbo / (aantal leerlingen bo + sbo)
- Deelnamepercentage so = aantal leerlingen so / (aantal leerlingen bo + sbo)
- Deelnamepercentage pro = aantal leerlingen pro / aantal leerlingen vo excl vso
- Deelnamepercentage vso = aantal leerlingen vso / aantal leerlingen vo excl vso

School- en afdelingskenmerken:

Regio

Scholen kunnen ingedeeld worden in verschillende regio's. Deze regio's zijn bepaald op basis van provincie. Drenthe, Groningen en Friesland behoren tot regio Noord. Gelderland en Overijssel behoren tot regio Oost. Noord-Holland, Utrecht, Zuid-Holland en Flevoland behoren tot de regio midden. Zeeland, Limburg en Noord-Brabant behoren tot de regio zuid.

In de regressieanalyses in dit onderzoek zijn de regio's Noord, Oost en Zuid samengenomen vanwege het relatief kleine aantal onderzochte scholen in elk van deze drie regio's.

Stedelijkheid

Stedelijkheid is bepaald op basis van de omgevingsadressendichtheid (oad) van de gemeente waarin een vestiging zich bevindt. Voor deze variabele worden vijf verschillende categorieën onderscheiden (gelijk aan CBS indeling): Zeer sterk stedelijk (2500 of meer adressen per km²), sterk stedelijk (1500 tot 2500 adressen per km²), matig stedelijk (1000 tot 1500 adressen per km²), weinig stedelijk (500 tot 1000 adressen per km²), niet stedelijk (minder dan 500 adressen per km²). In de regressieanalyses in dit onderzoek zijn de categorieën zeer sterk en sterk stedelijk samengenomen, evenals de categorieën matig, weinig en niet stedelijk. Dit is gedaan vanwege het kleine aantal bezochte scholen in de afzonderlijke stedelijkheidscategorieën.

Denominatie (po, so)

Scholen hebben een denominatie. In onze analyses maken we voor het po gebruik van een indeling in 4 groepen (Openbaar, Rooms-katholiek, Protestants-christelijk en Overig bijzonder) en voor het so van een indeling in 3 groepen (Openbaar, Rooms-katholiek en Overig bijzonder). Voor het vo hebben we denominatie niet meegenomen in de analyses omdat dit kenmerk op vo-scholen minder informatief wordt geacht.

Schoolweging (bo)

De schoolweging is een maat voor de complexiteit van de leerlingenpopulatie op een reguliere basisschool. Het CBS berekent de schoolweging van een school op basis van het opleidingsniveau van de ouders, het gemiddelde opleidingsniveau van alle moeders, het land van herkomst van de ouders, de verblijfsduur van de moeders in Nederland, en of ouders in de schuldsanering zitten. De schoolweging loopt van 20 tot 40. Hoe lager de schoolweging, hoe minder complex de leerlingenpopulatie. In dit onderzoek gebruiken we de gemiddelde schoolweging over de schooljaren 2019-2020, 2020-2021 en 2021-2022.

Percentage leerlingen met niet-westerse migratieachtergrond (vo)

De migratieachtergrond van de leerling wordt bepaald op basis van zijn/haar geboorteland en de geboortelands van zijn/haar juridische ouders. Leerlingen worden in vier categorieën ingedeeld: leerlingen zonder migratieachtergrond, leerlingen met een westerse migratieachtergrond, leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond van de tweede generatie, leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond van de eerste generatie. In dit onderzoek is voor elke vo-afdeling het percentage leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond in schooljaar 2022-2023 berekend. Hierbij is geen onderscheid gemaakt tussen leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond van de eerste en tweede

generatie.

Percentage leerlingen woonachtig in een armoedeprobleemcumulatiegebied (APCG; vo)

Een armoedeprobleemcumulatiegebied is een postcodegebied waarin zowel het percentage huishoudens met lage inkomens, als het percentage huishoudens met een uitkering én het percentage niet-westerse allochtonen hoger ligt dan 80% van alle postcodegebieden in Nederland. In dit onderzoek is voor elke vo-afdeling het percentage leerlingen woonachtig in een APCG in schooljaar 2022-2023 berekend.

Onderwijsaanbod op een vestiging vanaf leerjaar 3 (vo)

Met betrekking tot het onderwijsaanbod vanaf leerjaar 3 op een vo-vestiging houden we onderstaande indeling aan, die overeenkomt met de indeling die wordt gebruikt in de Staat van het Onderwijs.

- geen aanbod vanaf leerjaar 3 (alleen onderbouw; deze vestigingen waren uitgesloten van dit onderzoek)
- alleen praktijkonderwijs (pro)
- vmbo-b en/of vmbo-k (en eventueel pro)
- alleen vmbo-(g)t
- vmbo-breed (en eventueel pro)
- vmbo-breed+havo, of vmbo-breed+havo+vwo (en eventueel pro)
- vmbo-(g)t+havo, vmbo-(g)t+vwo, of vmbo-(g)t+havo+vwo
- alleen havo, of havo+vwo
- alleen vwo

Cluster (so)

In het (voortgezet) speciaal onderwijs worden tegenwoordig drie clusters geregistreerd: cluster 1, voor blinde en slechtziende kinderen; cluster 2, voor dove, doofblinde en slechthorende kinderen of voor kinderen met ernstige spraak-taalmoeilijkheden; en overig (voormalige clusters 3 en 4), voor leerlingen met een lichamelijke beperking, een chronische ziekte, een verstandelijke beperking, een gedragsstoornis, ontwikkelingsstoornis, een psychiatrisch probleem of een ernstige meervoudige beperking. Cluster-1 en cluster-2 scholen zijn niet meegenomen in dit onderzoek.

4 Methode

In dit hoofdstuk worden eerst de steekproeftrekking en representativiteitscontroles beschreven, vervolgens worden de verschillende onderdelen van de dataverzameling toegelicht, en tot slot worden de gebruikte analysemethoden beschreven.

4.1 Steekproef, respons en representativiteit

4.1.1 Steekproef

De doelpopulatie van dit onderzoek bestaat uit alle po-scholen, vo-afdelingen, en (v)so-scholen, met de volgende uitzonderingen:

- vo en po: particuliere scholen, internationale scholen en scholen in het buitenland
- po: nieuwkomersvoorzieningen type 1/2 en recent gestarte scholen (startdatum vanaf 31 augustus 2019)
- vo: ISK, onderbouw, en onvolledige afdelingen
- so: scholen behorende bij een Justitiële Jeugdinrichting, volledig residentiele scholen, en cluster-1 en -2 scholen

Om rekening te houden met schoolbelasting zijn de scholen/afdelingen uit de doelpopulatie die recent een ander inspectiebezoek hebben gehad (bij po en vo alle inspectiebezoeken ongeacht het onderzoekstype; bij so alleen bezoeken i.h.k.v. een stelselonderzoek) uitgesloten van de steekproeftrekking voor het huidige onderzoek. Dit resulteerde in de uitsluiting van ongeveer een derde van de po- en vo-scholen uit de doelpopulatie, en van 12% van de vso-scholen (i.v.m. deelname aan Peil.vso; er zijn geen so-scholen uitgesloten). De overgebleven scholen/afdelingen uit de doelpopulatie vormen het steekproefkader, d.w.z. het kader waarbinnen de steekproef is getrokken.

Voor de sector po zijn uit het steekproefkader aselect 168 reguliere basisscholen (bo) en 42 scholen voor speciaal basisonderwijs (sbo) getrokken, waarbij mogelijke uitval van maximaal 2 sbo en 8 bo-scholen was ingecalculeerd. Voor de sector vo zijn uit het steekproefkader aselect 40 pro-, 40 vmbo- en 40 havo/vwo afdelingen getrokken, en daarnaast vier reserveafdelingen voor elk van deze drie onderwijssoorten. Voor de sector so zijn uit het steekproefkader aselect 40 so en 40 vso scholen getrokken, evenredig gestratificeerd naar voormalig cluster (3/4). Voor de vso-scholen was een aanvullende stratificatie nodig omdat de doelpopulatie van Peil.vso afweek van die van dit onderzoek. Daarom is het steekproefkader vso naast een indeling naar voormalig cluster (3/4), opgedeeld in twee categorieën (strata): (i) scholen in de doelpopulatie van Peil.vso en (ii) scholen niet in de doelpopulatie van Peil.vso. Vervolgens zijn per stratum aselect scholen getrokken, waarbij per stratum het aantal scholen is geselecteerd waarmee de verdeling van de steekproef overeenkomt met de verdeling van de strata in de doelpopulatie van dit onderzoek. Ook zijn er 4 so- en 4 vso-reservescholen getrokken.

De vragenlijst over tussenvoorzieningen is uitgezet onder alle 151 samenwerkingsverbanden als onderdeel van een grotere vragenlijst die werd uitgezet in het kader van het stelselonderzoek 'Zicht en sturing op en verantwoording van doelmatige besteding middelen passend onderwijs'.

4.1.2 Respons

Door omstandigheden zoals ziekte zijn niet alle scholen/afdelingen uit de steekproef bezocht. Een deel van de uitgevallen scholen/afdelingen kon ook niet worden vervangen door een reserveschool/afdeling. Met name bij het pro ligt het aantal bezochte afdelingen hierdoor lager dan het aantal afdelingen in de steekproef. Een aantal scholen/afdelingen dat niet bezocht is heeft wel de schoolvragenlijst ingevuld, en is wel meegenomen in de analyses van deze vragenlijst (dit is het geval voor 5 pro-, 1 vmbo- en 1 vwo-afdeling(en)). Ook het omgekeerde kwam af en toe voor: een aantal van de bezochte scholen heeft de schoolvragenlijst niet ingevuld (dit is het geval voor 2 basisscholen, 1 vwo-afdeling, 1 so-school, en 2 vso-scholen). Tabel 4.1 geeft per sector/onderwijssoort weer hoeveel scholen/afdelingen de schoolvragenlijst hebben ingevuld en hoeveel er bezocht zijn, evenals de omvang van de doelpopulatie en de bijbehorende foutmarges (met een betrouwbaarheid van 95%). Een foutmarge van 15% met een betrouwbaarheidspercentage van 95% betekent dat als we vinden dat een bepaalde variabele voor 60% van de scholen als 'voldoende' wordt beoordeeld, we met een zekerheid van 95% weten dat het werkelijke percentage 'voldoendes' op deze variabele in de populatie als geheel tussen de 45% en de 75% ligt.

Tabel 4.1: Aantal scholen in de steekproef, aantal onderzochte scholen/afdelingen, omvang van de doelpopulatie en bijbehorende foutmarge, uitgesplitst naar sector/onderwijssoort

	n Steekproef	n Schoolvragenlijst	n Bezocht	N Doelpopulatie	Foutmarge vragenlijst (%)	Foutmarge schoolbezoeken (%)
po-bo	168	166	168	6.298	7,5	7,5
po-sbo	42	41	41	268	14,1	14,1
vo-pro	40	38	33	174	14,1	15,4
vo-vmbo	40	38	37	1.840	15,7	15,9
vo-havo/vwo	40	38	38	1.104	15,6	15,6
so	40	39	40	250	14,4	14,2
vso	40	38	40	278	14,8	14,3

Tabel 4.2 laat zien voor welke uitstroomprofielen de (v)so scholen die de schoolvragenlijst hebben ingevuld aangaven een aanbod te verzorgen.

Tabel 4.2: Percentage van de (v)so scholen dat in de vragenlijst aangaf een aanbod te verzorgen voor elk uitstroomprofiel

	so	vso
	%	%
Arbeid	51,3	76,3
Dagbesteding	53,8	63,2
Vervolgonderwijs	71,8	68,4
n	39	38

Scholen kunnen een aanbod voor meerdere uitstroomprofielen aanbieden, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100%.

De vragenlijst over tussenvoorzieningen (deelvraag 6) is ingevuld door 136 van de 151 samenwerkingsverbanden (67 po- en 69 vo-samenwerkingsverbanden; respons = 90,1%). Bij deze respons hoort een foutmarge van 3% (met een betrouwbaarheidspercentage van 95%).

4.1.3 *Representativiteit*

Representativiteit scholen

De uiteindelijk bezochte scholen/afdelingen zijn op onderstaande kenmerken getoetst op representativiteit t.o.v. de doelpopulatie, met chi-kwadraat of (indien nodig) Fisher's exact toetsen.

- po: risicoscore op de prestatie-monitor, regio, denominatie, stedelijkheid, schoolgrootte, schoolweging (schoolweging alleen bij reguliere basisscholen)
- vo: risicoscore op de prestatie-monitor, regio, stedelijkheid, afdelingsgrootte, percentage leerlingen woonachtig in een APCG, percentage leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond, onderwijsaanbod vanaf leerjaar 3 op de vestiging
- so: risicoscore op de prestatie-monitor, regio, denominatie, stedelijkheid, schoolgrootte, voormalig cluster (cluster 3 of 4)

De tabellen in Bijlage 1 laten per sector/onderwijssoort zien hoe de doelpopulatie en de bezochte scholen verdeeld zijn voor de onderzochte kenmerken. Voor het bo, sbo, vmbo, so en vso werden geen significante afwijkingen vastgesteld. Er werden echter wel significante afwijkingen vastgesteld voor het pro m.b.t. stedelijkheid en voor havo/vwo m.b.t. het onderwijsaanbod op de vestiging, wat erop wijst dat de bezochte pro- en havo/vwo-afdelingen niet representatief zijn voor de doelpopulatie m.b.t. deze kenmerken. Om hiervoor te corrigeren zijn alle resultaten van deze afdelingen gewogen (zie paragraaf 4.3.2).

Omdat een aantal scholen die niet zijn bezocht wel de schoolvragenlijst hebben ingevuld, en vice versa, hebben we ook representativiteitscontroles uitgevoerd voor de groep scholen die de schoolvragenlijst hebben ingevuld t.o.v. de doelpopulatie. De resultaten van deze toetsen kwamen overeen met de hierboven beschreven resultaten: er werden significante afwijkingen vastgesteld voor pro m.b.t. stedelijkheid en voor havo/vwo m.b.t. het onderwijsaanbod op de vestiging. De resultaten van de schoolvragenlijst van deze afdelingen zijn daarom ook gewogen.

Representativiteit samenwerkingsverbanden

De representativiteit van de 136 samenwerkingsverbanden die de vragenlijst voor samenwerkingsverbanden hebben ingevuld t.o.v. alle 151 samenwerkingsverbanden is gecontroleerd voor de volgende kenmerken: aantal schoolbesturen, aantal scholen, aantal betrokken gemeenten en aantal leerlingen. Hierbij werden geen significante verschillen vastgesteld (zie voor details het technisch rapport behorende bij het stelselonderzoek 'Zicht en sturing op en verantwoording van doelmatige besteding middelen passend onderwijs'). De groep samenwerkingsverbanden die de vragenlijst heeft ingevuld is dus representatief voor de populatie wat betreft bovenstaande kenmerken.

4.2 **Dataverzameling**

In de periode januari-mei 2023 hebben inspecteurs de scholen bezocht. Voorafgaand aan elk schoolbezoek werd de school gevraagd een vragenlijst in te vullen over de groep leerlingen met extra ondersteuning op hun school, en hebben analisten documentanalyses uitgevoerd gericht op de kwaliteitszorg op het gebied van extra ondersteuning. De schoolbezoeken bevatten twee onderdelen op

schoolniveau. De overige onderdelen van het schoolbezoek richtten zich op het onderzoeken van de kwaliteit van de geboden extra ondersteuning bij een aantal individuele leerlingen. Ook is aan de ouders van de geselecteerde leerlingen gevraagd een vragenlijst in te vullen. Daarnaast is er een vragenlijst uitgezet onder alle samenwerkingsverbanden over de aanwezigheid van tussenvoorzieningen. De verschillende onderdelen van het onderzoek worden hieronder beschreven, en alle gebruikte instrumenten (vragenlijsten, beoordelingsformulieren, gespreksleidraden) zijn te vinden in de map 'Instrumenten'.

4.2.1 *Vragenlijst scholen*

Deze vragenlijst bevatte vragen over de omvang van de groep leerlingen met extra ondersteuning op de school, de aard van hun ondersteuningsbehoeften, en de typen extra ondersteuning die zij ontvangen. Met deze vragenlijst is informatie verzameld over de volledige groep leerlingen met extra ondersteuning op de deelnemende scholen, die we gebruiken om deelvragen 1, 2 en 3 te beantwoorden.

4.2.2 *Schoolbezoeken: Dataverzameling op schoolniveau*

Gesprek schoolleiding over kwaliteitszorg (voorafgegaan door documentanalyse)

Om deelvraag 4 over de kwaliteitszorg op het gebied van extra ondersteuning te beantwoorden hebben analisten voorafgaand aan het schoolbezoek documentanalyses uitgevoerd, aan de hand waarvan inspecteurs tijdens het schoolbezoek een gesprek met de schoolleiding hebben gevoerd. De documentanalyse bestond uit analyses van het schoolondersteuningsprofiel, schoolplan, jaarplan/-verslag en schoolgids. Hiermee werd in beeld gebracht wat vooraf bekend is over de kwaliteitszorg op het gebied van extra ondersteuning, en een eerste inschatting gemaakt van de mate waarin verschillende aspecten van kwaliteitszorg ontwikkeld zijn. De analisten gebruikten hierbij een beoordelingsformulier ontwikkeld door het projectteam. Voorafgaand aan het schoolbezoek deelde de analist zijn/haar bevindingen met de inspecteur, en droeg het beoordelingsformulier over aan de inspecteur. Aan de hand van de informatie uit de documentanalyse legde de inspecteur tijdens het gesprek de focus op de onderdelen die nog niet bekend of duidelijk waren, en vulde het beoordelingsformulier verder in. Het gesprek duurde ongeveer 30 minuten. Uiteindelijk werden zes aspecten van kwaliteitszorg op het gebied van extra ondersteuning volgens een vierpuntsschaal beoordeeld. Deze aspecten hebben betrekking op ambities en doelen, de aanwezigheid van criteria voor extra ondersteuning, evaluatie, bijstelling en verantwoording.

De kwaliteitszorg op het gebied van extra ondersteuning is alleen onderzocht bij de reguliere onderwijssoorten (niet bij het sbo, pro en (v)so).

Monitor basis- en extra ondersteuning

Om deelvraag 5, over de mate waarin scholen voldoen aan de basiskwaliteit voor extra ondersteuning zoals verwoord in de standaard OP2, te beantwoorden hebben inspecteurs gesprekken gevoerd met intern begeleiders (IB-ers; po), zorgcoördinatoren (vo) of leden van de commissie voor de begeleiding (CvB; so). In deze gesprekken, die ongeveer een uur duurden, werd de werkwijze van de school m.b.t. zowel de basis- als extra ondersteuning besproken. Om concrete voorbeelden door te kunnen spreken en te verifiëren hoe de school in de praktijk werkt werd vooraf aan de gesprekspartner(s) gevraagd om twee groepen of klassen in

gedachten te nemen, waarvan één groep/klas met tenminste één van de geselecteerde leerlingen met extra ondersteuning. Op basis van het gesprek werden acht kwaliteitsaspecten op het gebied van basisondersteuning en zes kwaliteitsaspecten op het gebied van extra ondersteuning (vijf voor het so) volgens een vierpuntsschaal (met bij sommige variabelen ook een 'niet van toepassing' optie) beoordeeld. Bij de (v)so scholen zijn daarnaast nog een aantal aspecten opgenomen die specifiek betrekking hebben op afwijking van onderwijstijd. De beoordeelde kwaliteitsaspecten zijn afkomstig van de standaard OP2 Zicht op Ontwikkeling en Begeleiding, zoals beschreven in het onderzoekskader 2021 van de Inspectie van het Onderwijs. In dit onderzoek werden een aantal deelaspecten uit deze standaard beoordeeld die zich richten op de extra ondersteuning, ook in relatie tot de basiskwaliteit en wettelijke vereisten. Er werd geen overkoepelend oordeel op deze standaard gegeven. We verwijzen naar de deelaspecten die in dit onderzoek zijn beoordeeld als de *Monitor basis en extra ondersteuning*.

4.2.3 *Schoolbezoeken: Dataverzameling op leerlingniveau*

Op leerlingniveau zijn verschillende aspecten van de kwaliteit van de geboden extra ondersteuning onderzocht, met behulp van dossieranalyses, observaties, gesprekken en vragenlijsten, zoals hieronder verder beschreven.

Selectie van leerlingen

Per school is de kwaliteit van de geboden extra ondersteuning van maximaal drie aselect geselecteerde leerlingen onderzocht. De drie leerlingen zijn voorafgaand aan het schoolbezoek, tijdens een belafpraak van de inspecteur met de IB-er/zorgcoördinator/CvB en schoolleiding, geselecteerd op basis van hun verjaardagen (de leerlingen met extra ondersteuning die het dichtst na 4 februari, 11 juni en 18 oktober jarig zijn werden geselecteerd). Bij de (v)so scholen werd daarnaast nog één leerling geselecteerd waarbij sprake was van afwijking van onderwijstijd (indien dit voorkwam); deze leerling werd alleen meegenomen bij de dossieranalyse en de vragenlijst voor de ouders. Dit is alleen voor het (v)so gedaan omdat een afwijking van de onderwijstijd in het po en vo minder gebruikelijk is. Ten slotte werd uit de overgebleven leerlingen met extra ondersteuning op willekeurige wijze één reserveleerling geselecteerd, voor het geval één van de oorspronkelijk geselecteerde leerlingen op de onderzoeksdag afwezig was. Wanneer op een school minder dan vier leerlingen met extra ondersteuning zaten dan werden automatisch alle leerlingen met extra ondersteuning geselecteerd. Wanneer er ten tijde van het onderzoek geen enkele leerling met extra ondersteuning op een school zat werd het onderzoek op die school beperkt tot de hierboven beschreven onderdelen op schoolniveau. Dit laatste was het geval voor drie reguliere basisscholen, 1 sbo school, 1 vmbo afdeling, 1 vwo afdeling, en 1 vso school.

Aan elke geselecteerde leerling is een onderzoeksnummer toegewezen, en dit nummer is gekoppeld aan alle informatie die over die leerling werd verzameld. Hierdoor konden de verschillende informatiebronnen behorende bij dezelfde leerling later aan elkaar worden gekoppeld zonder dat er persoonlijke gegevens van de leerling geregistreerd werden.

Voor een deel van de onderzochte leerlingen zijn de observatie, het gesprek met de uitvoerder, het gesprek met de leerling en/of de afname van de vragenlijst niet uitgevoerd, bijvoorbeeld omdat de extra ondersteuning op de onderzoeksdag niet geobserveerd kon worden, de leerling of uitvoerder van de extra ondersteuning ziek was, of de leerling niet in staat was over zijn/haar extra ondersteuning te praten en/of de leerlingvragenlijst in te vullen. Ook de vragenlijst voor de ouders is niet

door alle ouders ingevuld. Tabel 4.3 geeft per onderdeel van het onderzoek op leerlingniveau weer bij hoeveel leerlingen dit onderdeel is onderzocht, en over hoeveel scholen deze leerlingen verdeeld waren. De dossieranalyse is voor alle geselecteerde leerlingen met extra ondersteuning uitgevoerd. Het valt op dat bij de vmbo- en havo/vwo-afdelingen de observatie van de extra ondersteuning bij slechts iets meer dan de helft van de leerlingen is uitgevoerd; op deze vo-afdelingen kwam het relatief vaak voor dat de observatie lastig was in te plannen op de onderzoeksdag of dat de extra ondersteuning zich niet leende voor observatie. Ook valt op dat het gesprek met de leerling en de leerlingvragenlijst minder vaak is uitgevoerd in het po en so dan in het vo. Dit komt omdat deze onderdelen standaard werden overgeslagen bij leerlingen uit groep 1-4 in het po en so (zie onderstaande secties 'Gesprek met leerling' en 'Vragenlijst leerlingen').

Tabel 4.3: Aantal onderzochte leerlingen per onderdeel van het onderzoek op leerlingniveau, en (tussen haakjes) aantal scholen waarover deze leerlingen verspreid waren

	Dossier-analyse	Observatie	Gesprek uitvoerder	Gesprek leerling	Vragenlijst leerling	Vragenlijst ouders
po-bo	474 (165)	393 (158)	452 (165)	287 (142)	300 (148)	448 (158)
po-sbo	117 (40)	108 (41)	116 (41)	60 (31)	60 (32)	107 (39)
vo-pro	96 (33)	62 (27)	89 (32)	77 (31)	84 (32)	71 (26)
vo-vmbo	105 (36)	55 (25)	95 (36)	90 (34)	92 (35)	85 (33)
vo-havo/vwo	107 (37)	57 (28)	100 (36)	94 (36)	102 (38)	105 (36)
so	132 (40)	90 (38)	100 (37)	53 (28)	31 (16)	108 (37)
vso	119 (39)	77 (34)	94 (37)	61 (29)	47 (22)	97 (32)

We hebben ook onderzocht of de uitval van leerlingen op elk onderdeel varieerde als een functie van de problematiek van de leerlingen, met chi-kwadraat toetsen. Bij de vo-afdelingen werden geen significante verschillen in percentage uitval tussen de verschillende typen problematiek vastgesteld (p-waarden voor alle onderdelen > 0,05). In het po en so vonden we wel een aantal significante verschillen, voor de onderdelen observatie, gesprek met de leerling en de leerlingvragenlijst. In het reguliere basisonderwijs viel de observatie relatief vaak uit bij leerlingen met (internaliserende en externaliserende) gedragsproblemen, overige psychische problemen en/of hoogbegaafdheid, terwijl het gesprek met de leerling en de leerlingvragenlijst het vaakst uitvielen bij leerlingen met communicatieproblemen, fysieke problemen, storend gedrag voor anderen, en/of een verstandelijke beperking. In het sbo viel het gesprek met de leerling het vaakst uit bij leerlingen met problematiek in de thuissituatie, communicatieproblemen en/of internaliserende gedragsproblemen. In het so viel het gesprek met de leerling relatief vaak uit bij leerlingen met fysieke en/of communicatieproblemen, en de leerlingvragenlijst bij leerlingen met fysieke problemen en/of een verstandelijke beperking. In het vso vonden we dat de leerlingvragenlijst het vaakst uitviel bij leerlingen met leerachterstanden en/of problematiek in de thuissituatie. De tabellen in Bijlage 2 bevatten de percentages van de geselecteerde leerlingen waarbij elke onderzoeksactiviteit wel en niet is uitgevoerd, uitgesplitst naar type problematiek. De voetnoten van de tabellen bevatten de resultaten van de chi-kwadraat toetsen.

Kanttekening

Hoewel de onderzochte leerlingen op elke school op een aselechte manier geselecteerd zijn kunnen we, gezien het kleine aantal geselecteerde leerlingen per school en de hierboven beschreven uitval van een deel van deze leerlingen op bepaalde onderdelen, niet met zekerheid zeggen dat de onderzochte leerlingen een

representatieve afspiegeling vormen van alle leerlingen met extra ondersteuning op hun school. We kunnen de resultaten van ons onderzoek bij de geselecteerde leerlingen daarom niet generaliseren naar de gehele populatie aan leerlingen met extra ondersteuning.

Dossieranalyse

Aan het begin van de onderzoeksdag hebben inspecteurs de plannen voor extra ondersteuning van de geselecteerde leerlingen bekeken (dit was meestal het OPP, en als geen OPP was opgesteld een ander plan document zoals een handelingsplan, plan van aanpak of groeidocument). De school was vooraf gevraagd de plannen van de geselecteerde leerlingen klaar te leggen, evenals (indien aanwezig) aanvullende relevante informatie m.b.t. de extra ondersteuning uit het leerlingdossier, zoals (logboek-)verslagen of evaluaties. Tabel 4.4 geeft weer bij hoeveel procent van de dossieranalyses verschillende soorten aanvullende informatie was gebruikt. Onder 'Ja, anders' vallen o.a. groeidocumenten, (individuele) ontwikkel/handelingsplannen, groepsplannen/overzichten, (onderdelen uit) leerlingvolgsystemen, intelligentietesten, gespreksverslagen en notities.

Tabel 4.4: Is, naast het plan/OPP, aanvullende informatie uit het leerlingdossier gebruikt bij de dossieranalyse?

	po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/ vwo	so	vso
	%	%	%	%	%	%	%
Ja, (logboek)verslagen van de uitvoering van de extra ondersteuning	42,6	55,6	49,0	61,0	59,8	26,5	26,9
Ja, (tussentijdse) evaluaties en/of bijstellingen van de extra ondersteuning	30,2	44,4	29,2	22,9	27,1	23,5	31,9
Ja, anders	25,1	29,9	28,1	9,5	4,7	30,3	21,0
Geen van bovenstaande	23,4	16,2	24,0	33,3	29,9	36,4	37,8
n	474	117	96	105	107	132	119

Op basis van de dossieranalyse hebben de inspecteurs een aantal variabelen beoordeeld op een vierpuntsschaal (met bij sommige variabelen ook een 'niet van toepassing' optie). Deze variabelen hebben betrekking op de kwaliteit van de geformuleerde doelen (deelvraag 7), de mate waarin de geplande en daadwerkelijke uitvoering van de extra ondersteuning overeenkomen (deelvraag 8), het behalen van de doelen (deelvraag 10), en de evaluatie en bijstelling van de extra ondersteuning (deelvragen 11 en 12). Daarnaast registreerden de inspecteurs de aard van de problematiek en de typen extra ondersteuning beschreven in het plan.

Observatie van de uitvoering van de extra ondersteuning

Om de kwaliteit van de uitvoering van de extra ondersteuning (deelvraag 9) te beoordelen hebben inspecteurs, waar mogelijk, de extra ondersteuning van de geselecteerde leerlingen geobserveerd. Ze waren hierbij geïnstrueerd om niet nadrukkelijk aanwezig te zijn en geen onnodige interactie met de leerlingen te veroorzaken. Op basis van de observatie hebben inspecteurs elf variabelen beoordeeld die betrekking hebben op het doelgericht handelen van de uitvoerder, het pedagogisch handelen van de uitvoerder, en het gedrag van de leerling. Deze

variabelen zijn gebaseerd op de kwaliteitskenmerken op het gebied van didactisch en pedagogisch handelen zoals vastgesteld in het waarderings- en onderzoekskader van de Inspectie van het Onderwijs van de afgelopen tien jaar. Daarnaast hebben inspecteurs ook beoordeeld in hoeverre de geobserveerde observatie overeenkwam met de beschrijving in het plan en aansloot bij de doelen uit het plan (ter beantwoording van deelvraag 8). Alle variabelen zijn beoordeeld op een vierpuntsschaal (Niet/Onvoldoende/Voldoende/Goed; met daarnaast een 'niet van toepassing' optie).

Gesprek met uitvoerder van extra ondersteuning

Om het beeld van de extra ondersteuning van de geselecteerde leerlingen aan te scherpen hebben de inspecteurs de uitvoerders van de extra ondersteuning gesproken. Dit gesprek vond, indien mogelijk, plaats na de observatie. Tabel 4.5 laat zien welke functies de uitvoerders aangaven te hebben. In enkele gevallen is dit gesprek bij afwezigheid van de uitvoerder met de schoolverantwoordelijke voor extra ondersteuning gevoerd.

Tabel 4.5: Functies van de uitvoerders van de extra ondersteuning

	po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/ vwo	so	vso
	%	%	%	%	%	%	%
Leraar/vakdocent	44,7	23,3	29,2	49,5	36,0	34,0	46,8
IB-er of zorgcoördinator	4,6	1,7	9,0	13,7	17,0	0	2,1
Onderwijsondersteuner of -assistent	21,5	30,2	7,9	8,4	4,0	16,0	10,6
Stagiair	0	1,7	0	1,1	0	0	4,3
(Gedrags)specialist	10,4	12,9	19,1	10,5	15,0	18,0	16,0
Remedial teacher	7,5	8,6	4,5	1,1	1,0	2,0	1,1
Leraar in opleiding (LIO)	0,4	0	1,1	0	1,0	0	1,1
Schoolverantwoordelijke voor extra ondersteuning (niet de uitvoerder)	1,8	0	2,2	1,1	3,0	0	0
Andere functie	9,1	21,6	27,0	14,7	23,0	30,0	18,1
n	452	116	89	95	100	100	94

Bij andere functie van uitvoerders in het bo werd voornamelijk ambulant begeleider genoemd, gevolgd door onderwijsbegeleider, pedagoog en ondersteuner vanuit het samenwerkingsverband of bestuur. Bij het sbo gaat het met name om de logopedist, fysiotherapeut of een jeugdhulpverlener. Bij pro is dit een stagebegeleider, schoolcoach, mentor of schoolmaatschappelijk werk of orthopedagoog. Bij vmbo en havo/vwo gaat het met name om de mentor, leerlingbegeleider of ondersteuningsdocent. Tot slot is dit bij so vaak de logopedist, fysiotherapeut of ambulant begeleider en bij vso de mentor, jeugdhulpverlener of logopedist.

Tabel 4.6 laat zien welke percentage van de uitvoerders aangaf geschoold te zijn voor het uitvoeren van de geobserveerde extra ondersteuning.

Tabel 4.6: Percentage van de uitvoerders dat aangaf geschoold te zijn voor het uitvoeren van de geobserveerde extra ondersteuning

	po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/vwo	so	vso
	%	%	%	%	%	%	%
Wel geschoold	86,1	89,7	83,1	62,1	77,0	88,0	94,7
Niet geschoold	13,9	10,3	16,9	37,9	23,0	12,0	5,3
n	452	116	89	95	100	100	94

De inspecteurs maakten bij het gesprek met de uitvoerder gebruik van een gespreksleidraad en beoordelingsformulier, ontwikkeld door het projectteam. Op basis van het gesprek beoordeelden inspecteurs een aantal variabelen die betrekking hebben op de mate waarin de uitvoering van de extra ondersteuning volgens plan verloopt (deelvraag 8), het behalen van de doelen door de leerling (deelvraag 10), en de evaluatie en bijstelling van de extra ondersteuning (deelvragen 11 en 12). Alle variabelen zijn beoordeeld op een vierpuntsschaal (Niet/Onvoldoende/Voldoende/Goed; met daarnaast een 'niet van toepassing' optie). Ook is gevraagd naar de ernst van de problematiek van de leerling, en is beoordeeld in hoeverre de uitvoerder kon onderbouwen hoe de geboden extra ondersteuning aansluit op de doelen van de leerling.

Gesprek met leerling

Inspecteurs voerden, als dit mogelijk was, ook een kort gesprek met de geselecteerde leerlingen zelf. Dit gesprek duurde ongeveer tien minuten. In het primair onderwijs werden deze gesprekken niet gevoerd bij leerlingen uit groep 1-4. Als een leerling niet met de inspecteur wilde of durfde te praten werd dit gesprek ook niet gevoerd, en als tijdens het gesprek bleek dat een leerling zich niet bewust was van de extra ondersteuning of niet in staat was hierover te praten werd het gesprek beëindigd. De inspecteurs maakten bij het gesprek met de leerling gebruik van een gespreksleidraad en beoordelingsformulier, ontwikkeld door het projectteam. Op basis van het gesprek beoordeelden inspecteurs een aantal variabelen die betrekking hebben op de mate waarin de uitvoering van de extra ondersteuning volgens plan verloopt (deelvraag 8) en de mate waarin leerlingen vinden dat ze hun doelen behalen (deelvraag 10). Ook de betrokkenheid van de leerling bij (het plan voor) de extra ondersteuning werd besproken. Alle variabelen zijn beoordeeld op een vierpuntsschaal (met daarnaast een 'niet van toepassing' optie).

Vragenlijst leerlingen

Aansluitend op het gesprek vroeg de inspecteur de leerling een online vragenlijst over de tevredenheid van de leerling met zijn/haar extra ondersteuning in te vullen, en legde daarbij uit dat niemand van de school de antwoorden te zien zou krijgen en dat de antwoorden anoniem verwerkt zouden worden. Dit onderdeel werd, net als het gesprek met de leerling, overgeslagen voor leerlingen uit groep 1-4 in het primair onderwijs. De vragenlijst werd ingevuld op een computer van de school (via een internet link) of op de eigen telefoon van de leerling (via een QR code). De inspecteur registreerde het onderzoeksnummer van de leerling aan het begin van de vragenlijst, waarna de leerling de vragenlijst in principe zelfstandig invulde. De inspecteur bleef op de achtergrond aanwezig en beantwoordde indien nodig verhelderingsvragen. Bij leerlingen die niet konden lezen, maar wel in staat waren de vragen te beantwoorden, las de inspecteur de stellingen uit de vragenlijst voor en

vulde de antwoorden van de leerling in (dit kwam soms voor in het so). De vragenlijst bestond uit 12 stellingen (10 positief en 2 negatief geformuleerd), ontwikkeld door het projectteam, over de mate waarin de extra ondersteuning als passend, uitvoerbaar en succesvol werd ervaren (deelvraag 11). Elke stelling werd beoordeeld op een vierpuntsschaal ('helemaal niet mee eens', 'niet mee eens', 'wel mee eens', 'helemaal wel mee eens', met daarnaast een 'weet niet/ geen mening' optie).

Vragenlijst ouders

Voorafgaand aan de onderzoeksdag ontvingen de ouders van alle geselecteerde leerlingen (inclusief de reserveleerlingen) een brief van de Inspectie van het Onderwijs met uitleg over het onderzoek en de vraag of ze een online vragenlijst wilden invullen. In de brief stond een link naar de vragenlijst, die was gekoppeld aan het onderzoeksnummer van hun kind. De brief werd via de school naar de ouders verstuurd of aan de ouders meegegeven. De vragenlijst bestond uit 11 stellingen (10 positief en 1 negatief geformuleerd), ontwikkeld door het projectteam, over de mate waarin de ouders de extra ondersteuning van hun kind als passend, uitvoerbaar en succesvol ervoeren (deelvraag 11). Daarnaast bevatte de vragenlijst 7 stellingen over de betrokkenheid van de ouders bij (het plan voor) de extra ondersteuning van hun kind. Elke stelling werd beoordeeld op een vierpuntsschaal ('helemaal niet mee eens', 'niet mee eens', 'mee eens', 'helemaal mee eens', met daarnaast een 'weet niet/ geen mening' optie).

4.2.4 Vragenlijst samenwerkingsverbanden

De vragenlijst voor samenwerkingsverbanden bevatte vragen over de aanwezigheid van tussenvoorzieningen, het aantal leerlingen dat daar geplaatst is, hun gemiddelde verblijfsduur, en de aard van de extra ondersteuning die er geboden wordt. Deze vragenlijst was gekoppeld aan de vragenlijst voor het stelselonderzoek 'Zicht en sturing op en verantwoording van doelmatige besteding middelen passend onderwijs' (als een apart deel van die vragenlijst) die was uitgezet in juni 2022.

4.2.5 Pilots

Alle onderdelen van het schoolbezoek zijn in november-december 2022 gepilot op bruikbaarheid bij twee of drie scholen per sector die niet in de steekproef zaten. Dit heeft geleid tot een aantal aanpassingen van de te beoordelen variabelen en van de gespreksleidraden. Ook is op basis van de ervaringen tijdens de pilots besloten geen gesprekken met leerlingen uit groep 1-4 (in het po en so) te voeren.

4.3 Analyses

4.3.1 Beschrijvende analyses

De relevante variabelen voor elke deelvraag zijn samengevat met rechte tellingen (percentages, en voor de beantwoording van deelvraag 3 kwartielen). Alle rechte tellingen zijn uitgesplitst naar sector/onderwijssoort.

4.3.2 Weging

Omdat de onderzochte pro- en havo/vwo-afdelingen niet op alle onderzochte schoolkenmerken representatief zijn voor de doelpopulatie (zie paragraaf 4.1.3) zijn

alle resultaten van deze afdelingen gewogen. Hierbij is gebruik gemaakt van inverse probability weighting, waarbij de deelname van elke afdeling uit de doelpopulatie aan het onderzoek wordt voorspeld met een logit model. De kenmerken 'risicoscore op de prestatie-monitor', 'aantal leerlingen', 'stedelijkheid', 'regio', 'onderwijsaanbod op de vestiging', 'percentage apcg-leerlingen' en 'percentage leerlingen met niet-westerse migratieachtergrond' zijn gebruikt als predictoren in het model (aparte modellen voor pro en havo/vwo). Door deze weging worden de resultaten van afdelingen die op basis van een of meerdere kenmerken ondervertegenwoordigd zijn zwaarder meegewogen dan de resultaten van afdelingen die op basis van een of meerdere kenmerken oververtegenwoordigd zijn. Weegfactoren zijn apart bepaald voor de groep afdelingen die heeft deelgenomen aan de schoolbezoeken en de schoolvragenlijst.

Tenzij anders vermeld geven alle tabellen met rechte tellingen voor het pro en havo/vwo gewogen percentages en ongewogen aantallen weer.

4.3.3 *Verschillen tussen sectoren/onderwijssoorten*

Omdat we geen specifieke verwachtingen hadden m.b.t. verschillen tussen sectoren of onderwijssoorten, en gezien de grote hoeveelheid verzamelde data, hadden we voorafgaand aan de analyses niet de intentie om de sectoren/onderwijssoorten met elkaar te vergelijken. Bij het bekijken van de rechte tellingen viel ons echter op dat er bij meerdere onderzochte aspecten van extra ondersteuning verschillen leken te bestaan tussen sectoren/onderwijssoorten. Omdat deze potentiële verschillen mogelijk interessant zijn voor een deel van het lezerspubliek en aanknopingspunten kunnen bieden voor toekomstig onderzoek hebben we hiervan alsnog de significantie en effectgrootte bepaald. Bij de significantietoetsing is een Bonferroni correctie toegepast waarbij werd gecorrigeerd voor het aantal verschillende deelvragen in dit onderzoek (13). Dit resulteerde in alpha-waarden van $0,05/13 = 0,004$. In het inhoudelijk rapport worden alleen verschillen tussen sectoren/onderwijssoorten beschreven die (i) significant zijn na deze Bonferroni correctie, (ii) een effectgrootte (Cohen's h , voor verschillen tussen proporties) hebben van minstens 0,2 (dit wordt gezien als een klein verschil), en (iii) gebaseerd zijn op minstens 40 waarnemingen per sector/onderwijssoort. Hierbij moet worden benadrukt dat de gerapporteerde verschillen tussen sectoren/onderwijssoorten afkomstig zijn van exploratieve analyses. Er kunnen daarom geen sterke conclusies worden getrokken op basis van deze verschillen, en toekomstig hypothese-gedreven onderzoek is nodig om deze bevindingen te bevestigen dan wel ontkrachten.

4.3.4 *Regressieanalyses*

Voor het po en vo zijn een aantal regressieanalyses uitgevoerd om samenhang tussen een aantal van onze uitkomstmaten en schoolkenmerken te onderzoeken. Deze worden hieronder beschreven.

4.3.4.1 Samenhang van de omvang van de groep leerlingen met extra ondersteuning met schoolkenmerken

Ter verdieping van deelvraag 3 is onderzocht of het aandeel leerlingen met extra ondersteuning op scholen/afdelingen samenhangt met bepaalde school/afdelingskenmerken, m.b.v. gewogen regressieanalyses. De uitkomstmaat was het percentage leerlingen met extra ondersteuning per school/afdeling (bepaald o.b.v. het aantal leerlingen met extra ondersteuning volgens de criteria die we in dit

onderzoek hanteren en het totaal aantal leerlingen, zoals door scholen ingevuld in de schoolvragenlijst). Het aantal leerlingen op de school is als gewicht aan elke school toegekend zodat grotere scholen zwaarder meewegen dan kleinere scholen. Dit is gedaan omdat de betrouwbaarheid van het percentage leerlingen met extra ondersteuning hoger is wanneer dit percentage gebaseerd is op een groter aantal leerlingen. Door deze weging wordt een analyse op leerling-niveau gesimuleerd. Bij pro- en havo/vwo scholen zijn deze gewichten vermenigvuldigd met de hierboven beschreven gewichten ter correctie van non-representativiteit om tot een totale weefactor te komen.

In een serie enkelvoudige regressiemodellen is de samenhang van het percentage leerlingen met extra ondersteuning met elk van onderstaande schoolkenmerken onderzocht.

In het po:

- schoolweging (alleen in het reguliere basisonderwijs)
- denominatie (Openbaar als referentiegroep)
- schoolgrootte (aantal leerlingen)
- regio (Noord/Oost/Zuid vs. Midden)
- stedelijkheid (niet/weinig/matig stedelijk vs. sterk/zeer sterk stedelijk)
- deelnamepercentage sbo van het samenwerkingsverband waar de school onder valt
- deelnamepercentage so van het samenwerkingsverband waar de school onder valt

In het vo:

- schoolgrootte (aantal leerlingen op de afdeling)
- regio (Noord/Oost/Zuid vs. Midden)
- stedelijkheid (niet/weinig/matig stedelijk vs. sterk/zeer sterk stedelijk)
- percentage leerlingen woonachtig in een APCG (in het vo)
- percentage leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond
- deelnamepercentage pro van het samenwerkingsverband waar de afdeling onder valt
- deelnamepercentage vso van het samenwerkingsverband waar de school/afdeling onder valt
- afdeling (bij vmbo: vmbo-b/vmbo-k/vmbo-(g)t, met vmbo-(g)t als referentiegroep; bij havo/vwo: havo vs. vwo)

Er zijn aparte regressieanalyses voor elke onderwijssoort gedaan. Om te corrigeren voor multiple testing (het uitvoeren van meerdere statistische toetsen op dezelfde datasets) is een Bonferroni correctie toegepast die resulteerde in alpha-waarden van 0,007 (0,05/7) voor het bo, 0,008 (0,05/6) voor het sbo, en 0,006 (0,05/8) voor de vo-afdelingen.

In de enkelvoudige regressieanalyses is geen rekening gehouden met mogelijke samenhang tussen schoolkenmerken. Daarom hebben we, indien de enkelvoudige regressieanalyses significante samenhang lieten zien van bepaalde schoolkenmerken met het percentage leerlingen met extra ondersteuning, ook een meervoudige regressieanalyse gedaan. In deze meervoudige regressieanalyses worden alle hierboven beschreven schoolkenmerken tegelijkertijd als voorspellers opgenomen, om te toetsen of de samenhang aangetoond in de enkelvoudige regressieanalyses blijft bestaan wanneer wordt gecorrigeerd voor relaties tussen de verschillende schoolkenmerken. Hierbij is niet gecorrigeerd voor multiple testing.

Voor de sector so zijn deze analyses niet gedaan omdat het aandeel leerlingen met een handelingsdeel op (v)so-scholen vooral wordt bepaald door de (extra) ondersteuning die de school aanbiedt, zoals vastgelegd in het schoolondersteuningsprofiel. Dit maakt eventuele relaties met bovenstaande schoolkenmerken lastig te interpreteren. Ook zijn (v)so-scholen vaak bij meerdere samenwerkingsverbanden aangesloten, en zijn deelnamepercentages daarom niet goed te bepalen.

4.3.4.2 Samenhang van de kwaliteit van de uitvoering met andere aspecten van extra ondersteuning

Schaalconstructie

Ter verdieping van deelvraag 9 is onderzocht of de kwaliteit van de geobserveerde uitvoering van de extra ondersteuning samenhangt met andere aspecten van de extra ondersteuning die tijdens de schoolbezoeken zijn onderzocht. De onderzochte aspecten die zijn meegenomen in deze analyse staan in Tabel 4.7. Voor elk van deze aspecten zijn tijdens de schoolbezoeken meerdere variabelen/items op een vierpuntsschaal beoordeeld. Met principale componentenanalyse (PCA) is bekeken of het mogelijk is de items behorend bij elk aspect samen te voegen tot betrouwbare schalen (één schaal per aspect). Voor elke itemset is de screeplot (eigenwaardendiagram) bekeken om te bepalen hoeveel componenten met een eigenwaarde hoger dan 1 boven de knik lagen, en zijn de componentladingen voor deze componenten berekend (geroteerde oplossing met Varimax rotatie). Om de betrouwbaarheid van de resulterende schalen te bepalen, is voor elke schaal Cronbach's alpha berekend. Indien Cronbach's alpha lager was dan 0,7 en/of de componentladingen van bepaalde items lager waren dan 0,4 is bekeken of het verwijderen van items met een lage componentlading tot een betrouwbaarder schaal leidde. Als Cronbach's alpha lager dan 0,6 bleef is de schaal niet gebruikt. Wanneer het wel mogelijk was items te combineren tot een betrouwbare schaal is de gemiddelde score over de items gebruikt als de schaalscore (op leerlingniveau). Dit proces van schaalconstructie is apart uitgevoerd voor elke sector/onderwijssoort. De tweede en derde kolom van Tabel 4.7 geven de relevante items voor elke schaal, en de uitkomsten van het schaalconstructieproces weer.

Tabel 4.7: Schalen gebruikt om samenhang met de kwaliteit van de uitvoering te onderzoeken

	Relevante items	Exclusie van items/schalen
Kwaliteit van de uitvoering, op leerlingniveau (uitkomstmaat)	De elf items beoordeeld tijdens de observatie	Leerlingen waarbij meer dan vier van de tien items niet te beoordelen waren zijn niet meegenomen in de schaalconstructie, en voor deze leerlingen is geen schaalscore berekend. Bij het po en vo is het item 'Uitvoerder gebruikt ondersteunende didactische (hulp)middelen' niet meegenomen in de schaal (componentlading < 0,40). Bij het so zijn de items 'Leerling verwoordt de benodigde aanpak van leerstof/gewenst gedrag' en 'Leerling past zelfstandig het geleerde toe' niet meegenomen in de schaal (componentladingen < 0,40).

Tabel 4.7: Schalen gebruikt om samenhang met de kwaliteit van de uitvoering te onderzoeken

Kwaliteitszorg, op schoolniveau (alleen onderzocht in het reguliere po, vmbo en havo/vwo)	De zes aspecten van kwaliteitszorg op het gebied van extra ondersteuning beoordeeld o.b.v. documentanalyse en gesprek met de schoolleiding	De relevante items konden bij elke onderwijssoort gecombineerd worden tot één betrouwbare schaal.
Zicht op ontwikkeling en begeleiding van leerlingen met extra ondersteuning, op schoolniveau	De zes (vijf in het (v)so) aspecten gericht op extra ondersteuning beoordeeld in de Monitor basis- en extra ondersteuning	Scholen waarbij meer dan twee van de zes (vijf in het (v)so) items niet te beoordelen waren zijn niet meegenomen in de schaalconstructie, en voor deze scholen is geen schaal score berekend. De items konden bij elke onderwijssoort gecombineerd worden tot één betrouwbare schaal.
Kwaliteit van de doelen, op leerlingniveau	De drie items over de kwaliteit van de doelen uit de dossieranalyse ('De doelen sluiten aan op de problematiek van de leerling', 'Doelen zijn concreet en/of meetbaar geformuleerd' en 'Doelen zijn ambitieus'). Deze zijn apart beoordeeld voor didactische, voorwaardelijke, en gedragsdoelen, en schaalconstructie is voor elk van deze drie typen doelen apart uitgevoerd. Bij leerlingen met meer dan één type doel is als uiteindelijke schaal score de gemiddelde schaal score van de aanwezige doelen gebruikt.*	Bij de onderwijssoorten havo/vwo en pro konden de items voor de didactische doelen niet gecombineerd worden tot een betrouwbare schaal, en is er daarom geen schaal voor didactische doelen gebruikt. Dit hing er mogelijk mee samen dat didactische doelen bij deze onderwijssoorten weinig voorkwamen.
Uitvoering volgens plan, op leerlingniveau	De volgende vier items over de mate waarin de uitvoering en het plan voor de extra ondersteuning overeenkomen (gebaseerd op vier verschillende databronnen): (1) Het plan/leerlingendossier laat zien dat plan en uitvoering overeenkomen (dossieranalyse), (2) De geobserveerde ondersteuning is conform de beschrijving in het plan (observatie), (3) De uitvoerder maakt aannemelijk dat de uitvoering volgens plan verloopt (gesprek uitvoerder), en (4) De uitvoering van de extra ondersteuning volgens de leerling komt overeen met plan (gesprek leerling).	Leerlingen waarbij meer dan één van de vier items niet te beoordelen was zijn niet meegenomen in de schaalconstructie, en voor deze leerlingen is geen schaal score berekend. Voor het vso is het item uit de leerlingvragenlijst niet meegenomen in de schaal (componentlading < 0,40). Voor de onderwijssoorten bo en vmbo konden de items niet gecombineerd worden tot één betrouwbare schaal, en is deze schaal daarom niet gebruikt.
Behalen van de doelen, op leerlingniveau	De volgende drie items over de mate waarin de doelen van de extra ondersteuning behaald worden (gebaseerd op drie verschillende databronnen): (1) De leerling ontwikkelt zich naar verwachting (conform de gestelde doelen) (dossieranalyse), (2) Volgens de uitvoerder behaalt de leerling de doelen behorende bij de interventie (gesprek uitvoerder), (3) De leerling vindt dat zijn/haar doelen worden behaald (gesprek leerling)	De items konden bij de meeste onderwijssoorten niet gecombineerd worden tot een betrouwbare schaal. Er is besloten om alleen het item gebaseerd op het gesprek met de uitvoerder te gebruiken in de analyses, omdat deze voor de meeste leerlingen beschikbaar was (missende informatie over het behalen van de doelen in het plan/leerlingdossier of op basis van het gesprek met de leerling kwam vaker voor).
Kwaliteit van de evaluatie, op leerlingniveau	De vier items over evaluatie van de extra ondersteuning o.b.v. de dossieranalyse ('Uit het dossier blijkt dat na een planperiode op objectieve wijze wordt geëvalueerd of de doelen	Leerlingen waarbij meer dan één van de vier items niet te beoordelen was zijn niet meegenomen in de schaalconstructie, en voor deze leerlingen is geen schaal score

Tabel 4.7: Schalen gebruikt om samenhang met de kwaliteit van de uitvoering te onderzoeken

	van de leerling behaald zijn', 'Uit het dossier blijkt dat na een planperiode wordt geëvalueerd hoe de extra ondersteuning is verlopen', 'Uit het dossier blijkt dat na een planperiode de tevredenheid van de leerling over de extra ondersteuning wordt geëvalueerd', en 'Uit het dossier blijkt dat na een planperiode de tevredenheid van de uitvoerder over de extra ondersteuning wordt geëvalueerd').	berekend. De items konden bij elke onderwijssoort gecombineerd worden tot één betrouwbare schaal.
Tevredenheid van de leerlingen, op leerlingniveau	De twaalf items uit de leerling-vragenlijst	Leerlingen waarbij meer dan vier van de tien items als 'weet niet/ geen mening' beantwoord waren zijn niet meegenomen in de schaalconstructie, en voor deze leerlingen is geen schaalscore berekend. De twee negatief geformuleerde items zijn niet meegenomen in de schaal vanwege een lage componentlading ($< 0,40$, na hercodering). De overige items konden bij elke onderwijssoort gecombineerd worden tot één betrouwbare schaal.
Tevredenheid van de ouders, op leerlingniveau	De elf items uit de ouder-vragenlijst	Ouders waarbij meer dan vier van de tien items als 'weet niet/ geen mening' beantwoord waren zijn niet meegenomen in de schaalconstructie, en voor deze ouders is geen schaalscore berekend. Het negatief geformuleerde item is niet meegenomen in de schaal vanwege een lage componentlading ($< 0,40$, na hercodering). De overige items konden bij elke onderwijssoort gecombineerd worden tot één betrouwbare schaal.

*Om te corrigeren voor mogelijke kwaliteitsverschillen tussen didactische, gedrags- en voorwaardelijke doelen zijn de typen doelen die van toepassing waren op elke leerling ook opgenomen in het regressiemodel, m.b.v. drie binaire voorspellers (met waarden 1 en 0 als het betreffende doel respectievelijk wel en niet van toepassing was)

Multilevel regressieanalyses

Om inzicht te krijgen in factoren die samenhangen met verschillen in de kwaliteit van de geobserveerde extra ondersteuning tussen leerlingen zijn (gewogen) multilevel regressieanalyses uitgevoerd, met een random intercept op het niveau van de school/afdeling. Dit is apart gedaan voor elke onderwijssoort in het po, vo en so, en voor de vo-afdelingen pro- en havo/vwo is weer een weging toegepast ter correctie van non-representativiteit. In een serie enkelvoudige regressiemodellen is de samenhang van de schaalscore op 'Kwaliteit van de uitvoering' (de uitkomstmaat) met de schaalscores op elk van de overige kwaliteitsaspecten uit Tabel 4.7 onderzocht. In het model waarin de kwaliteit van de doelen als voorspeller werd gebruikt zijn ook de typen doelen van de leerling opgenomen (zie de voetnoot bij Tabel 4.7). Er is weer een Bonferroni correctie toegepast om te corrigeren voor

het aantal toetsen dat is uitgevoerd binnen elke onderwijssoort.

Omdat leerlingen met missende waarden op de uitkomstmaat of de voorspeller worden verwijderd uit de analyse is het aantal leerlingen dat kan worden meegenomen in elk regressiemodel lager dan het totale aantal onderzochte leerlingen. Indien er minder dan 40 leerlingen zonder missende data waren is de analyse voor de betreffende voorspeller niet uitgevoerd.

Indien de enkelvoudige regressieanalyses in het basisonderwijs significante samenhang met de kwaliteit van de uitvoering lieten zien is ook een meervoudige regressieanalyse gedaan, waarin alle kwaliteitsaspecten tegelijkertijd als voorspellers zijn opgenomen. In meervoudige regressieanalyses worden alle leerlingen met missende waarden op de uitkomstmaat of op één (of meer) van de voorspellers verwijderd, waardoor het aantal leerlingen dat kan worden meegenomen lager ligt dan in de enkelvoudige analyses. Bij alle onderwijssoorten met uitzondering van het reguliere basisonderwijs lag dit aantal onder de 40. Daarom is het meervoudige regressiemodel alleen uitgevoerd voor het reguliere basisonderwijs (daar was het aantal leerlingen zonder missende waarden 152, verspreid over 100 scholen).

4.3.4.3 Samenhang van de kwaliteit van de uitvoering met het type problematiek van de leerling

Ook is voor alle onderwijssoorten onderzocht of de kwaliteit van de geobserveerde uitvoering van de extra ondersteuning samenhangt met het type problematiek(en) van de onderzochte leerlingen. Dit is weer gedaan m.b.v. een serie enkelvoudige gewogen multilevel regressieanalyses. Deze komen overeen met de hierboven beschreven analyses, maar nu is onderzocht of de kwaliteit van de uitvoering samenhangt met de aanwezigheid van elk van 11 onderstaande typen problematiek:

- Op zichzelf gerichte gedragsproblemen (internaliserend probleemgedrag; teruggetrokken, (faal-)angstig, depressief)
- Storend gedrag voor anderen (externaliserend probleemgedrag; ADHD, opstandig, agressief, bizar gedrag)
- Communicatieproblemen (dit kwam niet voor bij de onderzochte leerlingen in het vmbo)
- Ernstige problematiek in de thuissituatie
- Fysieke problemen (zintuiglijk, motorisch, chronische ziekte)
- Hoogbegaafdheid (dit kwam niet voor bij de onderzochte leerlingen in het sbo, pro en vmbo)
- Leerachterstanden (ernstige achterstand bij taal, rekenen, informatieverwerking, niet a.g.v. een verstandelijke beperking) (dit kwam niet voor bij de onderzochte leerlingen in het havo/vwo)
- Overige (specifieke) leerproblemen (o.a. dyscalculie, dyslexie, NLD)
- Overige psychische stoornissen (o.a. autisme, hechting, Gilles de la Tourette)
- Verstandelijke beperking (zeer moeilijk lerend, zwakbegaafd, algeheel trage ontwikkeling) (dit kwam niet voor bij de onderzochte leerlingen in het havo/vwo)
- Werkhoudingsproblemen (motivatie, concentratie, werktempo)

Elk type problematiek is gecodeerd als een binaire voorspeller met waarden 1 en 0 als de betreffende problematiek respectievelijk wel en niet van toepassing was op een leerling (leerlingen konden meerdere typen problematieken hebben).

Er is weer een Bonferroni correctie toegepast om te corrigeren voor het aantal toetsen dat is uitgevoerd binnen elke onderwijssoort (maximaal 11). Indien de enkelvoudige regressieanalyses significante samenhang van de kwaliteit van de uitvoering met bepaalde typen problematiek lieten zien is ook een meervoudige regressieanalyse gedaan waarin alle typen problematiek tegelijkertijd als voorspellers zijn opgenomen.

4.3.4.4

Samenhang van de kwaliteit van de uitvoering met de functie van de uitvoerder

We hebben voor het reguliere basisonderwijs ook getoetst of de kwaliteit van de extra ondersteuning verschilde afhankelijk van de functie van de uitvoerder. Dit is gedaan m.b.v. een multilevel regressieanalyse, waarbij de functies van de uitvoerders zijn gecodeerd als dummy variabelen (de meest voorkomende functie als referentiegroep). Voor de andere onderwijssoorten zijn geen regressieanalyses uitgevoerd vanwege het lage aantal geobserveerde uitvoeringen per type uitvoerder.

5 Resultaten

In dit hoofdstuk worden eerst, per deelvraag, de resultaten van de beschrijvende analyses weergegeven. Vervolgens worden de resultaten van de regressieanalyses beschreven.

5.1 Deelvraag 1: Wat is de omvang van de doelgroep leerlingen met extra ondersteuning in het funderend onderwijs in het schooljaar 2022-2023?

Scholen en samenwerkingsverbanden kunnen verschillende criteria hanteren voor wanneer leerlingen extra ondersteuning krijgen. We hebben daarom in de schoolvragenlijst uitgevraagd hoeveel leerlingen voldoen aan de specifieke criteria voor extra ondersteuning die we in dit onderzoek hanteren (zie Hoofdstuk 3). Het totaal aantal leerlingen op de scholen die deelnamen aan ons onderzoek, en het percentage daarvan dat extra ondersteuning ontvangt volgens deze criteria is weergegeven in Tabel 5.1.

Tabel 5.1: Percentage van de leerlingen dat in schooljaar 2022-2023 extra ondersteuning ontvangt volgens de criteria voor extra ondersteuning gehanteerd in dit onderzoek

	po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/ vwo	so	vso
n	36.036	5.598	7.032	10.863	21.751	4.632	4.156
percentage lmeo	9,9	48,1	23,1	10,1	6,5	47,2	41,2

n = totaal aantal leerlingen op de scholen die deelnamen aan het onderzoek.

lmeo = leerlingen met extra ondersteuning.

In Bijlage 3 zijn de resultaten voor het (v)so uitgesplitst naar de uitstroomprofielen die de scholen aanbieden.

Tabel 5.2 laat zien voor welk percentage van de leerlingen met extra ondersteuning de scholen in de vragenlijst aangaven dat een OPP is opgesteld (po en vo m.u.v. sbo en pro) of een handelingsdeel is uitgewerkt (sbo, pro, en (v)so).

Tabel 5.2: Percentage van de leerlingen met extra ondersteuning volgens de criteria gehanteerd in dit onderzoek waarvoor een OPP (regulier onderwijs) of handelingsdeel (sbo, pro, (v)so) is opgesteld

	po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/ vwo	so	vso
aantal lmeo	3.568	2.690	1.767	1.097	1.411	2.188	1.713
percentage OPP/handelingsdeel	29,7	83,4	89,5	47,4	48,1	79,3	97,7

In Bijlage 3 zijn de resultaten voor het (v)so uitgesplitst naar de uitstroomprofielen die de scholen aanbieden.

Inspecteurs hebben tijdens de schoolbezoeken de OPP's/plannen voor extra ondersteuning van de geselecteerde leerlingen geanalyseerd. Tabel 5.3 laat zien welk percentage van de geanalyseerde plannen voldoet aan de wettelijke eisen.

Tabel 5.3: Aard van het plan document dat wordt gehanteerd voor leerlingen met extra ondersteuning

	po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/ vwo	so	vso
	%	%	%	%	%	%	%
OPP dat voldoet aan wettelijke eisen: bevat verwachte uitstroombestemming met onderbouwing (belemmerende en bevorderende)	49,8	82,1	91,0	43,8	72,5	75,8	79,8
Document dat OPP wordt genoemd maar niet voldoet aan de wettelijke eisen	23,8	17,9	4,3	29,5	10,3	23,5	18,5
Ander 'plan' document, zoals een handelingsplan of plan van aanpak	26,4		4,6	26,7	17,2	0,8	1,7
n	474	117	96	105	107	132	119

n = totaal aantal uitgevoerde dossieranalyses.

We hebben bij de po- en vo-scholen (m.u.v. sbo en pro) in de schoolvragenlijst ook uitgevraagd hoeveel leerlingen extra ondersteuning ontvangen *volgens de eigen criteria van de scholen* (d.w.z. volgens afspraken die scholen in hun schoolondersteuningsprofiel of binnen het samenwerkingsverband hanteren). Deze percentages zijn weergegeven in Tabel 5.4.

Tabel 5.4: Percentage van de leerlingen dat in schooljaar 2022-2023 extra ondersteuning ontvangt volgens de eigen criteria van de scholen/samenwerkingsverbanden

	po-bo	vo-vmbo	vo-havo/ vwo
n	36.036	10.863	21.751
percentage lmeo	14,4	12,9	12,3

Dit is niet uitgevraagd bij sbo-, pro-, en (v)so-scholen.

Het percentage thuiszitters, zoals aangegeven door de scholen in de vragenlijst, is weergegeven in Tabel 5.5.

Tabel 5.5: Percentage van de leerlingen dat thuiszitter is

	po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/ vwo	so	vso
n	36.036	5.598	7.032	10.863	21.751	4.632	4.156
percentage thuiszitters	0,09	0,48	0,89	0,63	0,29	1,40	1,90

n = totaal aantal leerlingen op de scholen die deelnamen aan het onderzoek.
In Bijlage 3 zijn de resultaten voor het (v)so uitgesplitst naar de uitstrooprofielen die de scholen aanbieden.

5.2 Deelvraag 2: Hoe is de doelgroep van leerlingen met extra ondersteuning samengesteld op basis van de aard en ernst van hun onderwijsbehoefte?

Tabel 5.6 laat zien hoe vaak verschillende typen extra ondersteuning voorkomen in het po en vo (m.u.v. sbo en pro), zoals aangegeven door de scholen in de vragenlijst.

Tabel 5.6: Percentage van de leerlingen met extra ondersteuning in het po en vo (m.u.v. sbo en pro) dat elk van onderstaande typen extra ondersteuning krijgt

	po-bo	vo-vmbo	vo-havo/vwo
Structureel extra instructie of preteaching en/of extra oefenmomenten met een (gespecialiseerde) leraar	63,8	34,4	12,8
Structureel extra begeleiding en/of extra oefenmomenten met een onderwijsondersteuner of -assistent	44,6	32,8	33,3
Ander type extra begeleiding tijdens onderwijstijd op school	20,7	27,4	23,4
Trainingsprogramma voor gedragscompetenties en/of leer- en werkhouding	18,1	28,2	31,4
Aanvullende pedagogische interventies op basis van problematiek/diagnose (signaleringsplan, klas samengesteld op basis van vergelijkbare gedragsproblematiek, etc.)	8,5	23,4	36,9
Therapie (spel, creatief, gedrag, etc.)	4,4	14,5	2,9
Geheel of deels verblijf op andere school (symbiose) of voorziening (bijv. OPDC)	3,5	5,1	4,1
Aanvullende medische/fysieke ondersteuning	2,8	3,2	4,0
Afwijking (vermindering) van onderwijstijd	2,1	11,6	17,2
n	3.568	1.097	1.411

n = totaal aantal leerlingen met extra ondersteuning (volgens de criteria gehanteerd in dit onderzoek) op de deelnemende scholen.

Leerlingen kunnen meerdere typen extra ondersteuning krijgen, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100%.

De andere typen extra ondersteuning die in het po meerdere keren zijn genoemd zijn dyslexiebegeleiding, logopedie, ambulante begeleiding, fysiotherapie, meerbegaafdheidstraining en ondersteuning rondom welbevinden en weerbaarheid. Bij het vo werden meer verschillende typen interventies genoemd, zoals schoolmaatschappelijk werk, ambulante begeleiding, counseling en coaching. Hierbij moet wel opgemerkt worden dat dyslexiebehandeling onder de basisondersteuning valt en dit incorrect is benoemd als extra ondersteuning.

Tabel 5.7 laat zien hoe vaak verschillende typen extra ondersteuning voorkomen in het sbo, pro en (v)so, zoals aangegeven door de scholen in de vragenlijst.

Tabel 5.7: Percentage van de leerlingen met extra ondersteuning in het sbo, pro en (v)so dat elk van onderstaande typen extra ondersteuning of afwijking van het onderwijsprogramma krijgt

	po-sbo	vo-pro	so	vso
Structureel extra begeleiding en/of extra oefenmomenten met onderwijsondersteuner of -assistent	45,8	32,7	37,9	15,5

Tabel 5.7: Percentage van de leerlingen met extra ondersteuning in het sbo, pro en (v)so dat elk van onderstaande typen extra ondersteuning of afwijking van het onderwijsprogramma krijgt

Andere extra begeleiding tijdens onderwijstijd op school	32,1	18,0	27,3	19,3
Structureel extra instructie of preteaching en/of extra oefenmomenten met (gespecialiseerde) leraar	29,9	22,5	24,8	43,5
Aanvullende pedagogische interventies op basis van problematiek/diagnose (signaleringsplan, klas samengesteld op basis van vergelijkbare gedragsproblematiek, etc.)	17,7	34,6	26,5	51,2
Andere afwijking van het onderwijsprogramma/de leerroute	15,9	16,7	6,3	19,7
Aanvullende medische/fysieke ondersteuning	15,2	4,6	28,7	2,9
Trainingsprogramma voor gedragscompetenties of leer- en werkhouding	13,7	32,9	17,0	43,4
Afwijking van het programma voor gedrag/sociaal-emotionele ontwikkeling	12,2	9,2	7,8	25,4
Afwijking van het programma voor cognitieve vakken	9,7	10,7	22,1	27,3
Therapie (Spel, creatief, gedrag etc.)	5,9	8,7	24,4	12,7
Afwijking (vermindering) van onderwijstijd	2,9	7,4	11,4	37,9
Afwijking van stage of praktijk(vakken)	1,5	14,1	0,1	16,3
n	2.690	1.767	2.188	1.713

n = het totaal aantal leerlingen met extra ondersteuning (volgens de criteria gehanteerd in dit onderzoek) op de deelnemende scholen.

Leerlingen kunnen meerdere typen extra ondersteuning krijgen, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100%.

In Bijlage 3 zijn de resultaten voor het (v)so uitgesplitst naar de uitstroomprofielen die de scholen aanbieden.

Andere typen extra begeleiding die werden genoemd als vaker voorkomend zijn in het sbo logopedie, fysiotherapie, dyslexiebegeleiding en jeugdhulpverlening. Voor het pro werden schoolmaatschappelijk werk en trajectbegeleiding vaker genoemd. In het so werden logopedie, onderwijszorgarrangementen en persoonlijke begeleiding genoemd en in het vso persoonlijke begeleiding, logopedie en coaching. Hierbij moet wel opgemerkt worden dat dyslexiebehandeling onder de basisondersteuning valt en dit incorrect is benoemd als extra ondersteuning.

Tabel 5.8 laat zien vanwege welke soorten problematiek leerlingen extra ondersteuning krijgen, zoals aangegeven door de scholen in de vragenlijst.

Tabel 5.8: Percentage van de leerlingen met extra ondersteuning dat extra ondersteuning ontvangt vanwege elk van onderstaande typen problematiek, zoals aangegeven door scholen in de vragenlijst

	po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/vwo
Leerlingen met ernstige leerachterstanden (bij taal, rekenen, informatieverwerking, niet als gevolg van een verstandelijke beperking)	44,9	37,7	34,5	21,2	4,0
Leerlingen met ernstige andere problemen (fysieke problemen, dyslexie, overige)	29,8	24,8	23,1	34,3	36,8

Tabel 5.8: Percentage van de leerlingen met extra ondersteuning dat extra ondersteuning ontvangt vanwege elk van onderstaande typen problematiek, zoals aangegeven door scholen in de vragenlijst

psychische stoornissen, hoogbegaafdheid)					
Leerlingen met ernstige werkhoudingsproblemen (motivatie, concentratie, werktempo)	13,6	15,9	28,0	26,8	26,6
Leerlingen met sterk storend gedrag voor anderen (externaliserend probleemgedrag; ADHD, opstandig, agressief, bizar gedrag)	12,8	16,4	30,9	22,0	8,3
Leerlingen met ernstige communicatieproblemen (spraak-taalstoornis, slechte uitdrukkingsvaardigheid en begrip, zwak auditief geheugen/verwerking)	11,0	31,7	11,0	3,6	7,5
Leerlingen met sterk op zichzelf gerichte problemen (internaliserend probleemgedrag; teruggetrokken, (faal-) angstig, depressief, weinig weerbaar/sociaal vaardig)	10,0	15,5	30,9	26,5	59,2
Leerlingen met ernstige problematiek in de thuissituatie (thuissituatie met ernstige opvoedingsproblemen, alcohol/drugs, armoede, psychische problematiek, zorgweigeraars)	8,4	14,8	32,6	16,0	8,2
Leerlingen met een verstandelijke beperking (zeer moeilijk lerend, zwakbegaafd, algeheel trage ontwikkeling)	3,3	13,4	39,1	0,8	0,0
n	3.568	2.690	1.767	1.097	1.411

n = totaal aantal leerlingen met extra ondersteuning (volgens de criteria gehanteerd in dit onderzoek) op de deelnemende scholen.

Leerlingen kunnen meerdere typen problematiek hebben, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100%.

Dit is niet uitgevraagd bij (v)so scholen.

Inspecteurs hebben tijdens de schoolbezoeken de OPPs/plannen voor extra ondersteuning van de geselecteerde leerlingen geanalyseerd, en geregistreerd (i) welk type extra ondersteuning deze leerlingen krijgen, en (ii) wat hun type problematiek (de aanleiding voor hun extra ondersteuning) is.

Tabel 5.9 en Tabel 5.10 geven weer hoe vaak verschillende typen extra ondersteuning in de OPPs/plannen voorkwamen, in respectievelijk het po/vo en het (v)so.

Tabel 5.9: Typen extra ondersteuning beschreven in de geanalyseerde OPPs/plannen in het po/vo

	po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/vwo
	%	%	%	%	%
Afwijking onderwijstijd	2,1	2,6	4,3	7,6	14,5
Andere interventie(s)	12,7	1,7	43,1	26,7	34,2
Groepsaankpak in klas-setting: Klas samengesteld op basis van vergelijkbare problematiek/diagnose	3,2	12,8	5,6	6,7	2,6
Groepsaankpak in klas-setting: Klassengrootte aangepast aan extra ondersteuningsbehoefte	1,3	2,6	4,8	2,9	4,0
Groepsaankpak in klas-setting: Plusklas	2,3	0	1,7	2,9	0
Groepsaankpak in klas-setting: Voltijds hoogbegaafdenonderwijs	0,4	0	1,6	0	0
Groepsaankpak: Begeleiding en extra oefening met onderwijsondersteuner of -assistent	8,0	13,7	1,6	3,8	6,0
Groepsaankpak: Extra instructie (preteaching of naast groepsaankpak leerlijn) en oefening met (gespecialiseerde) leraar	15,2	23,1	3,6	8,6	2,9
Groepsaankpak: Gestructureerd trainingsprogramma	3,4	12,0	4,1	2,9	4,2
Groepsaankpak: Therapie (bijv. spel of creatief)	0,6	2,6	1,6	1,0	0
Individuele interventie: Extra instructie (preteaching of naast groepsaankpak leerlijn) en oefening met (gespecialiseerde) leraar	44,7	22,2	16,7	19,0	4,8
Individuele interventie: Gestructureerd trainingsprogramma	9,9	15,4	13,5	7,6	17,3
Individuele interventie: Therapie (bijv. spel of creatief)	7,2	21,4	13,2	13,3	13,1
Individuele interventie: Begeleiding en extra oefening met onderwijsondersteuner of -assistent	30,2	18,8	33,3	58,1	61,8
Wordt niet vermeld	4,0	4,3	1,6	2,9	0
n	474	117	96	105	107

Leerlingen kunnen meerdere typen extra ondersteuning krijgen, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100%.

Tabel 5.10: Typen extra ondersteuning beschreven in de geanalyseerde OPPs/plannen in het (v)so

	so	vso
	%	%
Aankpak (deels) buiten school: Afwijking van onderwijstijd	13,6	21,8
Aankpak (deels) buiten school: Dagbesteding	1,5	0,8

Tabel 5.10: Typen extra ondersteuning beschreven in de geanalyseerde OPPs/plannen in het (v)so

Aanpak (deels) buiten school: Vol/deeltijd behandeling	6,1	9,2
Groepsaanpak op school: (Gestructureerd) trainingsprogramma	6,8	5,0
Groepsaanpak op school: Anders	1,5	3,4
Groepsaanpak op school: Begeleiding en/of extra oefening met onderwijsondersteuner of -assistent/ onderwijspersoneel	12,9	9,2
Groepsaanpak op school: Extra instructie (preteaching of eigen leerlijn) en/of oefening met (gespecialiseerde) leraar	6,8	13,4
Groepsaanpak op school: Groepsdoorbreking (leerling volgt deel van het programma niet in de stamgroep)	3,0	0,8
Groepsaanpak op school: Klas samengesteld op basis van vergelijkbare (gedrags)problematiek	6,1	15,1
Groepsaanpak op school: Leerling volgt (deels) onderwijs in een andere setting dan de eigen klas	0,8	3,4
Groepsaanpak op school: Therapie/behandeling	2,3	0,8
Individuele interventie op school: (Gestructureerd) trainingsprogramma	7,6	4,2
Individuele interventie op school: Aanvullende medische/fysieke ondersteuning	7,6	4,2
Individuele interventie op school: Aanvullende pedagogische ondersteuning op vrije momenten	3,8	7,6
Individuele interventie op school: Anders	9,8	10,1
Individuele interventie op school: Extra instructie (preteaching of eigen leerlijn) en/of oefening met (gespecialiseerde) leraar	18,9	16,0
Individuele interventie op school: Individuele aanvullende pedagogische aanpak (signaleringsplan etc.), in de klas	12,9	21,0
Individuele interventie op school: Therapie/behandeling	31,1	6,7
Individuele interventie op school: Begeleiding en extra oefening met onderwijsondersteuner of -assistent/onderwijspersoneel	20,5	21,8
Individuele interventie op school: Begeleiding en/of extra oefening door externe (hulpverlenings)instantie	27,3	19,3
Individuele interventie op school: Individueel (deels) afwijkend onderwijsprogramma, bijvoorbeeld meer stage	2,3	11,8
Wordt niet vermeld	6,8	10,1
n	132	119

Leerlingen kunnen meerdere typen extra ondersteuning krijgen, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100%.

Tabel 5.11 en Tabel 5.12 geven weer hoe vaak verschillende typen problematiek (als aanleiding voor de extra ondersteuning) werden beschreven in de OPPs/plannen, in respectievelijk het po/vo en het (v)so.

Tabel 5.11: Typen problematiek waarvoor extra ondersteuning wordt ontvangen, zoals beschreven in de geanalyseerde OPPs/plannen in het po/vo

	po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/vwo
	%	%	%	%	%
Leerachterstanden (ernstige achterstand bij taal, rekenen, informatieverwerking, niet a.g.v. een verstandelijke beperking)	57,8	54,7	24,7	14,3	2,9
Werkhoudingsproblemen (motivatie, concentratie, werktempo)	25,9	21,4	31,2	39,0	23,8
Ernstig storend gedrag voor anderen (externaliserend)	18,1	31,6	45,7	43,8	21,2

Tabel 5.11: Typen problematiek waarvoor extra ondersteuning wordt ontvangen, zoals beschreven in de geanalyseerde OPPs/plannen in het po/vo

probleemgedrag; ADHD, opstandig, agressief, bizar gedrag)					
Ernstig op zichzelf gerichte gedragsproblemen (internaliserend probleemgedrag; teruggetrokken, (faal-)angstig, depressief)	17,9	12,8	36,0	30,5	46,9
Overige (specifieke) leerproblemen (o.a. dyscalculie, dyslexie, NLD)	15,6	13,7	5,2	15,2	11,0
Ernstige communicatieproblemen	13,5	35,9	16,5	0	1,7
Verstandelijke beperking (zeer moeilijk lerend, zwakbegaafd, algeheel trage ontwikkeling)	11,6	17,1	20,3	2,9	0,2
Ernstige problematiek in de thuissituatie	6,3	11,1	21,2	20,0	8,8
Fysieke problemen (zintuiglijk, motorisch, chronische ziekte)	6,3	6,8	2,8	6,7	19,1
Hoogbegaafdheid	6,3	0	0	0	13,5
Overige psychische stoornissen (o.a. autisme, hechting, Gilles de la Tourette)	5,3	16,2	10,6	19,0	24,3
n	474	117	96	105	107

Leerlingen kunnen meerdere typen problematiek hebben, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100%.

Tabel 5.12: Typen problematiek waarvoor extra ondersteuning wordt ontvangen, zoals beschreven in de geanalyseerde OPPs/plannen in het (v)so

	so	vso
	%	%
Ernstige communicatieproblemen	31,1	17,6
Ernstig op zichzelf gerichte gedragsproblemen	30,3	37,0
Verstandelijke beperking	24,2	12,6
Werkhoudingsproblemen	23,5	26,9
Ernstig storend gedrag voor anderen	22,0	21,0
Leerachterstanden	22,0	16,8
Overige psychische stoornissen	22,0	25,2
Fysieke problemen	15,9	10,9
Wordt niet vermeld in OPP/plan	10,6	17,6
Overige (specifieke) leerproblemen	8,3	7,6
Ernstige problematiek in de thuissituatie	6,1	11,8
Hoogbegaafdheid	1,5	0,8
n	132	119

Leerlingen kunnen meerdere typen problematiek hebben, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100%.

Met de uitvoerders van de extra ondersteuning is de ernst van de problematiek/onderwijsbehoefte van de geselecteerde leerlingen besproken. De resultaten hiervan staan in Tabel 5.13.

Tabel 5.13: De mate waarin de problematiek van de geselecteerde leerlingen hun functioneren op school belemmert, volgens de uitvoerders van de extra ondersteuning

		po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/vwo	so	vso
		%	%	%	%	%	%	%
Communicatieproblemen	1. In zekere mate	30,9	4,5	27,6	54,2	21,4	10,6	21,6
	2. In ruime mate	26,0	22,7	24,2	20,8	60,2	23,4	35,1
	3. In hoge mate	31,7	47,7	32,9	16,7	18,4	31,9	13,5
	4. In zeer hoge mate	11,4	25,0	15,4	8,3	0	34,0	29,7
	n	123	44	24	24	14	47	37
Fysieke problemen	1. In zekere mate	38,6	26,7	47,5	0	17,9	16,0	8,7
	2. In ruime mate	26,3	33,3	13,7	57,1	9,0	20,0	21,7
	3. In hoge mate	21,1	20,0	22,2	28,6	14,2	32,0	21,7
	4. In zeer hoge mate	14,0	20,0	16,6	14,3	58,9	32,0	47,8
	n	57	15	7	7	16	25	23
Hoogbegaafdheid	1. In zekere mate	32,4	50,0	0	0	14,2	25,0	0
	2. In ruime mate	24,3	50,0	0	0	26,5	25,0	0
	3. In hoge mate	24,3	0	0	0	19,3	50,0	0
	4. In zeer hoge mate	18,9	0	0	0	40,1	0	100,0
	n	37	2	0	0	19	4	2
Leerachterstanden	1. In zekere mate	13,8	6,2	27,7	46,4	56,1	6,7	22,6
	2. In ruime mate	21,3	12,5	26,5	32,1	6,8	31,1	22,6
	3. In hoge mate	42,3	50,0	22,8	17,9	29,2	35,6	19,4
	4. In zeer hoge mate	22,6	31,2	22,9	3,6	7,8	26,7	35,5
	n	305	80	32	28	11	45	31
Op zichzelf gerichte gedragsproblemen	1. In zekere mate	26,9	20,0	19,9	18,4	9,1	7,7	13,5
	2. In ruime mate	25,5	43,3	14,8	36,7	32,9	12,8	23,1
	3. In hoge mate	33,1	13,3	49,2	28,6	33,2	38,5	32,7
	4. In zeer hoge mate	14,5	23,3	16,2	16,3	24,8	41,0	30,8
	n	145	30	43	49	56	39	52
Overige (specifieke) leerproblemen	1. In zekere mate	13,8	8,7	17,3	46,7	29,5	15,4	45,5
	2. In ruime mate	21,8	26,1	40,1	26,7	14,8	46,2	27,3
	3. In hoge mate	32,2	30,4	27,9	20,0	25,7	15,4	9,1
	4. In zeer hoge mate	32,2	34,8	14,7	6,7	30,0	23,1	18,2
	n	87	23	7	15	9	13	11
Overige psychische stoornissen	1. In zekere mate	26,3	28,6	11,4	30,0	22,2	10,3	13,5
	2. In ruime mate	18,4	21,4	26,9	20,0	22,4	20,7	18,9
	3. In hoge mate	31,6	21,4	47,9	15,0	34,8	41,4	37,8
	4. In zeer hoge mate	23,7	28,6	13,8	35,0	20,6	27,6	29,7
	n	38	14	12	20	26	29	37
Problematiek in de thuissituatie	1. In zekere mate	36,2	15,4	20,2	22,6	33,2	31,2	19,0
	2. In ruime mate	18,8	15,4	18,4	35,5	28,1	25,0	14,3
	3. In hoge mate	20,3	30,8	41,9	22,6	18,9	31,2	28,6
	4. In zeer hoge mate	24,6	38,5	19,4	19,4	19,7	12,5	38,1
	n	69	13	19	31	12	16	21
Storend gedrag voor anderen	1. In zekere mate	30,8	11,4	10,1	18,4	34,9	25,6	25,0
	2. In ruime mate	21,4	11,4	16,1	26,3	16,9	27,9	18,2

Tabel 5.13: De mate waarin de problematiek van de geselecteerde leerlingen hun functioneren op school belemmert, volgens de uitvoerders van de extra ondersteuning

	3. In hoge mate	29,9	40,0	38,2	36,8	23,2	18,6	22,7
	4. In zeer hoge mate	17,9	37,1	35,5	18,4	24,9	27,9	34,1
	n	117	35	41	38	24	43	44
Verstandelijke beperking	1. In zekere mate	16,4	28,6	71,7	80,0	0	11,6	19,2
	2. In ruime mate	26,0	32,1	15,2	0	0	25,6	19,2
	3. In hoge mate	32,9	10,7	10,2	0	100,0	30,2	38,5
	4. In zeer hoge mate	24,7	28,6	2,9	20,0	0	32,6	23,1
	n	73	28	16	5	2	43	26
Werkhoudingsproblemen	1. In zekere mate	25,4	22,0	19,9	19,6	33,8	14,0	17,8
	2. In ruime mate	27,0	36,6	15,7	28,3	23,7	14,0	20,0
	3. In hoge mate	33,3	24,4	44,1	26,1	27,5	46,5	26,7
	4. In zeer hoge mate	14,3	17,1	20,3	26,1	15,0	25,6	35,6
	n	189	41	26	46	38	43	45

Leerlingen waarbij een problematiek niet van toepassing was zijn buiten beschouwing gelaten bij het berekenen van de percentages voor de betreffende problematiek.

5.3 Deelvraag 3: In hoeverre verschilt de omvang van de doelgroep tussen scholen binnen dezelfde sector?

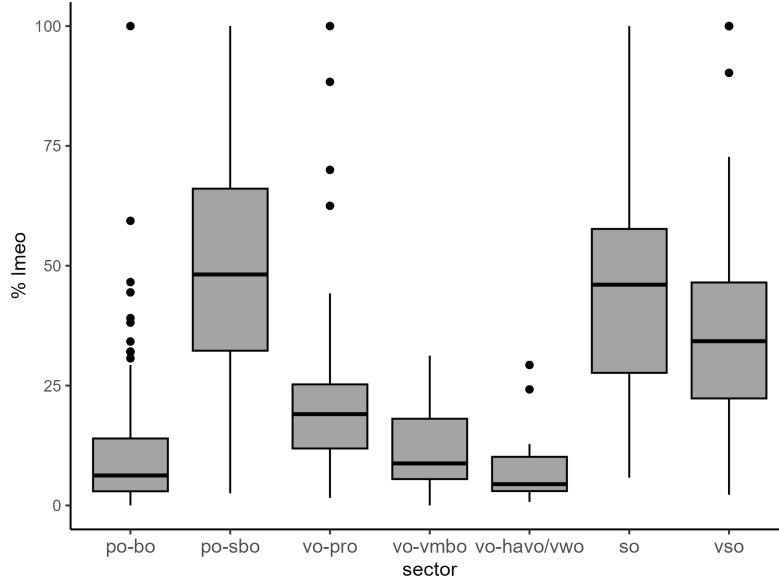
Van één reguliere basisschool die de schoolvragenlijst niet heeft ingevuld, maar wel is bezocht, is bekend dat er geen leerlingen met extra ondersteuning op die school zitten (dus 0% van de leerlingen ontvangt extra ondersteuning). Deze school is meegenomen in de analyses ter beantwoording van deelvraag 3.

De boxplots in Figuur 5.1 laten de spreiding in het percentage leerlingen met extra ondersteuning volgens de criteria gehanteerd in dit onderzoek over de scholen zien (gebaseerd op de schoolvragenlijst). Dezelfde data is weergegeven in histogrammen in Figuur 5.2.

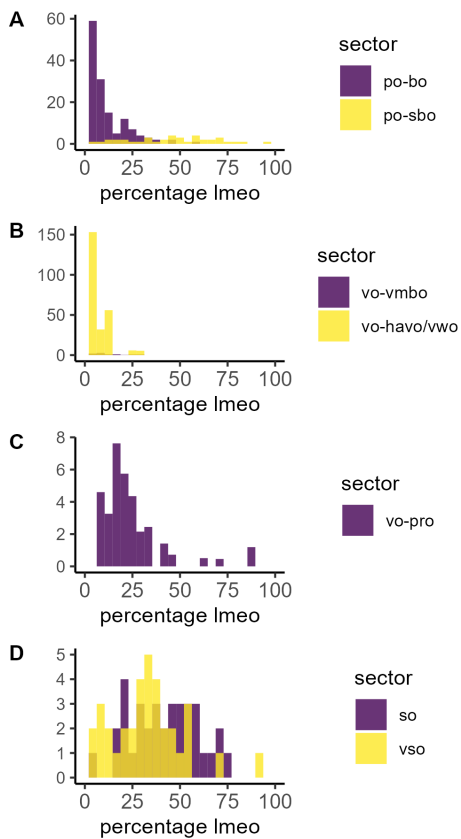
De bijbehorende medianen en eerste en derde kwartielen staan in Tabel 5.14. We rapporteren medianen en eerste/derde kwartielen (i.p.v. gemiddelden en betrouwbaarheidsintervallen) omdat het percentage leerlingen met extra ondersteuning sterk rechtsscheef verdeeld is.

Figuur 5.1: Verdeling van het percentage leerlingen met extra ondersteuning volgens de criteria gehanteerd in dit onderzoek over scholen

Figuur 5.2: Histogrammen van het percentage leerlingen met extra ondersteuning volgens de criteria gehanteerd in dit onderzoek in het po (A), vo (B en C) en (v)so (D)

De verticale as geeft het aantal scholen/afdelingen weer

Tabel 5.14: Verdeling van het percentage leerlingen met extra ondersteuning volgens de criteria gehanteerd in dit onderzoek over scholen

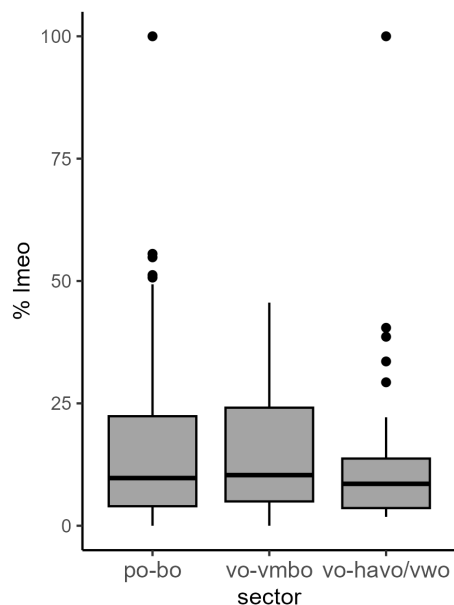
	po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/ vwo	so	vso
eerste kwartiel	2,9	32,3	11,9	5,5	3,0	27,7	22,3
mediaan	6,2	48,2	19,0	8,8	4,4	46,1	34,3
derde kwartiel	14,0	66,1	25,3	18,1	10,1	57,7	46,5
n	167	41	38	38	38	39	38

n = aantal scholen/afdelingen.

Figuur 5.3 laat voor de po- en vo-scholen (m.u.v. sbo en pro) de spreiding in het percentage leerlingen met extra ondersteuning *volgens de eigen criteria van scholen* over de scholen/afdelingen zien. Dezelfde data is weergegeven in histogrammen in Figuur 5.4.

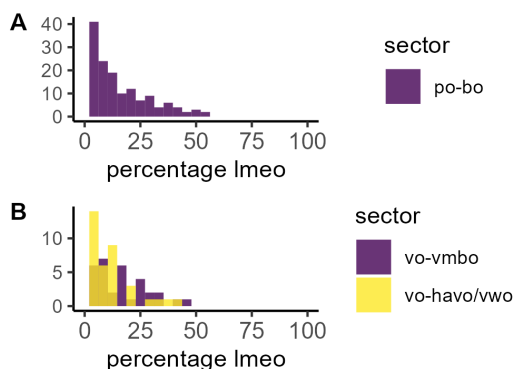
De bijbehorende medianen en eerste en derde kwartielen staan in Tabel 5.15.

Figuur 5.3: Verdeling van het percentage leerlingen met extra ondersteuning volgens de eigen criteria van scholen over scholen

Figuur 5.4: Histogrammen van het percentage leerlingen met extra ondersteuning volgens de eigen criteria van scholen in het po (A) en vo (B)

De verticale as geeft het aantal scholen/afdelingen weer.
Dit is alleen uitgevraagd bij de reguliere onderwijssoorten

Tabel 5.15: Verdeling van het percentage leerlingen met extra ondersteuning volgens de eigen criteria van scholen over scholen

	po-bo	vo-vmbo	vo-havo/vwo
eerste kwartiel	4,0	5,0	3,6
mediaan	9,7	10,3	8,6
derde kwartiel	22,4	24,1	13,7
n	167	38	38

n = aantal scholen/afdelingen.

5.4 Deelvraag 4: In hoeverre is de kwaliteitszorg op het gebied van extra ondersteuning in het basis- en voortgezet onderwijs ontwikkeld in termen van ambities, doelen, (zelf-)evaluatie en verantwoording?

Tabel 5.16 t/m Tabel 5.21 geven voor elk aspect dat inspecteurs gescoord hebben m.b.t. de kwaliteitszorg op het gebied van extra ondersteuning weer hoe de scores verdeeld zijn over de scholen. Dit is alleen onderzocht voor het po en vo (m.u.v. sbo en pro).

Tabel 5.16: Ambities en doelen voor extra ondersteuning binnen de school (bv. in schoolplan, SOP of jaarplan)

	po-bo	vo-vmbo	vo-havo/vwo
	%	%	%
1. (--): Geen ambities en doelen	15,5	24,3	6,5
2. (-): Ambities en globale doelen, eventueel gebaseerd op zelfevaluatie en/of met verwijzing naar doelen ondersteuningsplan SWV/bestuur	62,5	59,5	55,2
3. (+): Ambities en concrete doelen, gebaseerd op zelfevaluatie of met verwijzing naar doelen uit ondersteuningsplan SWV/bestuur	20,8	13,5	29,2
4. (++) Ambities en concrete doelen, gebaseerd op zowel	1,2	2,7	9,1

Tabel 5.16: Ambities en doelen voor extra ondersteuning binnen de school (bv. in schoolplan, SOP of jaarplan)

zelfevaluatie als een verwijzing naar doelen uit ondersteuningsplan SWV/bestuur			
n	168	37	38

Tabel 5.17: Criteria voor extra ondersteuning

	po-bo	vo-vmbo	vo-havo/vwo
	%	%	%
1. (--): School heeft geen criteria voor extra ondersteuning geformuleerd	10,7	13,5	9,8
2. (-): School heeft criteria voor extra ondersteuning die het onderscheid met basisondersteuning onvoldoende duidelijk maken en niet verwijzen naar het ondersteuningsplan van het SWV	28,0	51,4	24,7
3. (+): School heeft criteria voor extra ondersteuning die het onderscheid met de basisondersteuning duidelijk maken of verwijzen naar het ondersteuningsplan van het SWV	53,6	27,0	55,4
4. (++): School heeft criteria voor extra ondersteuning die zowel het onderscheid met de basisondersteuning duidelijk maken als verwijzen naar de afspraken in het ondersteuningsplan van het SWV	7,7	8,1	10,0
n	168	37	38

We hebben voor het basisonderwijs ook getoetst of de mate waarin (concrete) ambities en doelen voor extra ondersteuning aanwezig zijn (Tabel 5.16) samenhangt met de kwaliteit van de criteria voor extra ondersteuning (Tabel 5.17), m.b.v. een Spearman rangcorrelatie. Deze twee maten hingen positief met elkaar samen ($R = 0,46$, $p < 0,001$).

Tabel 5.18: De school evalueert periodiek de kwaliteit van de geboden extra ondersteuning

	po-bo	vo-vmbo	vo-havo/vwo
	%	%	%
1. (--): De school evalueert de geboden extra ondersteuning niet op schoolniveau	21,4	29,7	13,7
2. (-): De school evalueert de geboden extra ondersteuning globaal (zonder onderscheid tussen interventies)	39,9	43,2	49,5
3. (+): De school evalueert o.a. aan de hand van behaalde resultaten de geboden ondersteuning per type interventie en stelt zo nodig op leerlingniveau bij	33,9	18,9	27,8
4. (++): De school evalueert o.a. aan de hand van behaalde resultaten de geboden ondersteuning per type	4,8	8,1	9,1

Tabel 5.18: De school evalueert periodiek de kwaliteit van de geboden extra ondersteuning

interventie en stelt zo nodig doelen op voor kwaliteitsverbetering op schoolniveau			
n	168	37	38

Tabel 5.19: Mate waarin de evaluatie leidt tot bijstellingen van aanpak en doelen (alleen de scholen die de extra ondersteuning evalueren op schoolniveau zijn meegenomen in deze tabel)

	po-bo	vo-vmbo	vo-havo/vwo
	%	%	%
1. (--): De school stelt de inzet van middelen (interventies) niet bij of laat niet zien dat er geen aanleiding voor is	12,1	11,5	11,8
2. (-): De school stelt de inzet van middelen (interventies) bij zonder verwijzing naar evaluatie of laat beperkt zien dat er geen aanleiding voor is	29,5	42,3	18,0
3. (+): De school stelt de inzet van middelen (interventies) bij op basis van evaluatie op hoofdlijnen of laat voldoende zien dat er geen aanleiding voor is	56,1	34,6	58,3
4. (++): De school stelt de inzet van middelen (interventies) bij op basis van uitgebreide evaluatie of laat uitgebreid zien dat er geen aanleiding voor is	2,3	11,5	11,9
n	132	26	32

Tabel 5.20: Verantwoording over de inzet van middelen voor extra ondersteuning aan het schoolbestuur of SWV

	po-bo	vo-vmbo	vo-havo/vwo
	%	%	%
1. (--): De school verantwoordt zich niet over de inzet van middelen voor extra ondersteuning	23,8	8,1	5,1
2. (-): De school verantwoordt zich door te verklaren dat de middelen zijn ingezet voor extra ondersteuning	42,3	45,9	38,9
3. (+): De school verantwoordt zich over de inzet van middelen door een specificatie van de besteding in formatie en materialen	30,4	40,5	54,8
4. (++): De school verantwoordt zich over de inzet van middelen voor extra ondersteuning door een specificatie van formatie en materialen gekoppeld aan aard en omvang van de doelgroep	3,6	5,4	1,1
n	168	37	38

Tabel 5.21: Verantwoording over de mate waarin leerlingen met extra ondersteuning hun doelen behalen

	po-bo	vo-vmbo	vo-havo/vwo
	%	%	%
1. (--): De school verantwoordt zich niet over de mate waarin leerlingen met extra ondersteuning hun doelen behalen	41,1	37,8	29,4
2. (-): De school verantwoordt zich onvoldoende over de mate waarin leerlingen met extra ondersteuning hun doelen behalen	35,7	43,2	37,7
3. (+): De school verantwoordt zich voor de gehele doelgroep over de mate waarin leerlingen met extra ondersteuning hun doelen behalen	20,2	10,8	31,6
4. (++): De school verantwoordt zich per type interventies voor extra ondersteuning over de mate waarin leerlingen hun doelen behalen	3,0	8,1	1,3
n	168	37	38

5.5 Deelvraag 5: In welke mate voldoen de scholen aan de basiskwaliteit voor de extra ondersteuning zoals verwoord in de standaard OP2?

Tabel 5.22 t/m Tabel 5.36 geven per onderdeel van de Monitor basis- en extra ondersteuning weer hoe de po- en vo-scholen hierop beoordeeld zijn.

Tabel 5.22: 1. De school past de criteria voor het bieden van extra ondersteuning toe

	po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/vwo
	%	%	%	%	%
1. Het is onduidelijk waarom leerlingen extra ondersteuning krijgen of juist in de basisondersteuning begeleid worden	6,0	2,4	10,5	8,1	9,2
2. De school heeft handvatten voor het bepalen van extra ondersteuning, maar past de criteria weinig systematisch toe	22,2	12,2	21,1	35,1	21,4
3. De school heeft handvatten voor het bepalen van extra ondersteuning en past deze criteria voldoende toe	50,9	53,7	46,1	43,2	36,4
4. De school heeft een werkbaar onderscheid tussen basis- en extra ondersteuning en past de criteria voor het bepalen	21,0	31,7	22,3	13,5	33,0

Tabel 5.22: 1. De school past de criteria voor het bieden van extra ondersteuning toe

van extra ondersteuning consequent toe					
n	167	41	33	37	38

Bij één reguliere basisschool (waar geen van de leerlingen extra ondersteuning kreeg) is de Monitor basis- en extra ondersteuning per vergissing niet afgenomen. Dit geldt voor alle tabellen in deze sectie.

Tabel 5.23: 2. Leerlingen met extra ondersteuning krijgen een plan/OPP dat zorgt voor passende afstemming op individuele behoeften en begeleiding

	po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/vwo
	%	%	%	%	%
1. Leerlingen die extra ondersteuning krijgen, hebben geen OPP of op hen afgestemd plan	3,6	0	2,4	5,4	7,2
2. Leerlingen die extra ondersteuning krijgen, hebben een doelgericht plan, maar deze voldoet niet volledig aan de wettelijke eisen	34,1	17,1	17,7	48,6	15,2
3. Leerlingen die extra ondersteuning krijgen, hebben een OPP met een handelingsdeel dat voldoet aan de wettelijke eisen	40,1	39,0	24,9	35,1	43,4
4. Leerlingen die extra ondersteuning krijgen, hebben een OPP dat voldoet aan de wettelijke eisen én houvast biedt voor de inrichting van het onderwijs	22,2	43,9	54,9	10,8	34,2
n	167	41	33	37	38

Tabel 5.24: 2b. Het ontwikkelingsperspectief bevat waar nodig een handelingsdeel wanneer er sprake is van (individueel bepaalde) extra ondersteuning

	po-sbo	vo-pro
	%	%
1. Het ontwikkelingsperspectief bevat geen specifieke individuele extra ondersteuning terwijl hiervan in de praktijk wel sprake is	0	14,9
2. Het ontwikkelingsperspectief bevat waar nodig wel een beschrijving van de extra ondersteuning, maar dit is niet ondergebracht in een handelingsdeel met instemmingsrecht	19,5	16,1
3. Het ontwikkelingsperspectief bevat een onvoldoende uitgewerkt handelingsdeel met instemmingsrecht voor ouders	22,0	14,9
4. Het ontwikkelingsperspectief bevat een voldoende/goed uitgewerkt handelingsdeel met instemmingsrecht voor ouders	58,5	54,1
n	41	33

Tabel 5.25: 3. De school verzamelt informatie voor de basisvaardigheden rekenen/wiskunde/taal/lezen (basisondersteuning)

	po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/vwo
	%	%	%	%	%
1. De school verzamelt deze informatie niet of niet op systematische wijze	0	0	0	10,8	8,5
2. De school verzamelt deze informatie onvolledig of te weinig systematisch	3,0	0	3,7	10,8	19,3
3. De school verzamelt deze informatie voldoende systematisch	49,7	34,1	61,3	64,9	49,0
4. De school verzamelt deze informatie volledig systematisch	47,3	65,9	34,9	13,5	23,2
n	167	41	33	37	38

Tabel 5.26: 4. De school verzamelt informatie over sociale en maatschappelijke competenties, inclusief burgerschap (basisondersteuning)

	po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/vwo
	%	%	%	%	%
1. De school verzamelt deze informatie niet of niet op systematische wijze	19,2	17,1	10,4	27,0	43,0
2. De school verzamelt deze informatie onvolledig of te weinig systematisch	50,9	46,3	46,0	51,4	40,8
3. De school verzamelt deze informatie voldoende systematisch	27,5	29,3	33,5	18,9	16,2
4. De school verzamelt deze informatie volledig systematisch	2,4	7,3	10,2	2,7	0
n	167	41	33	37	38

Tabel 5.27: 5. De school verzamelt informatie over de ontwikkeling van de leerlingen op het gebied van de extra ondersteuning die leerlingen ontvangen

	po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/vwo
	%	%	%	%	%
0. Niet van toepassing (score 1 bij vraag 2)	1,2	2,4	0	2,7	0,5
1. De school verzamelt deze informatie niet of niet op systematische wijze	4,2	2,4	4,1	21,6	11,4
2. De school verzamelt deze informatie onvolledig of te weinig systematisch	23,4	9,8	21,1	29,7	21,7
3. De school verzamelt deze informatie voldoende systematisch	58,1	53,7	55,3	40,5	66,4

Tabel 5.27: 5. De school verzamelt informatie over de ontwikkeling van de leerlingen op het gebied van de extra ondersteuning die leerlingen ontvangen

4. De school verzamelt deze informatie volledig systematisch	13,2	31,7	19,5	5,4	0
n	167	41	33	37	38

Tabel 5.28: 6. De school bepaalt de ontwikkeling van leerlingen op basis van afgesproken normen voor de basisvaardigheden (referentieniveaus/streefdoelen/kerndoelen) rekenen/wiskunde/taal/lezen

	po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/vwo
	%	%	%	%	%
1. De school hanteert niet of nauwelijks gemeenschappelijke normen voor het bepalen van de ontwikkeling	6,6	4,9	8,3	24,3	33,8
2. De school hanteert normen voor een deel van deze basisvaardigheden	12,0	12,2	37,7	35,1	9,7
3. De school hanteert normen voor (vrijwel) alle onderdelen van deze basisvaardigheden, tenminste voor het bepalen van het niveau van leerlingen	44,3	36,6	38,5	35,1	40,1
4. De school hanteert normen voor deze basisvaardigheden, waarmee ze het niveau en de mate van ontwikkeling van leerlingen bepalen	37,1	46,3	15,5	5,4	16,4
n	167	41	33	37	38

Tabel 5.29: 7. De school bepaalt de ontwikkeling van leerlingen op basis van afgesproken normen (streefdoelen/kerndoelen) voor sociale en maatschappelijke competenties en burgerschap

	po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/vwo
	%	%	%	%	%
1. De school hanteert geen gemeenschappelijke normen voor het bepalen van de ontwikkeling	43,1	48,8	35,4	48,6	56,2
2. De school hanteert normen voor een deel van deze basisvaardigheden	44,9	26,8	36,9	35,1	22,2
3. De school hanteert normen voor (vrijwel) alle onderdelen van deze basisvaardigheden, tenminste voor het bepalen van het niveau van leerlingen	10,8	12,2	11,8	10,8	13,3
4. De school hanteert normen voor deze	1,2	12,2	15,9	5,4	8,3

Tabel 5.29: 7. De school bepaalt de ontwikkeling van leerlingen op basis van afgesproken normen (streefdoelen/kerndoelen) voor sociale en maatschappelijke competenties en burgerschap

basisvaardigheden, waarmee ze het niveau en de mate van ontwikkeling van leerlingen bepalen					
n	167	41	33	37	38

Tabel 5.30: 8. De school analyseert het resultaat met het oog op begeleiding en interventies (basisondersteuning)

	po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/vwo
	%	%	%	%	%
1. De school analyseert niet of nauwelijks wat de aard en oorzaak van de afwijkende ontwikkeling is	2,4	2,4	5,6	5,4	15,4
2. De school analyseert onvoldoende wat de aard en oorzaak van de afwijkende ontwikkeling is en/of geeft geen oorzaken die voor het onderwijs aangrijpingspunten bieden	14,4	14,6	10,0	27,0	18,1
3. De school analyseert voldoende wat de aard en oorzaak van de afwijkende ontwikkeling betekent voor het onderwijsaanbod	63,5	51,2	61,8	51,4	54,4
4. De school analyseert systematisch wat de aard en oorzaak van de afwijkende ontwikkeling betekent voor het onderwijsaanbod	19,8	31,7	22,6	16,2	12,1
n	167	41	33	37	38

Tabel 5.31: 9. De school analyseert het resultaat van extra ondersteuning met het oog op begeleiding en interventies

	po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/vwo
	%	%	%	%	%
0. Niet van toepassing (score 1 bij vraag 2)	1,2	0	0	2,7	0
1. De school analyseert niet wat de mogelijke oorzaak van niet behaalde doelen is	2,4	7,3	5,6	5,4	1,7
2. De school analyseert onvoldoende wat de aard en oorzaak van niet behaalde doelen is en/of geeft geen oorzaken die aan die aangrijpingspunten bieden voor bijstelling van de extra ondersteuning	25,7	14,6	16,0	43,2	26,6

Tabel 5.31: 9. De school analyseert het resultaat van extra ondersteuning met het oog op begeleiding en interventies

3. De school analyseert voldoende wat de mogelijke oorzaak van niet behaalde doelen is met het oog op bijstelling van de extra ondersteuning	53,3	48,8	52,9	35,1	47,9
4. De school analyseert systematisch wat de mogelijke oorzaken zijn met het oog op bijstelling van de extra ondersteuning	17,4	29,3	25,5	13,5	23,8
n	167	41	33	37	38

Tabel 5.32: 10. De school heeft doelen voor begeleiding en ondersteuning bij de basisvaardigheden afgestemd op analyse van de groep en/of leerlingen

	po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/vwo
	%	%	%	%	%
1. De school biedt vooral leerstof; geen of impliciete doelen en/of analyse over afstemming ontbreekt	3,0	2,4	8,3	24,3	43,5
2. De school biedt leerstof vanuit doelen, maar deze zijn niet gebaseerd op analyse van groep en leerlingen	16,2	14,6	12,1	35,1	12,9
3. De school heeft haar doelen voldoende afgestemd op analyse van groepen of leerlingen	56,3	41,5	49,3	29,7	31,9
4. De school heeft haar doelen afgestemd op de analyse van de groep (klas) én leerlingen	24,6	41,5	30,3	10,8	11,8
n	167	41	33	37	38

Tabel 5.33: 11. De school heeft een plan (voor vo: beleid) voor de afstemming en begeleiding bij de basisvaardigheden

	po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/vwo
	%	%	%	%	%
1. De school heeft geen plan, waarin de (aard van) de interventies bij de meeste basisvaardigheden zijn vastgelegd	3,6	2,4	26,8	18,9	22,3
2. De school heeft een plan met beperkte afstemming en een "vaste" indeling van instructiegroepen of benoemt alleen leerstof	21,6	12,2	3,1	45,9	33,2
3. De school heeft in het plan naast de basale	49,1	31,7	44,0	32,4	41,1

Tabel 5.33: 11. De school heeft een plan (voor vo: beleid) voor de afstemming en begeleiding bij de basisvaardigheden

afstemming van de instructie, interventies opgenomen rond aanvullende leerstof en/of (extra) oefening					
4. De school heeft in het plan naast de basale afstemming van instructie én interventies rond de leerstof en oefening voor (sub-) groepen individuele accenten bij de interventies geplaatst	25,7	53,7	26,1	2,7	3,4
n	167	41	33	37	38

Tabel 5.34: 12. De school voert de begeleiding voor de basisondersteuning uit

	po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/vwo
	%	%	%	%	%
0. Niet van toepassing (score 1 bij vraag 10)	1,2	0	4,5	5,4	10,5
1. De school heeft geen zicht op de uitvoering	2,4	0	3,5	0	0,5
2. De school heeft zicht op de uitvoering en voert de (geplande) afstemming en begeleiding beperkt uit	18,6	4,9	8,0	18,9	9,5
3. De school heeft zicht op de uitvoering en voert de (geplande) afstemming en begeleiding voldoende uit	51,5	58,5	52,2	56,8	60,5
4. De school heeft zicht op de uitvoering en voert de (geplande) afstemming (vrijwel) volledig uit en/of stelt deze (tussentijds) bij op basis van evaluatie	26,3	36,6	31,8	18,9	19,0
n	167	41	33	37	38

Tabel 5.35: 13. De school voert de extra ondersteuning van het handelingsdeel uit

	po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/vwo
	%	%	%	%	%
0. Niet van toepassing (score 1 bij vraag 2)	1,8	0	1,0	2,7	5,5
1. De school heeft geen zicht op de uitvoering	1,8	2,4	0	0	0
2. De school heeft zicht op de uitvoering en voert de (geplande) afstemming en begeleiding beperkt uit	18,6	7,3	20,4	24,3	8,0
3. De school heeft zicht op de uitvoering en voert de (geplande) afstemming en begeleiding voldoende uit	55,1	58,5	35,5	51,4	45,9

Tabel 5.35: 13. De school voert de extra ondersteuning van het handelingsdeel uit

4. De school heeft zicht op de uitvoering en voert de (geplande) afstemming (vrijwel) volledig uit en/of stelt deze (tussentijds) bij op basis van evaluatie	22,8	31,7	43,2	21,6	40,6
n	167	41	33	37	38

Tabel 5.36: 14. De school evalueert het (handelingsdeel van het) OPP/plan en deelt deze evaluatie en resultaten van de extra ondersteuning met ouder(s) en leerling

	po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/vwo
	%	%	%	%	%
0. Niet van toepassing (score 1 bij vraag 2) of de extra ondersteuning is recent gestart	4,2	0	7,5	5,4	3,5
1. De school heeft geen evaluatie van doelen en aanpak van het OPP uitgevoerd	0	0	9,9	10,8	4,6
2. De school heeft een beperkte evaluatie van doelen en aanpak van het OPP uitgevoerd	29,9	12,2	28,6	32,4	28,5
3. De school heeft een voldoende evaluatie van doelen en aanpak bij het OPP uitgevoerd	32,9	36,6	17,5	27,0	23,5
4. De school heeft een voldoende of goede evaluatie van doelen en aanpak bij het OPP uitgevoerd en deelt deze actief met ouder(s) en (zo mogelijk) leerlingen	32,9	51,2	36,5	24,3	39,8
n	167	41	33	37	38

Tabel 5.37 t/m Tabel 5.51 geven per onderdeel van de Monitor basis- en extra ondersteuning weer hoe de (v)so-scholen hierop beoordeeld zijn.

Tabel 5.37: 1. De commissie voor begeleiding stelt een ontwikkelingsperspectief op dat zorgt voor passende afstemming en begeleiding

	so	vso
	%	%
1. Leerlingen hebben (doorgaans) een ontwikkelingsperspectief, maar wezenlijke zaken zoals belemmerende en bevorderende factoren voor het perspectief en de begeleiding ontbreken	5,1	7,7
2. Leerlingen hebben (doorgaans) een OPP dat algemeen beschrijft wat het perspectief en de begeleiding inhoudt	28,2	28,2
3. Leerlingen hebben een OPP dat voldoet aan de eisen en helderheid biedt over cognitieve en sociale en emotionele doelen en leerlijn(en) en hoe de begeleiding bijdraagt aan de geplande ontwikkeling	38,5	41,0
4. Leerlingen die extra ondersteuning krijgen, hebben een OPP dat voldoet aan de eisen, helderheid biedt over doelen en leerlijn(en) én het	28,2	23,1

Tabel 5.37: 1. De commissie voor begeleiding stelt een ontwikkelingsperspectief op dat zorgt voor passende afstemming en begeleiding

OPP zorgt ervoor dat het onderwijs erop is gericht dat leerlingen indien mogelijk kunnen doorstromen naar het regulier onderwijs		
n	39	39

Bij één so- en één vso-school is de Monitor basis- en extra ondersteuning per vergissing niet afgenomen. Dit geldt voor alle tabellen in deze sectie.

Tabel 5.38: 2. Het ontwikkelingsperspectief bevat waar nodig een handelingsdeel wanneer er sprake is van (individueel bepaalde) extra ondersteuning

	SO	VSO
	%	%
1. Het ontwikkelingsperspectief bevat (naast verwijzing naar een algemene aanpak) geen specifieke individuele extra ondersteuning terwijl hiervan in de praktijk wel sprake is	2,6	12,8
2. Het ontwikkelingsperspectief bevat waar nodig wel een beschrijving van de (aanvullende) individuele aanpak, maar dit is niet ondergebracht onder een handelingsdeel met instemmingsrecht	23,1	15,4
3. Het ontwikkelingsperspectief bevat waar nodig een handelingsdeel met instemmingsrecht. Het handelingsdeel geeft beperkt informatie over de inhoud van de aanpak, de bijbehorende doelen en hoe deze worden geëvalueerd	64,1	56,4
4. Het ontwikkelingsperspectief bevat waar nodig een handelingsdeel met instemmingsrecht. Het handelingsdeel geeft volledig informatie over de inhoud van de aanpak, de bijbehorende doelen en hoe deze worden geëvalueerd	10,3	15,4
n	39	39

Tabel 5.39: 4. De school maakt aannemelijk dat (de veronderstelde mechanismen uit) de interventies in het handelingsdeel bijdragen aan het bereiken van de beoogde uitstroom

	SO	VSO
	%	%
1. De samenhang tussen de interventies en beoogde doelen is onduidelijk	10,3	10,3
2. De school onderbouwt de samenhang tussen de interventies en de beoogde uitkomst intuïtief ("dit zou zo werken")	33,3	41,0
3. De school onderbouwt de samenhang tussen de interventies en beoogde uitkomsten aan de hand van eerder bereikte resultaten of goede voorbeelden van andere scholen	43,6	38,5
4. De interventies hebben een wetenschappelijk onderbouwde samenhang met de beoogde doelen, waaronder ononderbroken ontwikkeling	12,8	10,3
n	39	39

Tabel 5.40: 5. De school verzamelt informatie voor de basisvaardigheden rekenen/wiskunde/taal/lezen (basisondersteuning)

	SO	VSO
	%	%
1. De school verzamelt deze informatie niet of niet op systematische wijze	5,1	2,6
2. De school verzamelt deze informatie onvolledig/slechts deels op systematische wijze	5,1	17,9
3. De school verzamelt deze informatie grotendeels op systematische wijze	25,6	38,5
4. De school verzamelt deze informatie volledig op systematische wijze	64,1	41,0
n	39	39

Tabel 5.41: 6. De school verzamelt informatie over sociale en maatschappelijke competenties, inclusief burgerschap

	SO	VSO
	%	%
1. De school verzamelt deze informatie niet/niet op systematische wijze	7,7	5,1
2. De school verzamelt deze informatie onvolledig/slechts deels op systematische wijze	23,1	23,1
3. De school verzamelt deze informatie grotendeels op systematische wijze	51,3	61,5
4. De school verzamelt deze informatie volledig op systematische wijze	17,9	10,3
n	39	39

Tabel 5.42: 7. De school verzamelt informatie over de ontwikkeling van de leerlingen op het gebied van de extra ondersteuning die zij ontvangen (extra ondersteuning uit handelingsdeel)

	SO	VSO
	%	%
0. Niet van toepassing (score 1 bij vraag 2)	2,6	2,6
1. De school verzamelt deze informatie niet/niet op systematische wijze	10,3	2,6
2. De school verzamelt deze informatie onvolledig/slechts deels op systematische wijze	20,5	41,0
3. De school verzamelt deze informatie (vrijwel) volledig/ grotendeels op systematische wijze	48,7	35,9
4. De school verzamelt deze informatie volledig op systematische wijze	17,9	17,9
n	39	39

Tabel 5.43: 8. De school bepaalt de ontwikkeling van leerlingen op basis van afgesproken normen voor de basisvaardigheden (referentieniveaus/streefdoelen/kerndoelen) rekenen/wiskunde/taal/lezen

	SO	VSO
	%	%
1. De school hanteert niet of nauwelijks gemeenschappelijke normen voor het bepalen van de ontwikkeling of de gehanteerd	2,6	10,3
2. De school hanteert normen voor een deel van deze basisvaardigheden die samenhangen met de eisen van de uitstroombestemming	15,4	23,1
3. De school hanteert normen voor (vrijwel) alle onderdelen van deze basisvaardigheden die samenhangen met de eisen van de uitstroombestemming, tenminste voor het bepalen van het niveau van leerlingen	28,2	25,6
4. De school hanteert normen voor deze basisvaardigheden die samenhangen met de eisen van de uitstroombestemming, waarmee ze het niveau en de mate van ontwikkeling van leerlingen bepalen	53,8	41,0
n	39	39

Tabel 5.44: 9. De school bepaalt de ontwikkeling van leerlingen op basis van afgesproken normen (streefdoelen/kerndoelen) voor sociale en maatschappelijke competenties en burgerschap

	SO	VSO
	%	%
1. De school hanteert geen gemeenschappelijke normen voor het bepalen van de ontwikkeling of de gehanteerde normen hangen niet samen met eisen van de uitstroombestemming	21,1	25,6

Tabel 5.44: 9. De school bepaalt de ontwikkeling van leerlingen op basis van afgesproken normen (streefdoelen/kerndoelen) voor sociale en maatschappelijke competenties en burgerschap

2. De school hanteert normen voor een deel van deze basisvaardigheden	34,2	25,6
3. De school hanteert normen voor (vrijwel) alle onderdelen van deze basisvaardigheden, tenminste voor het bepalen van het niveau van leerlingen	15,8	30,8
4. De school hanteert normen voor deze basisvaardigheden, waarmee ze het niveau en de mate van ontwikkeling van leerlingen bepalen	28,9	17,9
n	38	39

Tabel 5.45: 10. De school analyseert het resultaat met het oog op begeleiding en interventies

	SO	VSO
	%	%
1. De school analyseert niet wat de aard en oorzaak van de afwijkende ontwikkeling is	5,1	2,6
De school analyseert onvoldoende wat de aard en oorzaak van de afwijkende ontwikkeling is en/of geeft geen oorzaken die voor het onderwijs aangrijpingspunten bieden	15,4	17,9
3. De school analyseert voldoende wat de aard en oorzaak van de afwijkende ontwikkeling is en/of geeft oorzaken die voor het onderwijs aangrijpingspunten bieden	43,6	53,8
4. De school analyseert systematisch wat de aard en oorzaak van de afwijkende ontwikkeling is	35,9	25,6
n	39	39

Tabel 5.46: 11a. Het handelingsdeel van het ontwikkelingsperspectief wordt volgens een hierbij passende cyclus geëvalueerd waaruit duidelijk wordt of de extra ondersteuning bijdraagt aan het realiseren van de onderwijsdoelen

	SO	VSO
	%	%
1. Het handelingsdeel wordt niet geëvalueerd	2,6	5,1
2. De evaluatie van het handelingsdeel trekt geen conclusies over de inzet en bijdrage van de extra ondersteuning aan de doelen en het perspectief	28,2	23,1
3. De evaluatie van het handelingsdeel evalueert of de beschreven interventies hebben bijgedragen aan het behalen van de doelen	30,8	43,6
4. De evaluatie van het handelingsdeel evalueert of de beschreven interventies hebben bijgedragen aan het behalen van de doelen en het perspectief	38,5	28,2
n	39	39

Tabel 5.47: 11b. Betrokkenheid ouders

	SO	VSO
	%	%
Ouders zijn betrokken bij de evaluatie	94,9	94,9
Ouders zijn niet betrokken bij de evaluatie	5,1	5,1
n	39	39

Tabel 5.48: 12. De school heeft doelen voor begeleiding en ondersteuning bij de basisvaardigheden afgestemd op analyse van de groep en/of leerlingen

	SO	VSO
	%	%
1. De school biedt vooral leerstof; geen of impliciete doelen en/of analyse over afstemming ontbreekt	0	2,6
2. De school biedt leerstof vanuit doelen, maar deze zijn niet gebaseerd op analyse van groep en leerlingen	12,8	15,4
3. De school heeft haar doelen voldoende afgestemd op analyse van groepen of leerlingen	33,3	46,2
4. De school heeft haar doelen afgestemd op de analyse van de groep (klas) én leerlingen	53,8	35,9
n	39	39

Tabel 5.49: 13. De school heeft een plan voor de afstemming en begeleiding bij de basisvaardigheden

	SO	VSO
	%	%
1. De school heeft geen plan, waarin de (aard van) de interventies bij de meeste basisvaardigheden zijn vastgelegd	10,3	20,5
2. De school heeft een plan met beperkte afstemming en een "vaste" indeling van instructiegroepen of benoemt alleen leerstof	25,6	15,4
3. De school heeft in het plan naast de basale afstemming van de instructie, interventies opgenomen rond aanvullende leerstof en/of (extra) oefening	20,5	38,5
4. De school heeft in het plan naast de basale afstemming van instructie én interventies rond de leerstof en oefening voor (sub-) groepen individuele accenten bij de interventies geplaatst	43,6	25,6
n	39	39

Tabel 5.50: 14. De school voert de algemene extra ondersteuning uit

	SO	VSO
	%	%
0. Niet van toepassing	2,6	5,1
1. De school slaagt er niet in de (geplande) afstemming en begeleiding uit te voeren	2,6	0
2. De school voert de (geplande) afstemming en begeleiding gedeeltelijk uit	15,4	7,7
3. De school voert de (geplande) afstemming en begeleiding grotendeels uit	33,3	33,3
4. De school voert de (geplande) afstemming (vrijwel) volledig uit en/of speelt (tussentijds) flexibel in op de mate waarin doelen worden beheerst	46,2	53,8
n	39	39

Tabel 5.51: 15. De school voert de extra ondersteuning van het handelingsdeel uit

	SO	VSO
	%	%
0. Niet van toepassing	5,1	12,8
1. De school slaagt er niet of nauwelijks in de (geplande) extra begeleiding uit te voeren	0	0
2. De school voert de (geplande) extra ondersteuning (te) beperkt / gedeeltelijk uit	10,3	7,7
3. De school voert de (geplande) extra ondersteuning grotendeels uit	38,5	38,5

Tabel 5.51: 15. De school voert de extra ondersteuning van het handelingsdeel uit

4. De school voert de (geplande) extra ondersteuning (vrijwel) volledig uit en/of speelt (tussentijds) flexibel in op de mate waarin doelen worden beheerst	46,2	41,0
n	39	39

Bij de (v)so-scholen is ook besproken of OPP's, als er sprake is van een afwijking van de onderwijstijd, een aantal wettelijk verplichte elementen bevatten. De resultaten hiervan zijn weergegeven in Tabel 5.52.

Tabel 5.52: Het handelingsdeel van het ontwikkelingsperspectief bevat bij afwijking onderwijstijd de volgende elementen

	so	vso
	%	%
1. Waarom deze afwijking volgens deskundigen (CvB) als bedoeld in artikel 39 tweede en vijfde lid van de van de Wet op de expertisecentra noodzakelijk is	53,6	59,4
2. Waaruit de afwijking van het programma van de leerling bestaat en om hoeveel uren onderwijstijd per week tijdens het betreffende schooljaar het gaat	82,1	68,8
3. Voor welke periode binnen het lopende schooljaar deze afwijking geldt	57,1	59,4
4. Welk onderwijsprogramma de leerling op school volgt en welk onderwijs en/of welke ondersteuning aan de leerling wordt geboden gedurende de uren dat deze niet op school is	14,3	40,6
5. Op welke wijze het planmatig toewerkt naar het volgen van het volledig aantal geprogrammeerde uren onderwijs door de leerling	17,9	37,5
Geen van bovenstaande	3,6	9,4
n	28	32

Scholen waarbij afwijking van onderwijstijd niet van toepassing was zijn niet meegenomen in deze tabel.

Van dezelfde elementen is ook onderzocht of deze daadwerkelijk voorkwamen in de OPP's van de geselecteerde leerlingen waarbij sprake was van een afwijking van de onderwijstijd. De resultaten hiervan staan in Tabel 5.53.

Tabel 5.53: Aantal van de geanalyseerde ontwikkelingsperspectieven met afwijking onderwijstijd waarbij het handelingsdeel de volgende elementen bevat

	so	vso
	%	%
Geen van onderstaande elementen	21,4	13,0
Op welke wijze het planmatig toewerkt naar het volgen van het volledig aantal geprogrammeerde uren onderwijs door de leerling	11,9	34,8
Voor welke periode binnen het lopende schooljaar deze afwijking geldt	50,0	65,2
Waarom deze afwijking volgens deskundigen (CvB) als bedoeld in artikel 39 tweede en vijfde lid van de Wet op de expertisecentra noodzakelijk is	45,2	76,1
Waaruit de afwijking van het programma van de leerling bestaat en om hoeveel uren onderwijstijd per week tijdens het betreffende schooljaar het gaat	73,8	71,7
Welk onderwijsprogramma de leerling op school volgt en welk onderwijs en/of welke ondersteuning aan de leerling wordt geboden gedurende de uren dat deze niet op school is	19,0	39,1
n	42	46

OPP's waarbij afwijking van onderwijstijd niet van toepassing was zijn niet meegenomen in deze tabel

5.6 Deelvraag 6: Welke tussenvoorzieningen heeft het samenwerkingsverband (swv) ingericht, hoeveel leerlingen zijn daar geplaatst, wat is de aard van de geboden extra ondersteuning, wat is de gemiddelde verblijfsduur?

Tabel 5.54 t/m Tabel 5.64 geven de resultaten weer van de vragenlijst over tussenvoorzieningen die is uitgezet bij alle samenwerkingsverbanden.

Tabel 5.54: Percentage van de samenwerkingsverbanden dat onderstaande bovenschoolse voorzieningen voor extra ondersteuning heeft ingericht

	PO	VO
	%	%
OPDC onder bestuurlijke verantwoordelijkheid van het swv, voor leerlingen uit het reguliere onderwijs	7,5	46,4
Bovenschoolse voorziening onder verantwoordelijkheid van een schoolbestuur, voor leerlingen uit het reguliere onderwijs	38,8	37,7
Bovenschoolse voorziening onder verantwoordelijkheid van een schoolbestuur, voor leerlingen uit het speciaal onderwijs	17,9	11,6
Geen van deze	53,7	26,1
n	67	69

We hebben ook getoetst of de samenwerkingsverbanden met en zonder (minstens één) OPDC verschillen wat betreft het totaal aantal leerlingen op de aangesloten scholen, m.b.v. onafhankelijke t-toetsen (aparte toetsen voor de po- en vo-samenwerkingsverbanden). Dit was niet het geval (beide p-waarden > 0,8).

Tabel 5.55: Aantal bovenschoolse voorzieningen

	PO					VO				
	Gem	SD	Min.	Max.	n	Gem	SD	Min.	Max.	n
OPDC	1,4	0,5	1	2	5	1,2	0,6	1	4	32
Voorziening onder verantwoordelijkheid schoolbestuur, voor leerlingen uit reguliere onderwijs	2,7	3,3	1	17	26	3,4	3,4	1	15	26
Voorziening onder verantwoordelijkheid schoolbestuur, voor leerlingen uit speciaal onderwijs	1,3	0,5	1	2	12	1,4	0,9	0	3	8

Deze tabel is gebaseerd op de samenwerkingsverbanden die de betreffende voorziening hebben ingericht.

Tabel 5.56: Percentage van de samenwerkingsverbanden waarbij het aantal leerlingen in de voorzieningen bekend is

	PO	VO
	%	%
OPDC	%	100,0
	n	5,0
		96,9
		32,0

Tabel 5.56: Percentage van de samenwerkingsverbanden waarbij het aantal leerlingen in de voorzieningen bekend is

Voorziening onder verantwoordelijkheid schoolbestuur, voor leerlingen uit reguliere onderwijs	%	88,5	73,1
	n	26,0	26,0
Voorziening onder verantwoordelijkheid schoolbestuur, voor leerlingen uit speciaal onderwijs	%	83,3	85,7
	n	12,0	7,0

Deze tabel is gebaseerd op de samenwerkingsverbanden die de betreffende voorziening hebben ingericht.

Tabel 5.57: Aantal leerlingen in elk type voorziening

	PO					VO				
	Gem	SD	Min.	Max.	n	Gem	SD	Min.	Max.	n
OPDC	10,2	8,1	0	19	5	38,4	43,5	0	162	31
Voorziening onder verantwoordelijkheid schoolbestuur, voor leerlingen uit reguliere onderwijs	23,4	30,1	0	135	23	50,7	44,1	4	150	19
Voorziening onder verantwoordelijkheid schoolbestuur, voor leerlingen uit speciaal onderwijs	12,0	4,9	5	20	10	22,3	13,6	8	40	6

Deze tabel is gebaseerd op de samenwerkingsverbanden die de betreffende voorziening hebben ingericht en waarbij het aantal leerlingen bekend is.

Tabel 5.58: Percentage van de samenwerkingsverbanden waarbij de verblijfsduur van de leerlingen in de voorzieningen bekend is

		PO	VO
		%	%
OPDC	%	100,0	84,4
	n	5,0	32,0
Voorziening onder verantwoordelijkheid schoolbestuur, voor leerlingen uit reguliere onderwijs	%	88,5	65,4
	n	26,0	26,0
Voorziening onder verantwoordelijkheid schoolbestuur, voor leerlingen uit speciaal onderwijs	%	75,0	57,1
	n	12,0	7,0

Deze tabel is gebaseerd op de samenwerkingsverbanden die de betreffende voorziening hebben ingericht.

Tabel 5.59: Gemiddelde verblijfsduur van leerlingen in de voorziening (aantal maanden)

	PO					VO				
	Gem	SD	Min.	Max.	n	Gem	SD	Min.	Max.	n
OPDC	10,0	9,2	3	26	5	7,0	5,6	0	24	27

Tabel 5.59: Gemiddelde verblijfsduur van leerlingen in de voorziening (aantal maanden)

Voorziening onder verantwoordelijkheid schoolbestuur, voor leerlingen uit reguliere onderwijs	12,2	13,1	0	48	23	7,8	8,5	0	32	17
Voorziening onder verantwoordelijkheid schoolbestuur, voor leerlingen uit speciaal onderwijs	7,1	4,8	0	12	9	9,8	9,7	2	24	4

Deze tabel is gebaseerd op de samenwerkingsverbanden die de betreffende voorziening hebben ingericht en waarbij de verblijfsduur bekend is.

Tabel 5.60: Hoofddoel van de voorziening

		PO		VO	
		%	n	%	n
OPDC	Accent op schakelen naar het schooltype waar de leerling vandaan komt	100,0	5	75,0	24
	Accent op schakelen naar een ander schooltype dan waar de leerling vandaan komt			9,4	3
	Ander doel			15,6	5
Voorziening onder verantwoordelijkheid schoolbestuur, voor leerlingen uit reguliere onderwijs	Accent op schakelen naar het schooltype waar de leerling vandaan komt	50,0	13	73,1	19
	Accent op schakelen naar een ander schooltype dan waar de leerling vandaan komt	15,4	4	15,4	4
	Ander doel	34,6	9	11,5	3
Voorziening onder verantwoordelijkheid schoolbestuur, voor leerlingen uit speciaal onderwijs	Accent op schakelen naar het schooltype waar de leerling vandaan komt	25,0	3	37,5	3
	Accent op schakelen naar een ander schooltype dan waar de leerling vandaan komt	33,3	4	50,0	4
	Ander doel	41,7	5	12,5	1

Deze tabel is gebaseerd op de samenwerkingsverbanden die de betreffende voorziening hebben ingericht

Als toelichting bij 'Ander doel' werd voornamelijk genoemd dat beide doelen voorkomen, of dat het doel van de voorziening inclusiever onderwijs of diagnostiek en het vinden van een passend aanbod is.

Tabel 5.61: Belangrijkste kenmerken van de OPDC's

	PO	VO
	%	%
Kleine groep met extra individuele didactische begeleiding	80,0	65,6
Extra pedagogische ondersteuning door een (groeps-)leraar	60,0	68,8
Specialistische training onder leiding van deskundige op het gebied van gedrag en/of sociale vaardigheden	20,0	43,8
Therapeutische begeleiding van leerlingen, individueel of in groepsverband	20,0	12,5
Intensieve communicatie met ouders/verzorgers en hulpverleners	40,0	62,5
Specialistisch onderzoek naar cognitieve onderwijsbehoeften en mogelijkheden		15,6
Specialistisch onderzoek naar sociaal-emotionele onderwijsbehoeften en problematiek	20,0	18,8
Anders	20,0	3,1
n	5	32

Elk samenwerkingsverband dat de betreffende voorziening heeft ingericht selecteerde 1-3 kenmerken

Tabel 5.62: Belangrijkste kenmerken van de voorzieningen onder verantwoordelijkheid van een schoolbestuur voor leerlingen uit het reguliere onderwijs

	PO	VO
	%	%
Kleine groep met extra individuele didactische begeleiding	73,1	88,5
Extra pedagogische ondersteuning door een (groeps-)leraar	53,8	61,5
Specialistische training onder leiding van deskundige op het gebied van gedrag en/of sociale vaardigheden	30,8	42,3
Therapeutische begeleiding van leerlingen, individueel of in groepsverband	11,5	26,9
Intensieve communicatie met ouders/verzorgers en hulpverleners	46,2	46,2
Specialistisch onderzoek naar cognitieve onderwijsbehoeften en mogelijkheden	26,9	3,8
Specialistisch onderzoek naar sociaal-emotionele onderwijsbehoeften en problematiek	15,4	7,7
Anders	23,1	3,8
n	26	26

Elk samenwerkingsverband dat de betreffende voorziening heeft ingericht selecteerde 1-3 kenmerken

Tabel 5.63: Belangrijkste kenmerken van de voorzieningen onder verantwoordelijkheid van een schoolbestuur voor leerlingen uit het speciaal onderwijs

	PO	VO
	%	%
Kleine groep met extra individuele didactische begeleiding	58,3	50,0
Extra pedagogische ondersteuning door een (groeps-)leraar	66,7	37,5
Specialistische training onder leiding van deskundige op het gebied van gedrag en/of sociale vaardigheden	58,3	50,0
Therapeutische begeleiding van leerlingen, individueel of in groepsverband	41,7	37,5
Intensieve communicatie met ouders/verzorgers en hulpverleners	50,0	37,5
Specialistisch onderzoek naar cognitieve onderwijsbehoeften en mogelijkheden		12,5
Specialistisch onderzoek naar sociaal-emotionele onderwijsbehoeften en problematiek	16,7	37,5
Anders	8,3	12,5
n	12	8

Elk samenwerkingsverband dat de betreffende voorziening heeft ingericht selecteerde 1-3 kenmerken

Tabel 5.64: Andere kenmerken

	voorziening	Ander kenmerk, namelijk:
PO	OPDC	HB in combi met gedragsproblematiek
VO	OPDC	Er wordt intensief samengewerkt met de jeugdhulp op locatie. Het zijn allemaal OnderwijsZorgArrangementen. Soms wordt er ook een jongere uit een andere regio opgevangen die in de crisisopvang wordt geplaatst of tijdelijk in een gezin voor crisisopvang.
	Voorziening regulier onderwijs	Inzet jeugdhulp. Door covid steeds meer angst en depressie en daar wordt op ingestoken vanuit vertrouwde kleine veilige setting om zorgboerderij en dagbesteding te voorkomen en ook omdat er lange wachtlijsten zijn in ggz wordt hier hulp ingezet.
PO	Voorziening regulier onderwijs	Inzet van jeugdzorg, trainingen, eigen leerlijnen etc
	Voorziening regulier onderwijs	Observatie
	Voorziening regulier onderwijs	Een belangrijk kenmerk is dat de leerkracht vd bovenschoolse voorziening de leerkracht in het regulier onderwijs coacht en begeleidt in de best passende afstemming op de onderwijsbehoeften.
	Voorziening regulier onderwijs	HB voltijds onderwijs in een groep van maximaal 20,0 leerlingen
	Voorziening regulier onderwijs	Dat kinderen met een meervoudige beperking in een reguliere en thuisnabije setting onderwijs kunnen genieten,
	Voorziening regulier onderwijs	koppeling onderwijs en zorg
VO	Voorziening speciaal onderwijs	Niet beschikbaar
PO	Voorziening speciaal onderwijs	Intensieve samenwerking onderwijs en zorg

5.7 Deelvraag 7: In welke mate zijn de gestelde doelen voor leerlingen en de extra ondersteuning passend, concreet te evalueren en ambitieus?

Deelvragen 7 t/m 13 zijn onderzocht op het niveau van individuele leerlingen met extra ondersteuning.

Tijdens de schoolbezoeken hebben inspecteurs de plannen voor de extra ondersteuning van de geselecteerde leerlingen geanalyseerd. Tabel 5.65 geeft weer in welk percentage van deze plannen in het po en vo didactische doelen, gedragsdoelen en voorwaardelijke doelen voor leren geformuleerd waren. Tabel 5.66 bevat informatie over de kwaliteit van elk van deze typen doelen.

Tabel 5.65: Typen doelen in de geanalyseerde plannen in het po en vo

	po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/vwo
	%	%	%	%	%
Er zijn didactische doelen voor de extra ondersteuning geformuleerd (bijv. basisvakken)	76,4	75,2	19,8	28,6	9,7
Er zijn gedragsdoelen voor de extra ondersteuning geformuleerd. Hieronder vallen ook sociaal-emotionele doelen en leergebiedoverstijgende doelen	28,9	34,2	53,3	59,0	37,7
Er zijn geen doelen voor de extra ondersteuning geformuleerd	7,0	4,3	12,3	9,5	13,4
Er zijn voorwaardelijke doelen voor leren gesteld gericht op zaken als werkhouding, concentratie, plannen, en leren leren	43,0	42,7	46,7	70,5	63,5
n	474	117	96	105	107

In één plan kunnen meerdere typen doelen geformuleerd zijn, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100%

Tabel 5.66: De mate waarin de geformuleerde doelen in het po en vo passend, ambitieus en concreet zijn

		po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/vwo
		%	%	%	%	%
De didactische doelen sluiten aan op de problematiek van de leerling	Niet	1,1	1,1	0	6,7	0
	In beperkte mate	10,8	3,4	7,3	23,3	39,9
	In redelijke mate	39,0	30,7	35,4	53,3	58,7
	In sterke mate	49,2	64,8	57,3	16,7	1,4
	n	362	88	20	30	12
	Niet	10,2	6,8	1,8	6,7	14,4

Tabel 5.66: De mate waarin de geformuleerde doelen in het po en vo passend, ambitieus en concreet zijn

De didactische doelen zijn ambitieus	In beperkte mate	27,3	15,9	14,6	33,3	19,4
	In redelijke mate	37,6	33,0	56,7	43,3	30,0
	In sterke mate	24,9	44,3	26,9	16,7	36,1
	n	362	88	20	30	12
De didactische doelen zijn concreet en/of meetbaar geformuleerd	Niet	7,2	5,7	12,0	20,0	28,4
	In beperkte mate	21,0	9,1	19,6	26,7	66,9
	In redelijke mate	33,1	37,5	24,6	30,0	4,8
	In sterke mate	38,7	47,7	43,7	23,3	0
n	362	88	20	30	12	
De gedragsdoelen sluiten aan op de problematiek van de leerling	Niet	1,5	0	0	1,6	0
	In beperkte mate	8,8	5,0	3,9	11,3	10,7
	In redelijke mate	45,3	20,0	34,2	37,1	26,1
	In sterke mate	44,5	75,0	61,9	50,0	63,2
n	137	40	50	62	36	
De gedragsdoelen zijn ambitieus	Niet	10,2	0	11,6	9,7	2,3
	In beperkte mate	27,7	12,5	7,6	22,6	25,6
	In redelijke mate	41,6	42,5	44,7	48,4	49,2
	In sterke mate	20,4	45,0	36,0	19,4	22,9
n	137	40	50	62	36	
De gedragsdoelen zijn concreet en/of meetbaar geformuleerd	Niet	12,4	2,5	7,9	17,7	17,8
	In beperkte mate	34,3	12,5	22,7	32,3	21,2
	In redelijke mate	40,1	37,5	51,0	32,3	35,8
	In sterke mate	13,1	47,5	18,4	17,7	25,2
n	137	40	50	62	36	
De voorwaardelijke doelen sluiten aan op de problematiek van de leerling	Niet	2,5	2,0	0	5,4	0
	In beperkte mate	17,2	4,0	17,0	16,2	10,0
	In redelijke mate	45,1	38,0	23,4	47,3	37,9
	In sterke mate	35,3	56,0	59,5	31,1	52,1
n	204	50	37	74	71	
De voorwaardelijke doelen zijn ambitieus	Niet	10,8	2,0	31,1	12,2	3,2
	In beperkte mate	28,9	14,0	17,3	35,1	27,2
	In redelijke mate	48,0	46,0	33,5	39,2	55,3
	In sterke mate	12,3	38,0	18,2	13,5	14,3
n	204	50	37	74	71	
De voorwaardelijke doelen zijn concreet en/of meetbaar geformuleerd	Niet	14,7	4,0	31,1	25,7	16,1
	In beperkte mate	31,9	16,0	15,3	36,5	30,8
	In redelijke mate	42,6	44,0	35,0	24,3	36,8

Tabel 5.66: De mate waarin de geformuleerde doelen in het po en vo passend, ambitieus en concreet zijn

	In sterke mate	10,8	36,0	18,6	13,5	16,3
	n	204	50	37	74	71

Plannen waarin het betreffende type doel niet voorkwam zijn buiten beschouwing gelaten bij de berekening van de percentages.

Tabel 5.67 geeft weer in welk percentage van de geanalyseerde plannen in het (v)so didactische doelen, gedragsdoelen, voorwaardelijke doelen voor leren en medische doelen geformuleerd waren. Tabel 5.68 bevat informatie over de kwaliteit van de doelen.

Tabel 5.67: Typen doelen in de geanalyseerde plannen in het (v)so

	so	vso
	%	%
Er zijn didactische doelen voor de extra ondersteuning geformuleerd (bijv. basisvakken)	28,8	29,4
Er zijn gedragsdoelen voor de extra ondersteuning geformuleerd. Hieronder vallen ook sociaal-emotionele doelen	40,9	55,5
Er zijn geen doelen voor de extra ondersteuning geformuleerd	15,2	16,8
Er zijn medisch doelen voor de extra ondersteuning geformuleerd	9,8	1,7
Er zijn voorwaardelijke doelen voor leren gesteld gericht op zaken als praktische redzaamheid, werkhouding, concentratie en plannen	57,6	53,8
n	132	119

In één plan kunnen meerdere typen doelen geformuleerd zijn, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100%

Tabel 5.68: De mate waarin de geformuleerde doelen in het (v)so passend, ambitieus en concreet zijn

		so	vso
		%	%
De didactische doelen dragen bij aan het behalen van het uitstroomprofiel van de leerling	Niet	2,7	0
	In beperkte mate	8,1	17,1
	In redelijke mate	21,6	28,6
	In sterke mate	67,6	54,3
	n	37	35
De didactische doelen sluiten aan op de problematiek van de leerling	Niet	2,6	0
	In beperkte mate	0	22,9
	In redelijke mate	23,7	34,3
	In sterke mate	73,7	42,9
	n	38	35
De didactische doelen zijn ambitieus	Niet	0	2,9
	In beperkte mate	10,5	34,3
	In redelijke mate	42,1	20,0
	In sterke mate	47,4	42,9
	n	38	35
De didactische doelen zijn concreet en/of meetbaar geformuleerd	Niet	8,3	20,0
	In beperkte mate	22,2	34,3
	In redelijke mate	19,4	14,3
	In sterke mate	50,0	31,4

Tabel 5.68: De mate waarin de geformuleerde doelen in het (v)so passend, ambitieus en concreet zijn

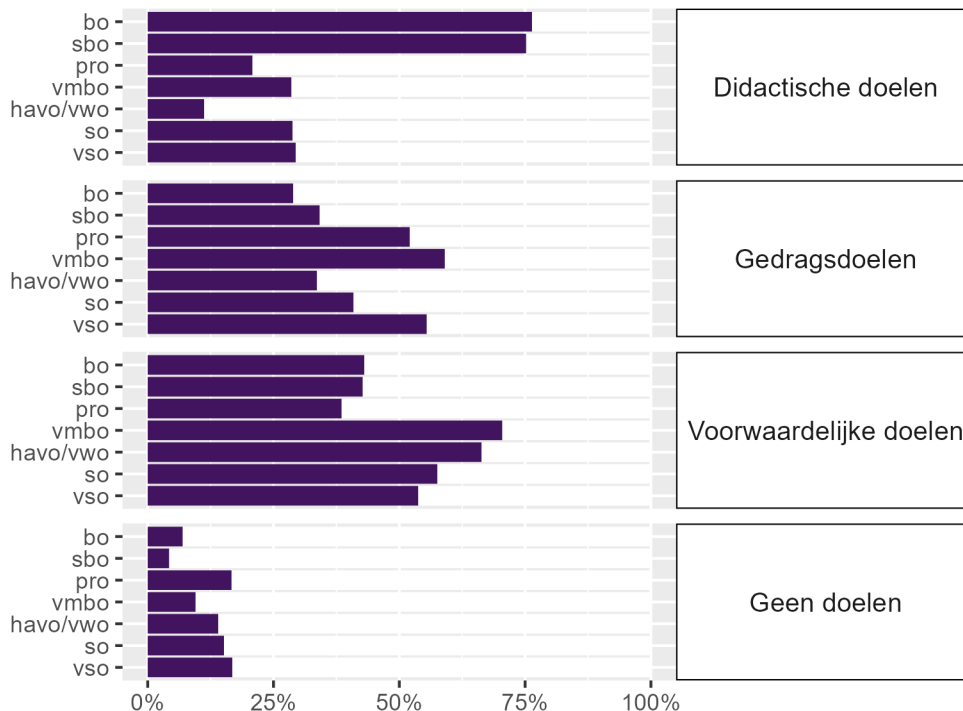
	n	36	35
De gedragsdoelen dragen bij aan het behalen van het uitstroomprofiel van de leerling	Niet	1,9	4,6
	In beperkte mate	3,8	7,7
	In redelijke mate	30,2	43,1
	In sterke mate	64,2	44,6
	n	53	65
De gedragsdoelen sluiten aan op de problematiek van de leerling	Niet	1,9	1,5
	In beperkte mate	5,6	6,2
	In redelijke mate	27,8	33,8
	In sterke mate	64,8	58,5
	n	54	65
De gedragsdoelen zijn ambitieus	Niet	5,7	1,6
	In beperkte mate	13,2	32,8
	In redelijke mate	39,6	28,1
	In sterke mate	41,5	37,5
	n	53	64
De gedragsdoelen zijn concreet en/of meetbaar geformuleerd	Niet	7,5	13,6
	In beperkte mate	32,1	39,4
	In redelijke mate	30,2	25,8
	In sterke mate	30,2	21,2
	n	53	66
De voorwaardelijke doelen dragen bij aan het behalen van het uitstroomprofiel van de leerling	Niet	2,6	3,1
	In beperkte mate	13,2	6,2
	In redelijke mate	34,2	42,2
	In sterke mate	50,0	48,4
	n	76	64
De voorwaardelijke doelen sluiten aan op de problematiek van de leerling	In beperkte mate	4,0	4,7
	In redelijke mate	34,7	32,8
	In sterke mate	61,3	62,5
	n	75	64
	De voorwaardelijke doelen zijn ambitieus	Niet	8,1
In beperkte mate		21,6	35,9
In redelijke mate		36,5	20,3
In sterke mate		33,8	40,6
n		74	64
De voorwaardelijke doelen zijn concreet en/of meetbaar geformuleerd	Niet	13,9	19,0
	In beperkte mate	36,1	39,7
	In redelijke mate	27,8	11,1
	In sterke mate	22,2	30,2
	n	72	63

Plannen waarin het betreffende type doel niet voorkwam zijn buiten beschouwing gelaten bij de berekening van de percentages.

Figuur 5.5 is een grafische weergave van het percentage van de geanalyseerde plannen waarin didactische doelen, gedragsdoelen, voorwaardelijke doelen voor leren en geen doelen geformuleerd waren, voor elke onderwijssoort.

Figuur 5.5: Percentage van de geanalyseerde plannen waarin didactische, gedrags-, voorwaardelijke of geen doelen voorkwamen, per onderwijssoort

In één plan kunnen meerdere typen doelen geformuleerd zijn, daarom tellen de percentages binnen elke onderwijssoort op tot meer dan 100%. De percentages in deze figuur zijn ongewogen.

Op basis van de gesprekken met de uitvoerders van de extra ondersteuning hebben inspecteurs gescoord in welke mate de doelen van de extra ondersteuning duidelijk zijn voor de uitvoerder. De resultaten hiervan staan in Tabel 5.69.

Tabel 5.69: Mate waarin de uitvoerders van de extra ondersteuning bekend zijn met de doelen uit het plan/OPP van de leerlingen.

		po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/vwo	so	vso
		%	%	%	%	%	%	%
De didactische doelen van de extra ondersteuning zijn duidelijk voor de uitvoerder	Niet	3,7	6,1	11,1	14,0	7,4	15,4	18,2
	Onvoldoende	10,3	14,3	4,2	18,6	1,9	5,8	13,6
	Voldoende	41,6	24,5	27,0	51,2	49,6	34,6	27,3
	Goed	44,3	55,1	57,7	16,3	41,0	44,2	40,9
	n	377	98	30	43	31	52	44
De gedragsdoelen van de extra ondersteuning zijn duidelijk voor de uitvoerder	Niet	7,4	12,5	4,5	7,4	7,8	9,3	2,9
	Onvoldoende	9,0	3,6	4,5	14,7	5,3	7,4	8,7
	Voldoende	47,6	28,6	20,0	47,1	38,3	38,9	43,5
	Goed	36,0	55,4	71,0	30,9	48,6	44,4	44,9
	n	189	56	65	68	60	54	69
	Niet	5,5	4,6	7,0	10,8	3,1	7,2	4,3

Tabel 5.69: Mate waarin de uitvoerders van de extra ondersteuning bekend zijn met de doelen uit het plan/OPP van de leerlingen.

De voorwaardelijke doelen voor leren zijn duidelijk voor de uitvoerder	Onvoldoende	9,1	7,7	8,5	10,8	4,1	5,8	2,9
	Voldoende	48,2	36,9	37,0	45,9	32,3	33,3	42,0
	Goed	37,2	50,8	47,5	32,4	60,6	53,6	50,7
	n	274	65	39	74	86	69	69

Leerlingen waarvoor het betreffende type doel niet van toepassing was zijn buiten beschouwing gelaten bij de berekening van de percentages.

Ook hebben de inspecteurs met de uitvoerders van de extra ondersteuning besproken wat de "succeskenmerken" van de interventie/aanpak bij de geselecteerde leerlingen zijn, en hoe de interventie aansluit op de doelen van de leerlingen. De mate waarin de uitvoerders in staat waren deze elementen te benoemen/onderbouwen is weergegeven in Tabel 5.70.

Tabel 5.70: Mate waarin de uitvoerders van de extra ondersteuning de succeskenmerken van de interventies, en aansluiting van de interventies op de doelen van de leerling, kunnen benoemen/onderbouwen.

		po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/vwo	so	vso
		%	%	%	%	%	%	%
De uitvoerder kan de succeskenmerken van de interventie/aanpak bij deze leerling benoemen	Niet	3,1	4,3	0	14,7	12,0	2,0	4,3
	Onvoldoende	11,5	6,0	6,7	13,7	6,7	7,0	8,5
	Voldoende	54,6	40,5	57,2	51,6	57,2	46,0	46,8
	Goed	30,8	49,1	36,1	20,0	24,0	45,0	40,4
	n	452	116	89	95	100	100	94
De uitvoerder kan onderbouwen waarom de interventie aansluit op de doelen van de leerling	Niet	3,1	1,7	0,8	11,6	9,8	2,0	3,2
	Onvoldoende	10,8	8,6	8,0	15,8	5,7	4,0	8,5
	Voldoende	55,5	48,3	46,8	57,9	56,6	44,0	44,7
	Goed	30,5	41,4	44,4	14,7	27,9	50,0	43,6
	n	452	116	89	95	100	100	94

5.8 Deelvraag 8: In welke mate wordt de extra ondersteuning daadwerkelijk uitgevoerd zoals beschreven in het plan?

Om deze deelvraag te beantwoorden hebben inspecteurs eerst d.m.v. documentanalyses bekeken in welke mate (i) de geplande uitvoering van de extra ondersteuning concreet beschreven is, (ii) de feitelijke uitvoering beschreven is, en (iii) of de feitelijke uitvoering van de extra ondersteuning overeenkomt met het plan. De resultaten van deze analyses voor het po/vo en (v)so staan in, respectievelijk, Tabel 5.71 en Tabel 5.72.

Tabel 5.71: Mate waarin uit de geanalyseerde plannen voor extra ondersteuning (of uit andere documenten uit het leerlingdossier) in het po en vo bleek dat de uitvoering van de extra ondersteuning volgens plan verloopt.

		po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/vwo
		%	%	%	%	%
Het plan beschrijft concreet hoe de extra ondersteuning wordt georganiseerd (acties, tijd, frequentie)	Niet	15,0	11,1	24,0	23,8	20,4
	In beperkte mate	24,1	14,5	25,3	33,3	25,1
	In redelijke mate	37,6	29,9	24,0	31,4	37,6
	In sterke mate	23,4	44,4	26,7	11,4	16,9
Het plan/leerlingendossier geeft inzicht in de feitelijke uitvoering van de extra ondersteuning	Niet	19,8	14,5	16,6	25,7	9,9
	In beperkte mate	27,2	22,2	15,7	34,3	26,7
	In redelijke mate	34,6	23,1	35,4	31,4	41,5
	In sterke mate	18,4	40,2	32,3	8,6	21,9
Het plan/leerlingendossier laat zien dat plan en uitvoering overeenkomen	Niet	21,3	14,5	17,7	27,6	15,8
	In beperkte mate	26,4	17,9	19,9	28,6	20,6
	In redelijke mate	36,7	31,6	29,8	37,1	42,1
	In sterke mate	15,6	35,9	32,6	6,7	21,4
n	n	474	117	96	105	107

Tabel 5.72: Mate waarin uit de geanalyseerde plannen voor extra ondersteuning (of uit andere beschikbaar gestelde documenten uit het leerlingdossier) in het (v)so bleek dat de uitvoering van de extra ondersteuning volgens plan verloopt.

		so	vso
		%	%
Het plan beschrijft concreet hoe de extra ondersteuning wordt georganiseerd (acties, tijd, frequentie)	Niet	20,5	28,6
	In beperkte mate	24,2	33,6
	In redelijke mate	28,8	17,6
	In sterke mate	26,5	20,2
Het plan/leerlingendossier geeft inzicht in de feitelijke uitvoering van de extra ondersteuning	Niet	28,0	34,5
	In beperkte mate	25,8	27,7
	In redelijke mate	20,5	20,2
	In sterke mate	25,8	17,6
Het plan/leerlingendossier laat zien dat plan en uitvoering overeenkomen	Niet	32,6	42,9
	In beperkte mate	25,0	16,0
	In redelijke mate	18,9	19,3
	In sterke mate	23,5	21,8
n	n	132	119

Daarnaast hebben inspecteurs tijdens de observaties van de extra ondersteuning gescoord in welke mate de ondersteuning conform de beschrijving in het plan is, en in welke mate de ondersteuning aansluit op de doelen uit het plan. Deze resultaten zijn weergegeven in Tabel 5.73.

Tabel 5.73: Overeenkomst van de geobserveerde extra ondersteuning met de beschrijving in het plan, en aansluiting op de doelen uit het plan.

		po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/vwo	so	vso
		%	%	%	%	%	%	%
De geobserveerde ondersteuning is conform de beschrijving in het plan/OPP	Niet	4,7	6,1	5,4	6,2	5,3	7,0	9,0
	Onvoldoende	9,6	8,2	3,5	16,7	6,9	10,5	13,4
	Voldoende	59,5	44,9	45,9	56,2	56,5	44,2	56,7
	Goed	26,3	40,8	45,2	20,8	31,3	38,4	20,9
	n	365	98	54	48	50	86	67
De geobserveerde ondersteuning sluit aan op de didactische doelen uit het plan/OPP	Niet	3,8	2,2	5,2	31,8	21,0	8,9	8,8
	Onvoldoende	8,8	5,4	2,5	18,2	0	11,1	17,6
	Voldoende	51,9	40,2	37,5	36,4	72,6	42,2	55,9
	Goed	35,4	52,2	54,8	13,6	6,4	37,8	17,6
	n	339	92	24	22	14	45	34
De geobserveerde ondersteuning sluit aan op de gedragsdoelen uit het plan/OPP	Niet	9,2	14,9	4,2	14,0	8,0	4,3	9,6
	Onvoldoende	19,1	10,6	4,1	16,3	8,0	4,3	11,5
	Voldoende	42,7	25,5	56,7	55,8	70,8	57,4	51,9
	Goed	29,0	48,9	35,0	14,0	13,2	34,0	26,9
	n	131	47	38	43	27	47	52
De geobserveerde ondersteuning sluit aan op de voorwaardelijke doelen voor leren uit het plan/OPP	Niet	8,4	10,9	5,3	14,0	9,1	5,4	5,6
	Onvoldoende	14,0	10,9	6,1	16,3	13,1	3,6	7,4
	Voldoende	53,3	34,5	65,2	51,2	40,3	51,8	59,3
	Goed	24,3	43,6	23,4	18,6	37,6	39,3	27,8
	n	214	55	25	43	49	56	54

Observaties waarbij het betreffende type doel niet van toepassing was zijn buiten beschouwing gelaten bij de berekening van de percentages.

Ook is met de uitvoerders en met de leerlingen zelf besproken of de uitvoering volgens plan verloopt. De resultaten hiervan staan, respectievelijk, in Tabel 5.74 en Tabel 5.75.

Tabel 5.74: Mate waarin de uitvoering van de extra ondersteuning volgens plan verloopt, gebaseerd op het gesprek met de uitvoerder

		po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/vwo	so	vso
		%	%	%	%	%	%	%
De uitvoerder maakt aannemelijk dat de uitvoering van de extra ondersteuning volgens plan verloopt	Niet	4,5	3,5	6,5	9,6	4,8	8,3	5,9
	Onvoldoende	11,5	9,7	13,0	16,9	6,5	5,2	12,9
	Voldoende	51,6	39,8	31,9	59,0	54,4	39,6	47,1
	Goed	32,4	46,9	48,6	14,5	34,3	46,9	34,1
	n	444	113	85	83	88	96	85

Tabel 5.75: Mate waarin de uitvoering van de extra ondersteuning, zoals beschreven door de leerling, overeenkomt met het plan.

		po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/vwo	so	vso
		%	%	%	%	%	%	%
De uitvoering van de extra ondersteuning volgens de leerling komt overeen met OPP/plan	Niet	2,6	0	0,7	0	0,9	2,9	4,4
	In beperkte mate	14,3	10,9	4,7	22,0	1,9	17,6	11,1
	In redelijke mate	36,4	34,8	39,5	39,0	27,9	23,5	37,8
	Volledig	46,8	54,3	55,1	39,0	69,3	55,9	46,7
n		231	46	71	82	82	34	45

Gesprekken waarbij dit niet te bepalen was (bijvoorbeeld omdat de uitvoering niet beschreven was in het plan) zijn buiten beschouwing gelaten bij de berekening van de percentages.

5.9 Deelvraag 9: Wat is de kwaliteit van de uitvoering van de extra ondersteuning die de leerling krijgt?

Tijdens de observaties van de extra ondersteuning hebben de inspecteurs meerdere elementen gescoord die betrekking hebben op doelgericht handelen, pedagogisch handelen, en het gedrag van de leerling. De resultaten hiervan staan in, respectievelijk, Tabel 5.76, Tabel 5.77 en Tabel 5.78.

Tabel 5.76: Mate waarin onderstaande elementen m.b.t. doelgericht handelen geobserveerd zijn tijdens de uitvoering van de extra ondersteuning.

		po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/vwo	so	vso
		%	%	%	%	%	%	%
Uitvoerder benoemt het doel van de activiteiten expliciet en begrijpelijk	Niet	23,3	25,5	28,6	24,1	23,6	33,8	38,0
	Onvoldoende	19,1	19,8	10,7	22,2	11,8	5,2	5,6
	Voldoende	35,3	26,4	34,9	44,4	38,0	44,2	43,7
	Goed	22,3	28,3	25,8	9,3	26,6	16,9	12,7
	n	382	106	60	54	51	77	71
Uitvoerder evalueert en geeft feedback op de uitgevoerde activiteiten	Niet	10,4	11,2	4,9	30,8	22,3	9,4	30,3
	Onvoldoende	14,6	9,3	5,0	17,3	20,4	15,3	11,8
	Voldoende	47,1	47,7	49,5	40,4	30,5	47,1	38,2
	Goed	27,9	31,8	40,6	11,5	26,8	28,2	19,7
	n	384	107	56	52	50	85	76
Uitvoerder gebruikt ondersteunende didactische (hulp)middelen (visuele ondersteuning, schema's, concreet materiaal etc.)	Niet	14,5	9,3	12,1	36,5	41,1	13,8	36,0
	Onvoldoende	9,6	0,9	0	17,3	4,5	4,6	8,0
	Voldoende	36,3	39,8	36,9	32,7	48,6	41,4	13,3
	Goed	39,6	50,0	51,0	13,5	5,8	40,2	42,7
	n	386	108	56	52	50	87	75

Tabel 5.76: Mate waarin onderstaande elementen m.b.t. doelgericht handelen geobserveerd zijn tijdens de uitvoering van de extra ondersteuning.

Uitvoerder geeft duidelijke uitleg en/of toelichting op de activiteiten	Niet	4,4	2,8	1,2	16,7	9,7	7,1	18,7
	Onvoldoende	10,6	6,5	6,1	14,8	5,5	7,1	6,7
	Voldoende	50,0	51,9	54,4	55,6	54,5	53,6	48,0
	Goed	35,1	38,9	38,4	13,0	30,3	32,1	26,7
	n	388	108	61	54	53	84	75

Observaties waarbij het betreffende element niet van toepassing was zijn buiten beschouwing gelaten bij de berekening van de percentages.

Tabel 5.77: Mate waarin onderstaande elementen van pedagogisch handelen geobserveerd zijn tijdens de uitvoering van de extra ondersteuning.

		po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/vwo	so	vso
		%	%	%	%	%	%	%
Uitvoerder biedt structuur en is voorspelbaar (consequent) in het eigen gedrag	Niet	0,8	0	1,7	1,8	0	0	1,3
	Onvoldoende	3,6	3,7	2,7	14,5	9,9	2,2	2,6
	Voldoende	39,3	28,7	56,5	60,0	60,1	46,1	47,4
	Goed	56,4	67,6	39,1	23,6	30,1	51,7	48,7
	n	392	108	60	55	56	89	76
Uitvoerder gaat effectief om met onwenselijk gedrag	Niet	0,7	0	0	8,1	2,7	2,2	2,7
	Onvoldoende	13,7	11,4	3,3	21,6	15,6	4,4	13,5
	Voldoende	43,8	43,2	48,3	56,8	56,4	35,6	59,5
	Goed	41,8	45,5	48,4	13,5	25,3	57,8	24,3
	n	146	44	27	37	26	45	37
Uitvoerder geeft positieve feedback voor inzet en/of benoemt succes	Niet	3,1	2,8	0	14,5	8,5	3,4	6,7
	Onvoldoende	4,9	9,3	2,0	18,2	12,9	3,4	8,0
	Voldoende	40,4	28,0	25,6	40,0	39,1	35,6	30,7
	Goed	51,7	59,8	72,3	27,3	39,5	57,5	54,7
	n	391	107	59	55	55	87	75
Uitvoerder zorgt voor een veilige omgeving tijdens de sessie/les	Niet	0,3	0	0	1,8	1,1	1,1	0
	Onvoldoende	2,0	0,9	5,1	9,1	2,1	1,1	1,3
	Voldoende	31,4	24,1	15,4	49,1	41,5	25,6	35,5
	Goed	66,3	75,0	79,5	40,0	55,2	72,2	63,2
	n	392	108	61	55	56	90	76

Observaties waarbij het betreffende element niet van toepassing was zijn buiten beschouwing gelaten bij de berekening van de percentages.

Tabel 5.78: Mate waarin onderstaande gedragingen van de leerling geobserveerd zijn tijdens de uitvoering van de extra ondersteuning.

		po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/vwo	so	vso
		%	%	%	%	%	%	%
Leerling is actief betrokken bij het (leer)proces	Niet	1,8	0,9	0,8	5,5	0	1,1	1,3
	Onvoldoende	6,9	4,6	0	7,3	6,9	3,4	8,0
	Voldoende	43,2	40,7	52,7	58,2	56,7	43,8	42,7
	Goed	48,1	53,7	46,5	29,1	36,4	51,7	48,0
	n	391	108	59	55	57	89	75
	Niet	6,7	9,4	13,6	5,6	8,8	10,5	19,7

Tabel 5.78: Mate waarin onderstaande gedragingen van de leerling geobserveerd zijn tijdens de uitvoering van de extra ondersteuning.

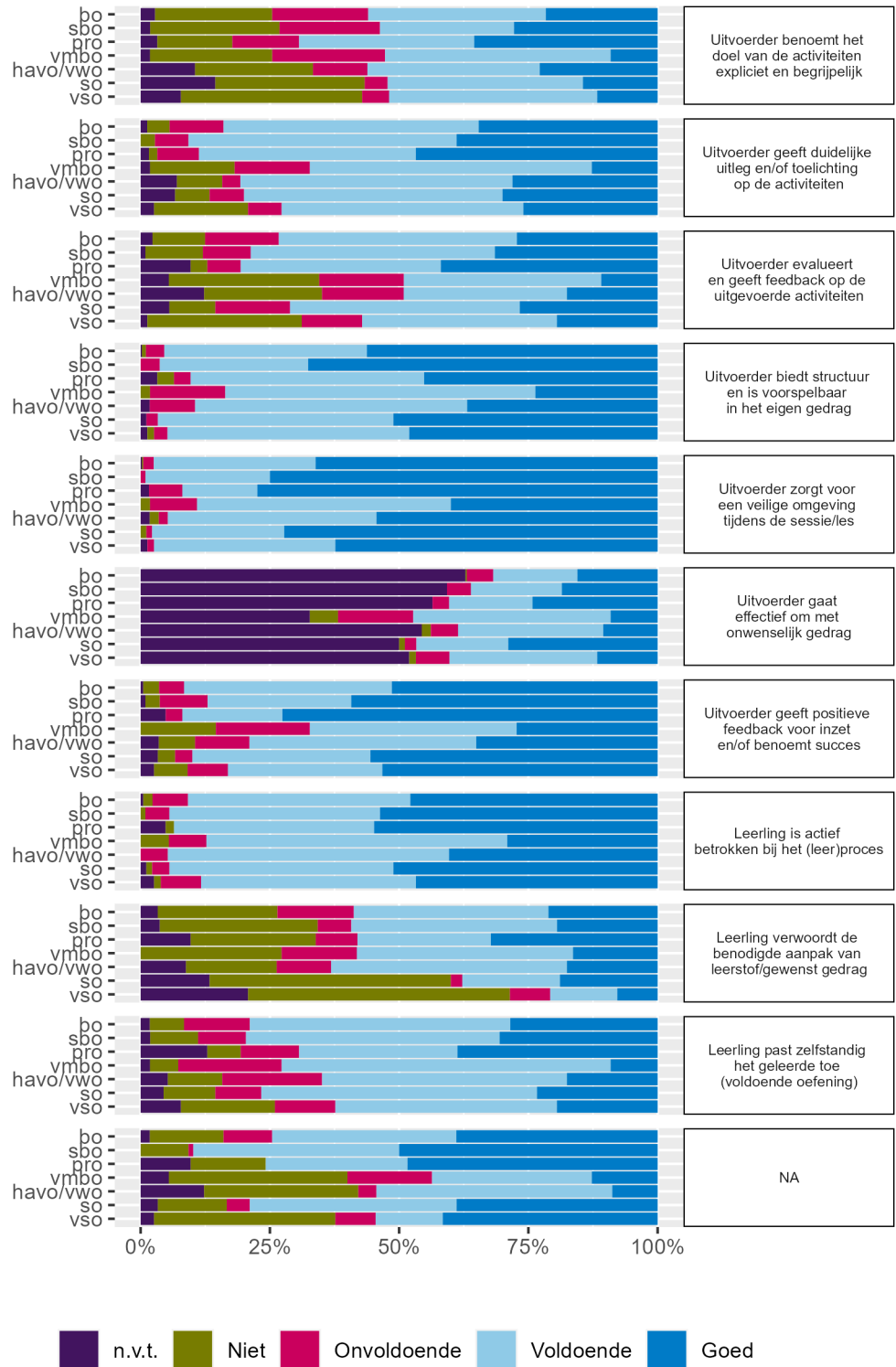
Leerling past zelfstandig het geleerde toe (voldoende oefening)	Onvoldoende	13,0	9,4	18,5	20,4	23,2	9,3	12,7
	Voldoende	51,3	50,0	26,8	64,8	46,9	55,8	46,5
	Goed	29,0	31,1	41,2	9,3	21,0	24,4	21,1
	n	386	106	54	54	54	86	71
Leerling verwoordt de benodigde aanpak van leerstof/gewenst gedrag	Niet	23,9	31,7	38,8	27,3	20,4	53,8	63,9
	Onvoldoende	15,3	6,7	12,8	14,5	14,3	2,6	9,8
	Voldoende	38,9	41,3	23,1	41,8	52,1	21,8	16,4
	Goed	21,8	20,2	25,3	16,4	13,2	21,8	9,8
n	380	104	56	55	52	78	61	

Observaties waarbij het betreffende element niet van toepassing was zijn buiten beschouwing gelaten bij de berekening van de percentages.

Figuur 5.6 is een grafische weergave van de bovenstaande drie tabellen. Elementen die niet van toepassing waren zijn hierin ook weergegeven.

Figuur 5.6: Mate waarin elk element uit de drie bovenstaande tabellen geobserveerd is tijdens de uitvoering van de extra ondersteuning

De percentages in deze figuur zijn ongewogen.
Aantal observaties = 393 (bo), 108 (sbo), 62 (pro), 55 (vmbo), 57 (havo/vwo), 90 (so), en 77 (vso).

De samenhang van de kwaliteit van de geobserveerde ondersteuning met andere onderzochte aspecten van de extra ondersteuning wordt beschreven in hoofdstuk 5.15.

5.10 Deelvraag 10: In welke mate behalen leerlingen de doelen voor het onderwijs, vorming en gedrag uit hun OPP?

Om deze deelvraag te beantwoorden hebben inspecteurs eerst bekeken in hoeverre in het plan/OPP en/of leerlingdossier van de geselecteerde leerlingen is gedocumenteerd of zij hun gestelde doelen behalen, en –als dit het geval is– in welke mate de leerlingen deze doelen behalen. De resultaten van deze analyses voor het po/vo staan in, respectievelijk, Tabel 5.79 en Tabel 5.80. De resultaten voor het (v)so staan in, respectievelijk, Tabel 5.81 en Tabel 5.82.

Tabel 5.79: Mate waarin wordt gedocumenteerd of de leerlingen in het po/vo de gestelde doelen voor de extra ondersteuning behalen.

		po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/vwo
		%	%	%	%	%
Het plan/leerlingdossier laat op basis van de LVS-gegevens zien of de leerling zich naar verwachting ontwikkelt	Niet	16,3	10,0	23,5	30,2	29,5
	In beperkte mate	19,5	7,0	22,8	30,2	16,8
	In redelijke mate	31,6	27,0	30,7	27,9	37,8
	In sterke mate	32,6	56,0	23,1	11,6	15,9
	n	411	100	79	86	87
Het plan/leerlingdossier bevat informatie over de mate waarin didactische doelen zijn behaald	Niet	6,3	1,2	20,8	20,8	1,5
	In beperkte mate	18,2	15,5	13,4	25,0	27,3
	In redelijke mate	35,2	40,5	53,4	50,0	64,3
	In sterke mate	40,3	42,9	12,4	4,2	7,0
	n	347	84	19	24	11
Het plan/leerlingdossier bevat informatie over de mate waarin gedragsdoelen zijn behaald	Niet	17,1	10,5	16,5	7,3	4,0
	In beperkte mate	42,3	21,1	16,5	40,0	23,9
	In redelijke mate	29,3	28,9	49,7	43,6	37,5
	In sterke mate	11,4	39,5	17,3	9,1	34,5
	n	123	38	45	55	30
Het plan/leerlingdossier bevat informatie over de mate waarin voorwaardelijke doelen voor leren zijn behaald	Niet	20,1	6,4	15,9	16,7	17,6
	In beperkte mate	36,0	21,3	22,0	36,4	21,5
	In redelijke mate	36,5	40,4	48,9	43,9	39,8
	In sterke mate	7,4	31,9	13,3	3,0	21,2
	n	189	47	33	66	62

Plannen/leerlingdossiers waarin het betreffende doel niet voorkwam zijn buiten beschouwing gelaten bij de berekening van de percentages.

Tabel 5.80: Mate waarin de leerlingen in het po/vo zich naar verwachting/conform de gestelde doelen ontwikkelen.

		po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/vwo
		%	%	%	%	%
De leerling ontwikkelt zich naar verwachting, conform didactische doelen	Niet	11,7	8,8	14,2	18,2	50,4
	In beperkte mate	28,3	30,0	17,6	27,3	28,5
	In redelijke mate	41,0	32,5	33,3	40,9	21,1
	In sterke mate	19,0	28,8	34,8	13,6	0
	n	315	80	17	22	11
De leerling ontwikkelt zich naar verwachting, conform gedragsdoelen	Niet	10,4	11,1	11,2	16,4	5,5
	In beperkte mate	34,9	22,2	24,5	34,5	18,4
	In redelijke mate	39,6	47,2	49,4	34,5	50,1
	In sterke mate	15,1	19,4	14,9	14,5	26,0
	n	106	36	43	55	28
De leerling ontwikkelt zich naar verwachting, conform voorwaardelijke doelen voor leren	Niet	11,0	7,0	4,4	11,3	15,6
	In beperkte mate	32,9	30,2	55,0	45,2	19,1
	In redelijke mate	45,2	44,2	25,9	38,7	51,1
	In sterke mate	11,0	18,6	14,8	4,8	14,2
	n	146	43	31	62	61

Gebaseerd op informatie uit het plan voor extra ondersteuning en/of andere beschikbaar gestelde documenten uit het leerlingdossier
Plannen/leerlingdossiers waarin het betreffende doel niet voorkwam, of waaruit niet afgeleid kon worden of de leerling de doelen behaalt, zijn buiten beschouwing gelaten.

Tabel 5.81: Mate waarin wordt gedocumenteerd of de leerlingen in het (v)so de gestelde doelen voor de extra ondersteuning behalen.

		so	vso
		%	%
Het plan/leerlingdossier laat op basis van de LVS-gegevens (of ander type geregistreerde gegevens) zien of de leerling zich naar verwachting ontwikkelt	Niet	17,6	19,4
	In beperkte mate	17,6	23,7
	In redelijke mate	30,6	36,6
	In sterke mate	34,3	20,4
	n	108	93
Het plan/leerlingdossier bevat informatie over de mate waarin de gedragsdoelen zijn behaald	Niet	26,5	16,9
	In beperkte mate	12,2	38,5
	In redelijke mate	20,4	26,2
	In sterke mate	40,8	18,5
	n	49	65
Het plan/leerlingdossier bevat informatie over de mate waarin de voorwaardelijke doelen voor leren zijn behaald	Niet	25,0	23,3
	In beperkte mate	19,4	31,7
	In redelijke mate	27,8	18,3
	In sterke mate	27,8	26,7
	n	72	60
Het plan/leerlingdossier bevat informatie over de mate waarin de didactische doelen zijn behaald	Niet	8,1	5,9
	In beperkte mate	21,6	35,3
	In redelijke mate	16,2	26,5
	In sterke mate	54,1	32,4
	n	37	34

Plannen/leerlingdossiers waarin het betreffende doel niet voorkwam zijn buiten beschouwing gelaten.

Tabel 5.82: Mate waarin de leerlingen in het (v)so zich naar verwachting/conform de gestelde doelen ontwikkelen.

		so	vso
		%	%
De leerling ontwikkelt zich naar verwachting, conform de didactische doelen	Niet	3,3	9,1
	In beperkte mate	40,0	30,3
	In redelijke mate	30,0	33,3
	In sterke mate	26,7	27,3
	n	30	33
De leerling ontwikkelt zich naar verwachting, conform de gedragsdoelen	Niet	7,7	10,4
	In beperkte mate	33,3	33,3
	In redelijke mate	43,6	35,4
	In sterke mate	15,4	20,8
	n	39	48
De leerling ontwikkelt zich naar verwachting, conform de voorwaardelijke doelen voor leren	Niet	9,6	12,2
	In beperkte mate	42,3	34,7
	In redelijke mate	30,8	30,6
	In sterke mate	17,3	22,4
	n	52	49

Gebaseerd op informatie uit het plan voor extra ondersteuning en/of andere beschikbaar gestelde documenten uit het leerlingdossier.
Plannen/leerlingdossiers waarin het betreffende doel niet voorkwam, of waaruit niet afgeleid kon worden of de leerling de doelen behaalt, zijn buiten beschouwing gelaten.

Ook hebben inspecteurs met de uitvoerders van de extra ondersteuning besproken in hoeverre de geselecteerde leerlingen hun doelen behalen. Deze resultaten staan in Tabel 5.83.

Tabel 5.83: Mate waarin de uitvoerders van de extra ondersteuning vinden dat de leerlingen de doelen behorende bij de interventies behalen.

		po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/vwo	so	vso
		%	%	%	%	%	%	%
Volgens de uitvoerder behaalt de leerling de doelen behorende bij de interventie	Niet	4,9	5,2	3,6	16,8	12,7	1,0	4,3
	Onvoldoende	21,9	19,0	18,3	25,3	17,4	21,0	19,1
	Voldoende	54,9	48,3	58,0	47,4	54,3	48,0	55,3
	Goed	18,4	27,6	20,1	10,5	15,5	30,0	21,3
	n	452	116	89	95	100	100	94

Tot slot is met de leerlingen zelf besproken in hoeverre zij vinden dat ze hun doelen behalen. Tabel 5.84 geeft weer in welke mate de leerlingen op de hoogte zijn van de doelen uit hun OPP/plan, en Tabel 5.85 in hoeverre zij vinden dat ze hun doelen behalen.

Tabel 5.84: Mate waarin leerlingen bekend zijn met de doelen voor hun extra ondersteuning.

		po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/vwo	so	vso
		%	%	%	%	%	%	%
Leerling is op de hoogte van de didactische	Niet	23,9	20,4	15,4	28,2	15,6	38,7	11,8
	In beperkte mate	21,0	30,6	19,0	17,9	0	29,0	38,2

Tabel 5.84: Mate waarin leerlingen bekend zijn met de doelen voor hun extra ondersteuning.

doelen uit het OPP/plan	In redelijke mate	34,0	22,4	33,3	25,6	29,9	19,4	23,5
	Volledig	21,0	26,5	32,2	28,2	54,4	12,9	26,5
	n	238	49	26	39	33	31	34
Leerling is op de hoogte van de gedragsdoelen uit het OPP/plan	Niet	47,5	33,3	19,6	9,7	14,1	51,9	20,5
	In beperkte mate	16,8	14,3	22,5	32,3	18,8	18,5	20,5
	In redelijke mate	19,8	19,0	26,3	30,6	30,0	22,2	38,6
	Volledig	15,8	33,3	31,5	27,4	37,1	7,4	20,5
	n	101	21	46	62	52	27	44
Leerling is op de hoogte van de voorwaardelijke doelen voor leren uit het OPP/plan	Niet	39,7	32,0	37,5	12,2	8,4	45,2	19,0
	In beperkte mate	21,2	16,0	19,9	18,9	10,1	19,4	31,0
	In redelijke mate	25,3	16,0	18,6	35,1	29,0	22,6	19,0
	Volledig	13,7	36,0	24,0	33,8	52,5	12,9	31,0
	n	146	25	32	74	80	31	42

Leerlingen waarop het betreffende doel niet van toepassing was zijn buiten beschouwing gelaten bij de berekening van de percentages.

Tabel 5.85: Mate waarin leerlingen zelf aangeven dat ze hun doelen voor de extra ondersteuning behalen.

		po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/vwo	so	vso
		%	%	%	%	%	%	%
Leerling vindt dat zijn/haar didactische doelen worden behaald	Niet	3,5	5,4	3,1	3,0	8,3	0	8,3
	In beperkte mate	14,6	5,4	25,4	21,2	8,7	15,8	16,7
	In redelijke mate	49,0	45,9	32,2	48,5	56,7	47,4	41,7
	Volledig	32,8	43,2	39,3	27,3	26,3	36,8	33,3
	n	198	37	24	33	30	19	24
Leerling vindt dat zijn/haar gedragsdoelen worden behaald	Niet	16,9	5,9	1,7	6,6	0	0	6,2
	In beperkte mate	15,3	17,6	25,4	11,5	18,3	16,7	18,8
	In redelijke mate	40,7	52,9	38,0	57,4	50,5	55,6	53,1
	Volledig	27,1	23,5	34,9	24,6	31,2	27,8	21,9
	n	59	17	44	61	46	18	32
Leerling vindt dat zijn/haar voorwaardelijke doelen voor leren worden behaald	Niet	12,4	9,5	0	4,4	0,4	0	6,7
	In beperkte mate	16,5	4,8	14,5	16,2	8,8	25,0	23,3
	In redelijke mate	39,2	61,9	43,0	50,0	59,2	50,0	46,7
	Volledig	32,0	23,8	42,5	29,4	31,6	25,0	23,3
	n	97	21	30	68	73	16	30

Leerlingen waarop het betreffende doel niet van toepassing was, of die niet bekend waren met dit doel, zijn buiten beschouwing gelaten bij de berekening van de percentages.

Aan leerlingen die aangaven dat ze hun doelen niet behalen is ook gevraagd of ze begrijpen waar dit aan ligt. De resultaten hiervan staan in Tabel 5.86.

Tabel 5.86: Mate waarin leerlingen begrijpen waar het aan ligt als ze hun doelen niet behalen.

		po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/vwo	so	vso
		%	%	%	%	%	%	%
Als doelen niet worden behaald begrijpt de leerling waar dit aan ligt	Niet	22,6	21,4	4,3	27,5	6,8	53,8	16,0
	In beperkte mate	29,9	21,4	32,2	25,5	20,5	15,4	24,0
	In redelijke mate	35,8	46,4	38,3	35,3	46,6	30,8	40,0
	Volledig	11,7	10,7	25,2	11,8	26,2	0	20,0
	n	137	28	37	51	56	13	25

Leerlingen die niet bekend waren met hun doelen, of aangaven hun doelen te behalen, zijn buiten beschouwing gelaten bij de berekening van de percentages.

5.11 Deelvraag 11: Wat is de kwaliteit van de evaluatie van de geboden ondersteuning?

Om deze deelvraag te beantwoorden hebben inspecteurs eerst d.m.v. documentanalyses (de plannen voor de extra ondersteuning en/of andere beschikbaar gestelde documenten uit het leerlingdossier) bekeken in hoeverre de extra ondersteuning aan de geselecteerde leerlingen geëvalueerd wordt. De resultaten van deze analyses voor het po/vo en so staan in, respectievelijk, Tabel 5.87 en Tabel 5.88.

Tabel 5.87: Mate waarin uit de beschikbaar gestelde documenten uit het leerlingdossier blijkt dat verschillende typen evaluatie van de extra ondersteuning plaatsvinden in het po/vo.

		po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/vwo
		%	%	%	%	%
Uit het dossier blijkt dat na een planperiode de tevredenheid van de uitvoerder over de extra ondersteuning wordt geëvalueerd	Niet	54,3	48,6	26,8	57,3	40,3
	In beperkte mate	22,3	20,0	32,0	20,8	16,4
	In redelijke mate	17,1	17,1	24,6	9,4	26,2
	In sterke mate	6,3	14,3	16,5	12,5	17,1
	n	444	105	91	96	86
Uit het dossier blijkt dat na een planperiode de tevredenheid van de leerling over de extra ondersteuning wordt geëvalueerd	Niet	76,7	76,7	46,5	58,9	36,1
	In beperkte mate	13,7	5,8	12,1	17,9	18,1
	In redelijke mate	6,4	10,7	25,5	13,7	28,3
	In sterke mate	3,2	6,8	16,0	9,5	17,6
	n	437	103	89	95	88
Uit het dossier blijkt dat na een planperiode op objectieve wijze wordt geëvalueerd of de doelen van de leerling behaald zijn	Niet	14,7	6,2	29,3	36,7	30,8
	In beperkte mate	21,6	15,9	34,4	40,8	15,0
	In redelijke mate	33,1	38,9	23,9	17,3	32,5
	In sterke mate	30,7	38,9	12,4	5,1	21,6

Tabel 5.87: Mate waarin uit de beschikbaar gestelde documenten uit het leerlingdossier blijkt dat verschillende typen evaluatie van de extra ondersteuning plaatsvinden in het po/vo.

	n	450	113	89	98	89
Uit het dossier blijkt dat na een planperiode wordt geëvalueerd hoe de extra ondersteuning is verlopen (procesevaluatie)	Niet	34,8	31,2	29,5	42,7	28,4
	In beperkte mate	26,8	16,1	14,9	26,0	22,8
	In redelijke mate	25,0	23,2	36,8	27,1	30,2
	In sterke mate	13,4	29,5	18,7	4,2	18,6
	n	448	112	93	96	88

Recente plannen waarbij nog geen evaluatie had plaatsgevonden zijn buiten beschouwing gelaten bij de berekening van de percentages.

Tabel 5.88: Mate waarin uit de beschikbaar gestelde documenten uit het leerlingdossier blijkt dat verschillende typen evaluatie van de extra ondersteuning plaatsvinden in het so.

		so	vso
		%	%
Uit het dossier blijkt dat na een planperiode de tevredenheid van de uitvoerder over de extra ondersteuning wordt geëvalueerd	Niet	56,7	66,7
	In beperkte mate	14,2	21,9
	In redelijke mate	20,0	6,7
	In sterke mate	9,2	4,8
	n	120	105
Uit het dossier blijkt dat na een planperiode de tevredenheid van de leerling over de extra ondersteuning wordt geëvalueerd	Niet	90,7	84,0
	In beperkte mate	4,7	6,0
	In redelijke mate	0,9	5,0
	In sterke mate	3,7	5,0
	n	107	100
Uit het dossier blijkt dat na een planperiode op objectieve wijze wordt geëvalueerd of de doelen van de leerling behaald zijn	Niet	33,3	50,9
	In beperkte mate	25,0	24,5
	In redelijke mate	24,2	12,3
	In sterke mate	17,5	12,3
	n	120	106
Uit het dossier blijkt dat na een planperiode wordt geëvalueerd hoe de extra ondersteuning is verlopen (procesevaluatie)	Niet	40,0	30,6
	In beperkte mate	20,0	35,2
	In redelijke mate	16,8	18,5
	In sterke mate	23,2	15,7
	n	125	108

Recente plannen waarbij nog geen evaluatie had plaatsgevonden zijn buiten beschouwing gelaten bij de berekening van de percentages.

Inspecteurs hebben ook aan de uitvoerders gevraagd of zij de resultaten van de extra ondersteuning aan de geselecteerde leerlingen registreren, en of zij de resultaten delen met betrokken docenten en/of de IB-er/zorgcoördinator. De resultaten van deze vragen staan in Tabel 5.89.

Tabel 5.89: Mate waarin de uitvoerders aangeven de resultaten van de extra ondersteuning te delen en te registreren.

	po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/vwo	so	vso
	%	%	%	%	%	%	%
Niet	1,1	2,6	0	12,4	3,2	1,0	2,2

Tabel 5.89: Mate waarin de uitvoerders aangeven de resultaten van de extra ondersteuning te delen en te registreren.

De uitvoerder deelt/bespreekt de resultaten met betrokken docenten en/of IB-er/zorgcoördinator	Onvoldoende	11,0	10,3	4,9	7,9	5,5	7,0	6,5
	Voldoende	49,1	47,4	54,8	69,7	51,0	47,0	45,7
	Goed	38,8	39,7	40,3	10,1	40,4	45,0	45,7
De uitvoerder registreert de resultaten van de extra ondersteuning	Niet	8,6	13,8	14,5	25,9	9,0	7,1	13,0
	Onvoldoende	16,7	12,1	9,2	23,5	9,6	12,1	13,0
	Voldoende	44,4	29,3	36,7	44,7	42,9	46,5	48,9
	Goed	30,4	44,8	39,6	5,9	38,4	34,3	25,0
n	n	446	116	86	89	93	100	92

5.12 Deelvraag 12: In welke mate leidt evaluatie tot bijstelling van aanpak en doelen, als daar aanleiding voor is?

Om deze deelvraag te beantwoorden hebben inspecteurs bekeken of uit de plannen voor de extra ondersteuning, of de beschikbaar gestelde documenten uit het leerlingdossier, blijkt dat de extra ondersteuning aan de geselecteerde leerlingen zo nodig tussentijds of na een planperiode wordt bijgesteld. De resultaten van deze analyses voor het po/vo en so staan in, respectievelijk, Tabel 5.90 en Tabel 5.91.

Tabel 5.90: Mate waarin uit de beschikbaar gestelde documenten uit het leerlingdossier blijkt dat de extra ondersteuning in het po/vo zo nodig wordt bijgesteld.

		po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/vwo
		%	%	%	%	%
Uit dossier blijkt dat de aanpak en/of doelen van de extra ondersteuning zo nodig worden bijgesteld (intensivering of vermindering) na een planperiode	Niet	22,9	15,1	24,6	27,1	18,6
	In beperkte mate	25,6	15,1	19,6	24,0	16,1
	In redelijke mate	27,4	33,0	31,1	33,3	23,9
	In sterke mate	24,0	36,8	24,8	15,6	41,4
	n	445	106	90	96	86
Uit het dossier blijkt dat de aanpak en/of doelen van de extra ondersteuning zo nodig tussentijds worden bijgesteld	Niet	37,4	37,4	24,9	30,2	28,8
	In beperkte mate	25,1	13,1	15,5	29,2	17,2
	In redelijke mate	24,6	25,2	33,1	27,1	25,3
	In sterke mate	13,0	24,3	26,5	13,5	28,8
	n	439	107	92	96	88

Recente plannen waarbij nog geen evaluatie had plaatsgevonden zijn buiten beschouwing gelaten bij de berekening van de percentages.

Tabel 5.91: Mate waarin uit de beschikbaar gestelde documenten uit het leerlingdossier blijkt dat de extra ondersteuning in het (v)so zo nodig wordt bijgesteld.

		so	vso
		%	%
Uit dossier blijkt dat de aanpak en/of doelen van de extra ondersteuning zo nodig worden bijgesteld (intensivering of vermindering) na een planperiode	Niet	28,9	28,3
	In beperkte mate	21,5	27,4
	In redelijke mate	19,0	22,6
	In sterke mate	30,6	21,7
	n	121	106
Uit het dossier blijkt dat de aanpak en/of doelen van de extra ondersteuning zo nodig tussentijds worden bijgesteld	Niet	50,4	38,8
	In beperkte mate	19,3	31,1
	In redelijke mate	16,0	21,4
	In sterke mate	14,3	8,7
	n	119	103

Recente plannen waarbij nog geen evaluatie had plaatsgevonden zijn buiten beschouwing gelaten bij de berekening van de percentages.

Dezelfde vragen over de bijstelling van de extra ondersteuning aan de geselecteerde leerlingen zijn ook aan de uitvoerders gesteld. De mate waarin de uitvoerders aannemelijk maakten dat bijstelling plaatsvindt als daar aanleiding voor is wordt weergegeven in Tabel 5.92.

Tabel 5.92: Mate waarin de uitvoerders aannemelijk maken dat de extra ondersteuning zo nodig tussentijds en na een planperiode wordt bijgesteld.

		po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/vwo	so	vso
		%	%	%	%	%	%	%
De uitvoerder maakt aannemelijk dat de aanpak en/of doelen tussentijds zo nodig worden bijgesteld	Niet	9,1	8,0	1,5	18,1	7,2	8,1	6,6
	Onvoldoende	16,9	12,4	12,0	19,3	15,2	15,2	14,3
	Voldoende	45,3	40,7	56,3	47,0	49,1	43,4	51,6
	Goed	28,7	38,9	30,2	15,7	28,5	33,3	27,5
	n	439	113	88	83	92	99	91
De uitvoerder maakt aannemelijk dat de aanpak en/of doelen zo nodig worden bijgesteld na een planperiode	Niet	5,3	4,4	4,8	20,0	7,0	2,0	1,1
	Onvoldoende	13,6	7,9	7,6	17,6	13,0	8,1	11,0
	Voldoende	45,1	46,5	50,8	52,9	47,7	45,5	51,6
	Goed	36,1	41,2	36,8	9,4	32,4	44,4	36,3
	n	435	114	80	85	91	99	91

Recente plannen waarbij nog geen evaluatie had plaatsgevonden zijn buiten beschouwing gelaten bij de berekening van de percentages.

5.13 Deelvraag 13: In welke mate beoordelen ouders van leerlingen en de leerlingen zelf de extra ondersteuning als passend, uitvoerbaar en succesvol?

Om deze deelvraag te beantwoorden hebben we de geselecteerde leerlingen en hun ouders gevraagd een digitale vragenlijst over hun tevredenheid/ervaringen met de

extra ondersteuning in te vullen.

Tabel 5.93 laat zien hoe de leerlingen verschillende aspecten van hun extra ondersteuning beoordelen.

Tabel 5.93: Tevredenheid van leerlingen over de extra ondersteuning, zoals door de leerlingen aangegeven in de vragenlijst

		po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/vwo	so	vso
		%	%	%	%	%	%	%
De extra hulp past bij wat ik aan kan	helemaal niet mee eens	2,0	3,3	1,0	1,1	0,7	3,2	2,2
	niet mee eens	6,3	8,3	11,6	7,6	7,8	3,2	2,2
	wel mee eens	52,7	38,3	62,0	63,0	52,1	48,4	47,8
	helemaal wel mee eens	31,0	41,7	21,1	25,0	34,1	45,2	37,0
	weet niet/geen mening	8,0	8,3	4,3	3,3	5,4	0	10,9
De extra hulp past bij wat ik lastig vind op school	helemaal niet mee eens	1,0	0	1,6	0	4,0	0	2,2
	niet mee eens	3,0	3,3	5,5	5,4	5,1	3,2	4,3
	wel mee eens	48,3	41,7	49,9	55,4	50,9	51,6	52,2
	helemaal wel mee eens	41,3	43,3	28,9	37,0	34,7	38,7	39,1
	weet niet/geen mening	6,3	11,7	14,1	2,2	5,4	6,5	2,2
Het gaat op school beter met mij door de extra hulp	helemaal niet mee eens	1,3	0	0	2,2	0,7	0	2,2
	niet mee eens	3,3	5,0	5,2	15,2	9,5	3,2	2,2
	wel mee eens	39,0	41,7	48,9	52,2	45,1	35,5	47,8
	helemaal wel mee eens	51,3	46,7	32,3	25,0	37,3	51,6	39,1
	weet niet/geen mening	5,0	6,7	13,7	5,4	7,5	9,7	8,7
Ik ben tevreden over wie de hulp geeft	helemaal niet mee eens	1,7	1,7	1,7	0	1,4	0	0
	niet mee eens	3,3	1,7	6,1	4,3	2,4	0	2,2
	wel mee eens	23,7	28,3	46,2	40,2	37,8	32,3	41,3
	helemaal wel mee eens	67,3	63,3	41,8	53,3	57,3	64,5	52,2
	weet niet/geen mening	4,0	5,0	4,1	2,2	1,1	3,2	4,3
Ik doe erg mijn best als ik extra hulp van school krijg	helemaal niet mee eens	1,7	1,7	0,6	3,3	2,3	0	0
	niet mee eens	3,7	8,3	4,9	14,1	6,1	6,5	8,7
	wel mee eens	38,0	41,7	52,7	50,0	55,5	41,9	45,7
	helemaal wel mee eens	50,3	46,7	25,5	28,3	26,1	48,4	37,0
	weet niet/geen mening	6,3	1,7	16,4	4,3	10,0	3,2	8,7
Ik kan beter leren door de extra hulp op school	helemaal niet mee eens	2,7	3,3	5,5	2,2	2,5	0	0
	niet mee eens	5,7	1,7	5,7	19,6	9,6	6,5	6,5
	wel mee eens	36,0	31,7	41,5	53,3	37,8	41,9	37,0
	helemaal wel mee eens	50,7	50,0	28,6	16,3	37,2	38,7	43,5
	weet niet/geen mening	5,0	13,3	18,7	8,7	12,9	12,9	13,0
Ik krijg meer vertrouwen in mezelf	helemaal niet mee eens	4,0	5,0	5,2	5,4	3,5	0	2,2
	niet mee eens	8,3	6,7	14,3	17,4	12,8	6,5	10,9

Tabel 5.93: Tevredenheid van leerlingen over de extra ondersteuning, zoals door de leerlingen aangegeven in de vragenlijst

door de hulp van school	wel mee eens	43,0	36,7	49,6	46,7	42,3	35,5	32,6
	helemaal wel mee eens	34,0	46,7	24,7	19,6	21,6	45,2	28,3
	weet niet/geen mening	10,7	5,0	6,2	10,9	19,8	12,9	26,1
Ik krijg zoveel hulp op school als ik nodig heb	helemaal niet mee eens	0,7	1,7	1,1	1,1	2,7	0	0
	niet mee eens	6,7	6,7	5,9	8,7	11,5	6,5	15,2
	wel mee eens	38,0	38,3	66,5	56,5	37,3	32,3	39,1
	helemaal wel mee eens	47,3	45,0	24,8	30,4	39,6	48,4	37,0
	weet niet/geen mening	7,3	8,3	1,6	3,3	8,8	12,9	8,7
Ik mis andere belangrijke dingen door de extra hulp	helemaal niet mee eens	25,3	23,3	26,9	17,4	43,8	19,4	41,3
	niet mee eens	33,3	28,3	45,9	52,2	50,0	41,9	37,0
	wel mee eens	22,7	20,0	11,8	18,5	2,1	22,6	8,7
	helemaal wel mee eens	8,3	10,0	3,1	2,2	2,1	6,5	4,3
	weet niet/geen mening	10,3	18,3	12,3	9,8	2,1	9,7	8,7
Ik snap het nut van de extra hulp op school	helemaal niet mee eens	4,3	6,7	1,0	1,1	0,7	6,5	0
	niet mee eens	4,3	3,3	4,7	6,5	0,9	6,5	6,5
	wel mee eens	41,0	33,3	64,1	43,5	44,4	41,9	45,7
	helemaal wel mee eens	42,3	45,0	30,3	46,7	53,6	32,3	43,5
	weet niet/geen mening	8,0	11,7	0	2,2	0,5	12,9	4,3
Ik vind het vervelend dat ik extra hulp op school krijg	helemaal niet mee eens	54,0	58,3	42,6	34,8	50,5	64,5	54,3
	niet mee eens	29,3	28,3	35,7	45,7	42,2	29,0	19,6
	wel mee eens	6,0	5,0	9,0	12,0	1,7	3,2	13,0
	helemaal wel mee eens	6,3	5,0	5,0	4,3	0,7	3,2	4,3
	weet niet/geen mening	4,3	3,3	7,7	3,3	4,9	0	8,7
Ik weet goed wat ik moet doen bij de extra hulp op school	helemaal niet mee eens	1,0	3,3	4,1	0	2,6	0	0
	niet mee eens	4,0	5,0	3,0	13,0	7,6	16,1	6,5
	wel mee eens	50,3	43,3	63,1	53,3	43,0	32,3	43,5
	helemaal wel mee eens	36,3	36,7	18,6	29,3	44,0	41,9	26,1
	weet niet/geen mening	8,3	11,7	11,2	4,3	2,9	9,7	23,9
n	n	300	60	84	92	102	31	46

Eén vso-leerling vulde bij alle stellingen 'weet niet/ geen mening' in, deze leerling is niet meegenomen in deze tabel.

Tabel 5.94 laat zien hoe de ouders verschillende aspecten van de extra ondersteuning van hun kind beoordelen.

Tabel 5.94: Tevredenheid van ouders over de extra ondersteuning, zoals door de ouders aangegeven in de vragenlijst

		po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/ vwo	so	vso
		%	%	%	%	%	%	%
De extra hulp op school geeft mijn kind meer vertrouwen in zichzelf	helemaal mee oneens	1,6	4,7	3,0	4,7	2,1	3,7	3,2
	mee oneens	8,3	1,9	4,8	11,8	11,0	4,6	9,6
	mee eens	37,7	43,9	56,0	50,6	35,7	29,6	26,6
	helemaal mee eens	40,6	42,1	29,4	24,7	40,3	54,6	44,7
	weet niet/ geen mening	11,9	7,5	6,7	8,2	10,9	7,4	16,0
De extra hulp past bij wat mijn kind aan kan	helemaal mee oneens	0,9	1,9	0	2,4	3,2	4,6	1,1
	mee oneens	4,3	4,7	12,1	7,1	5,7		7,4
	mee eens	49,8	49,5	52,4	63,5	51,7	39,8	47,9
	helemaal mee eens	36,8	40,2	26,2	22,4	31,5	50,0	36,2
	weet niet/ geen mening	8,3	3,7	9,3	4,7	8,0	5,6	7,4
De extra hulp past bij wat mijn kind lastig vindt op school	helemaal mee oneens	1,6	1,9	1,5	4,7	3,3	2,8	0
	mee oneens	5,8	2,8	7,4	7,1	7,9	3,7	3,2
	mee eens	43,3	46,7	40,6	55,3	47,9	33,3	41,5
	helemaal mee eens	43,0	46,7	43,9	28,2	37,7	59,3	46,8
	weet niet/ geen mening	6,3	1,9	6,7	4,7	3,3	0,9	8,5
Het gaat op school beter met mijn kind door de extra hulp	helemaal mee oneens	2,0	0,9	3,3	5,9	4,6	4,6	2,1
	mee oneens	8,3	6,5	8,0	8,2	6,4	1,9	4,3
	mee eens	37,2	45,8	45,6	41,2	37,2	30,6	35,1
	helemaal mee eens	45,5	43,9	35,7	35,3	42,7	60,2	46,8
	weet niet/ geen mening	7,0	2,8	7,3	9,4	9,0	2,8	11,7
Ik ben tevreden met de extra hulp voor mijn kind	helemaal mee oneens	2,0	1,9	1,6	2,4	3,6	2,8	2,1
	mee oneens	7,6	6,5	3,2	10,6	9,7	6,5	2,1
	mee eens	38,8	43,9	44,6	52,9	35,7	30,6	35,1
	helemaal mee eens	47,1	44,9	45,4	30,6	46,7	59,3	48,9
	weet niet/ geen mening	4,5	2,8	5,3	3,5	4,3	0,9	11,7
Ik ben tevreden over de leraar die mijn kind extra hulp geeft	helemaal mee oneens	1,1	2,8	0,9	2,4	0	2,8	1,1
	mee oneens	3,1	2,8	3,7	5,9	6,7	1,9	2,1
	mee eens	32,7	36,4	31,9	44,7	31,8	26,9	26,6
	helemaal mee eens	54,5	47,7	50,0	42,4	53,6	62,0	58,5
	weet niet/ geen mening	8,5	10,3	13,5	4,7	7,9	6,5	11,7
Ik snap het nut van de extra hulp op school	helemaal mee oneens	1,6	1,9	1,0	1,2	1,3	1,9	0
	mee oneens	1,1	1,9	4,1	0	1,1	1,9	0
	mee eens	27,4	31,8	41,9	44,7	32,8	20,4	29,8
	helemaal mee eens	68,8	63,6	45,8	52,9	64,8	75,0	68,1
	weet niet/ geen mening	1,1	0,9	7,3	1,2	0	0,9	2,1

Tabel 5.94: Tevredenheid van ouders over de extra ondersteuning, zoals door de ouders aangegeven in de vragenlijst

Mijn kind doet erg zijn best bij de extra hulp op school	helemaal mee oneens	0,7	1,9	4,7	2,4	4,0	0,9	1,1
	mee oneens	2,7	2,8	5,6	14,1	7,5	4,6	6,4
	mee eens	43,3	39,3	41,3	51,8	42,9	38,0	41,5
	helemaal mee eens	44,2	44,9	34,4	21,2	30,2	49,1	36,2
Mijn kind krijg zoveel hulp als nodig is	weet niet/ geen mening	9,2	11,2	14,1	10,6	15,4	7,4	14,9
	helemaal mee oneens	3,1	4,7	2,5	1,2	5,9	4,6	2,1
	mee oneens	14,6	9,3	8,3	15,3	20,4	6,5	16,0
	mee eens	45,1	43,0	47,9	50,6	38,2	47,2	42,6
Mijn kind leert beter door de extra hulp op school	helemaal mee eens	27,6	33,6	36,0	27,1	28,7	35,2	30,9
	weet niet/ geen mening	9,6	9,3	5,3	5,9	6,8	6,5	8,5
	helemaal mee oneens	0,9	1,9	2,0	3,5	6,7	2,8	1,1
	mee oneens	8,7	5,6	2,8	16,5	14,0	3,7	6,4
Mijn kind mist andere belangrijke dingen door de extra hulp	mee eens	41,9	49,5	46,4	49,4	41,6	31,5	38,3
	helemaal mee eens	37,4	35,5	33,6	16,5	23,6	54,6	39,4
	weet niet/ geen mening	11,0	7,5	15,2	14,1	14,1	7,4	14,9
	helemaal mee oneens	21,7	29,0	28,0	23,5	32,8	27,8	24,5
n	mee oneens	47,1	44,9	52,8	61,2	49,5	49,1	41,5
	mee eens	16,4	7,5	6,8	8,2	7,3	7,4	11,7
	helemaal mee eens	2,9	2,8	3,9	2,4	4,9	3,7	5,3
	weet niet/ geen mening	11,9	15,9	8,4	4,7	5,5	12,0	17,0
n	n	446	107	70	85	103	108	94

Acht ouders vulden bij alle stellingen 'weet niet/ geen mening' in, deze ouders zijn niet meegenomen in deze tabel.

5.13.1 Betrokkenheid van leerlingen en ouders bij de extra ondersteuning

Inspecteurs hebben tijdens het gesprek met de leerlingen besproken in hoeverre de leerlingen betrokken worden bij de extra ondersteuning. Tabel 5.95 geeft de resultaten van verschillende aspecten van leerling-betrokkenheid weer.

Tabel 5.95: Betrokkenheid van leerlingen bij de extra ondersteuning

		po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/vwo	so	vso
		%	%	%	%	%	%	%
De extra ondersteuning is met leerling besproken	Ja	70,8	82,5	93,7	89,8	97,3	68,8	84,9
	Nee	29,2	17,5	6,3	10,2	2,7	31,2	15,1
	n	277	57	75	88	91	48	53
Doelen van extra ondersteuning zijn met leerling besproken	Ja	49,8	54,9	94,7	81,0	85,7	51,1	78,4
	Nee	50,2	45,1	5,3	19,0	14,3	48,9	21,6
	n	267	51	73	84	90	45	51

Tabel 5.95: Betrokkenheid van leerlingen bij de extra ondersteuning

Leerling heeft inspraak gehad in OPP/plan	Ja	23,9	11,5	79,4	66,2	82,3	14,6	47,8
	Nee	76,1	88,5	20,6	33,8	17,7	85,4	52,2
	n	255	52	69	80	83	41	46
Leerling is betrokken bij evaluatie extra ondersteuning	Ja	41,6	34,6	75,0	69,3	83,0	34,1	64,6
	Nee	58,4	65,4	25,0	30,7	17,0	65,9	35,4
	n	262	52	71	75	78	41	48
Leerling is zich bewust van OPP/plan	Ja	50,7	41,8	79,2	67,1	66,3	26,1	57,1
	Nee	49,3	58,2	20,8	32,9	33,7	73,9	42,9
	n	268	55	71	82	88	46	49

Gebaseerd op het gesprek met de leerlingen. Leerlingen die bepaalde vragen niet konden beantwoorden zijn buiten beschouwing gelaten bij de berekening van de betreffende percentages.

De ouders gaven in de vragenlijst ook aan in hoeverre ze betrokken worden bij de extra ondersteuning van hun kind. Tabel 5.96 laat zien hoe de ouders verschillende aspecten van hun betrokkenheid beoordelen.

Tabel 5.96: Betrokkenheid van ouders bij de extra ondersteuning, zoals door de ouders aangegeven in de vragenlijst

		po-bo	po-sbo	vo-pro	vo-vmbo	vo-havo/vwo	so	vso
		%	%	%	%	%	%	%
De school bespreekt met mij het resultaat van de extra hulp	helemaal mee oneens	2,9	4,7	8,7	4,7	4,3	3,7	5,2
	mee oneens	9,8	10,4	18,4	18,8	10,2	7,4	10,3
	mee eens	49,0	51,9	47,4	48,2	56,6	46,3	51,5
	helemaal mee eens	38,3	33,0	25,5	28,2	28,9	42,6	33,0
De school bespreekt met mij hoe het verder gaat met de extra hulp als we het resultaat bespreken	helemaal mee oneens	3,1	3,8	7,6	3,5	4,3	1,9	4,1
	mee oneens	10,3	10,4	14,1	18,8	8,0	13,0	10,3
	mee eens	49,9	53,8	46,3	50,6	58,5	43,5	52,6
	helemaal mee eens	36,7	32,1	32,0	27,1	29,2	41,7	33,0
De school heeft geluisterd naar wat ik van het plan voor extra hulp vind	helemaal mee oneens	3,1	1,9	3,3	3,5	4,1	3,7	6,2
	mee oneens	8,3	7,5	15,8	7,1	10,9	8,3	7,2
	mee eens	54,4	59,4	48,4	60,0	50,0	47,2	45,4
	helemaal mee eens	34,2	31,1	32,5	29,4	34,9	40,7	41,2
De school heeft met mij het plan voor extra hulp op school besproken	helemaal mee oneens	1,8	3,8	7,2	2,4	3,4	0,9	7,2
	mee oneens	6,7	4,7	5,0	8,2	4,1	12,0	4,1
	mee eens	45,4	56,6	43,3	56,5	45,6	39,8	47,4
	helemaal mee eens	46,1	34,9	44,5	32,9	46,9	47,2	41,2
Ik heb het plan voor de extra hulp ondertekend	helemaal mee oneens	8,3	7,5	5,3	11,8	9,8	3,7	9,3
	mee oneens	16,6	15,1	19,0	27,1	27,0	11,1	15,5
	mee eens	42,1	50,0	61,0	45,9	34,2	42,6	41,2
	helemaal mee eens	33,1	27,4	14,7	15,3	29,0	42,6	34,0

Tabel 5.96: Betrokkenheid van ouders bij de extra ondersteuning, zoals door de ouders aangegeven in de vragenlijst

Ik weet naar welke school mijn kind later kan uitstromen	helemaal mee oneens	17,4	18,9	4,0	3,5	5,6	12,0	7,2
	mee oneens	31,8	36,8	24,8	28,2	21,6	23,1	26,8
	mee eens	34,2	28,3	58,0	49,4	49,9	41,7	44,3
	helemaal mee eens	16,6	16,0	13,2	18,8	22,9	23,1	21,6
Ik weet wat de extra hulp voor mijn kind inhoudt	helemaal mee oneens	2,0	1,9	4,2	3,5	0	0,9	7,2
	mee oneens	8,3	6,6	20,3	7,1	6,1	8,3	6,2
	mee eens	52,1	54,7	43,2	62,4	45,3	41,7	48,5
	helemaal mee eens	37,6	36,8	32,3	27,1	48,7	49,1	38,1
n	n	447	106	71	85	105	108	97

Bij één oudervragenlijst in het bo en één oudervragenlijst in het sbo zijn de vragen over betrokkenheid niet ingevuld, maar die over tevredenheid wel. Dit verklaart het verschil in n tussen deze tabel en die over oudertevredenheid.

5.14 Samenhang van het percentage leerlingen met extra ondersteuning met schoolkenmerken

Resultaten van enkelvoudige regressieanalyses

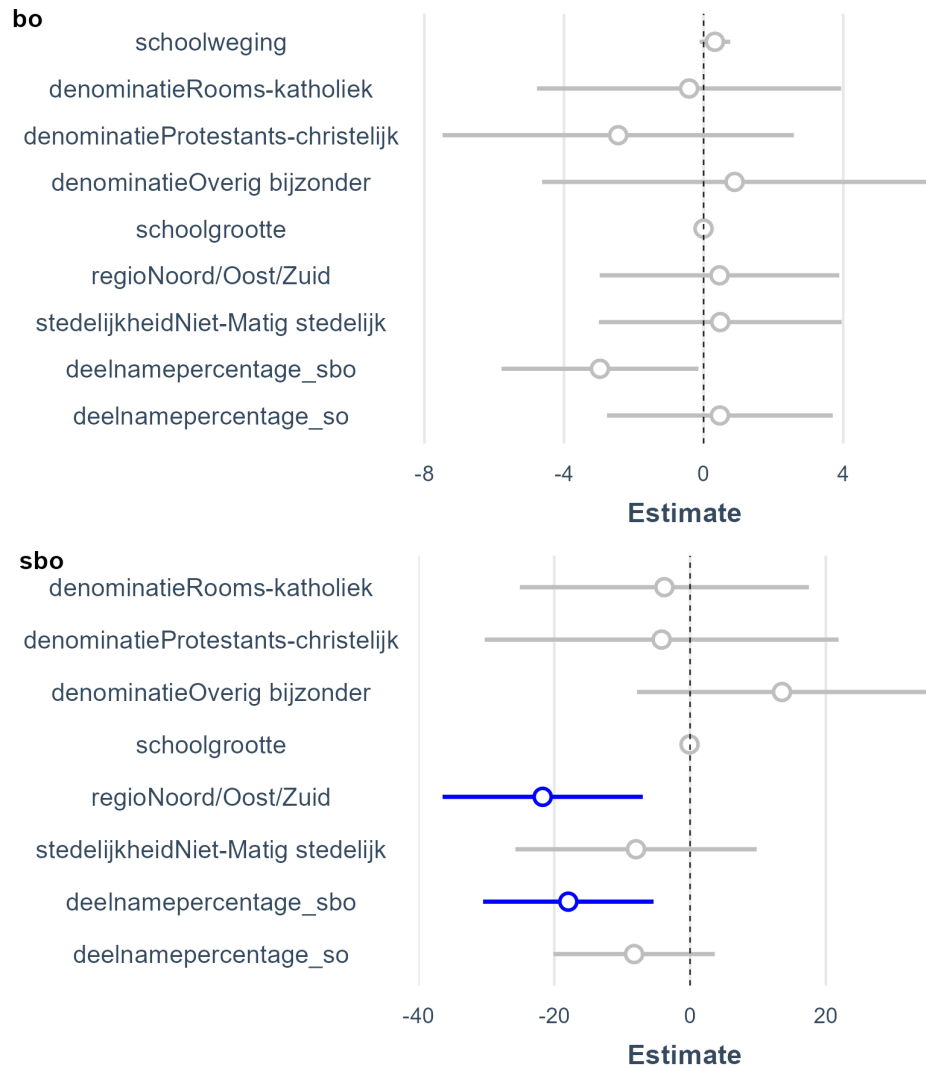
In een serie enkelvoudige regressieanalyses is de samenhang van het percentage leerlingen met extra ondersteuning (volgens de criteria die we in dit onderzoek hanteren) in het po en vo met een aantal school/afdelingskenmerken onderzocht. Er zijn 7 regressieanalyses voor het bo, 6 voor sbo, en 8 voor het pro, vmbo en havo/vwo uitgevoerd (zie sectie 4.3.3.1). Om te corrigeren voor multiple testing is een Bonferroni correctie toegepast die resulteerde in alpha-waarden van 0,007 (0,05/7) voor het bo, 0,008 (0,05/6) voor het sbo, en 0,006 (0,05/8) voor het pro, vmbo en havo/vwo.

De regressiecoëfficiënten afkomstig van de enkelvoudige regressieanalyses voor het po en vo zijn weergegeven in, respectievelijk, Figuur 5.7 en Figuur 5.8. Coëfficiënten van kenmerken die significant samenhangen met het percentage leerlingen met extra ondersteuning (na Bonferroni correctie) zijn blauw gekleurd. Tabellen met de precieze waarden van alle coëfficiënten en de t- en p-waarden staan in Bijlage 4.

Het percentage leerlingen met extra ondersteuning hing bij de meeste onderwijssoorten niet significant samen met de onderzochte school/afdelingskenmerken. De enige significante samenhang (na Bonferroni correctie) werd gevonden voor de sbo-scholen. Daar hing het percentage leerlingen met extra ondersteuning negatief samen met het deelnamepercentage sbo van het samenwerkingsverband waar de school onder valt, wat betekent dat het aandeel leerlingen met extra ondersteuning op sbo-scholen afneemt naarmate er in het samenwerkingsverband meer leerlingen naar het sbo gaan. Daarnaast vonden we dat het percentage leerlingen met extra ondersteuning op het sbo lager was in de regio's Noord/Oost/Zuid (samengenomen) dan in regio Midden.

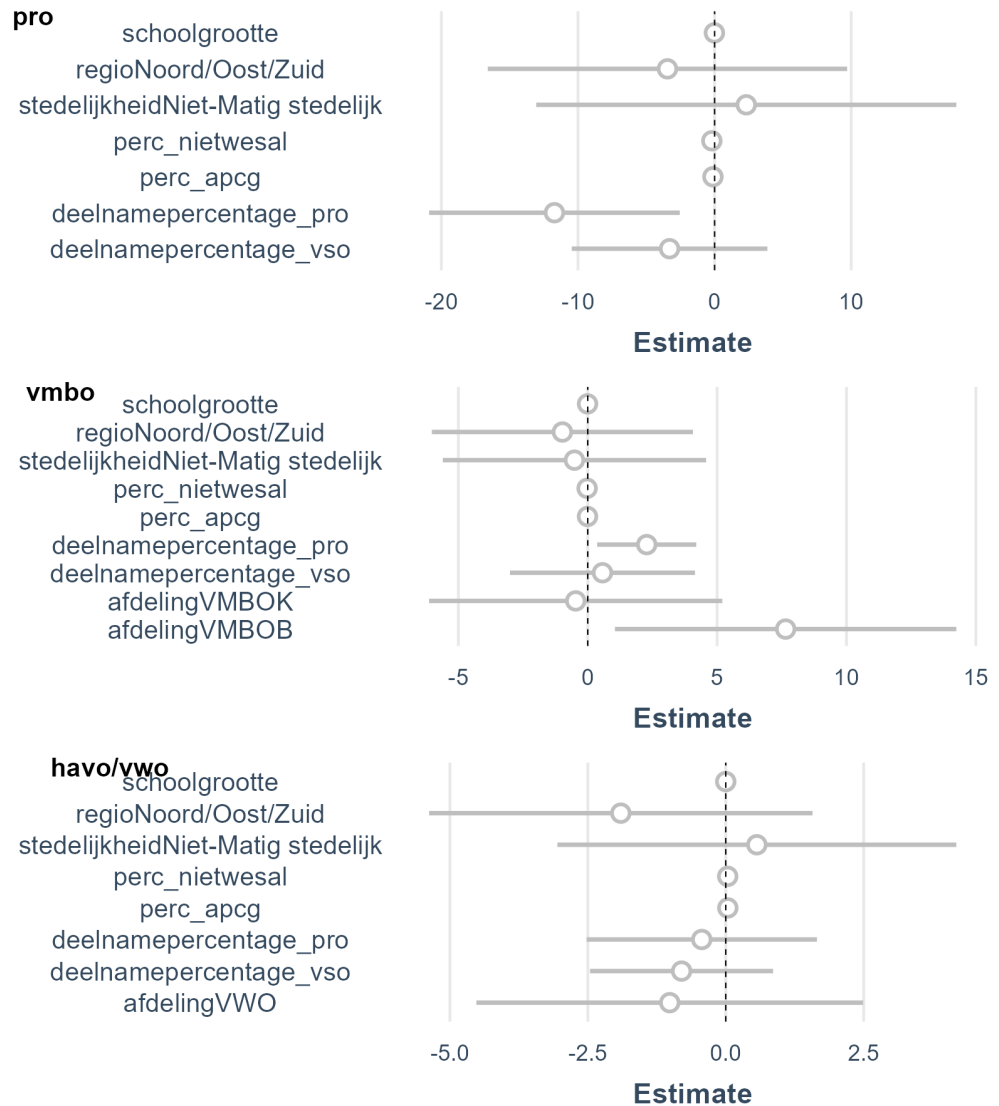
Figuur 5.7: Regressiecoëfficiënten (met 95% betrouwbaarheidsintervallen) afkomstig van de enkelvoudige regressiemodellen met als afhankelijke variabele het percentage leerlingen met extra ondersteuning, voor het po

Alle waarden zijn ongestandaardiseerd

Figuur 5.8: Regressiecoëfficiënten (met 95% betrouwbaarheidsintervallen) afkomstig van de enkelvoudige regressiemodellen met als afhankelijke variabele het percentage leerlingen met extra ondersteuning, voor het vo

Alle waarden zijn ongestandaardiseerd

Resultaten van meervoudige regressieanalyses

Gezien de significante relaties die de enkelvoudige regressieanalyses lieten zien in het sbo, hebben we voor deze onderwijssoort ook een meervoudige regressieanalyse uitgevoerd. De negatieve samenhang met het deelnamepercentage sbo was ook significant in de meervoudige analyse ($t = 2,3$, $p = 0,03$), maar de samenhang met regio was niet significant in deze analyse ($t = 1,4$, $p = 0,17$). Wanneer rekening wordt gehouden met de relaties tussen alle onderzochte schoolkenmerken dan hangt het percentage leerlingen met extra ondersteuning in het sbo dus alleen significant samen met het deelnamepercentage sbo.

5.15 Samenhang van de kwaliteit van de uitvoering met andere onderzochte aspecten van extra ondersteuning

Resultaten van enkelvoudige regressieanalyses

In een serie enkelvoudige regressieanalyses is de samenhang van de kwaliteit van de geobserveerde uitvoering van de extra ondersteuning in het po, vo en so met de schaalscores op elk van de overige onderzochte kwaliteitsaspecten uit Tabel 4.7 onderzocht, met de volgende uitzonderingen:

- De samenhang met 'Kwaliteitszorg' is niet onderzocht in het (v)so, sbo en pro, omdat de kwaliteitszorg bij deze onderwijssoorten geen deel uitmaakte van ons onderzoek.
- De samenhang met 'Uitvoering volgens plan' is niet onderzocht in het bo en het vmbo, omdat bij deze onderwijssoorten de items behorende bij dit aspect niet gecombineerd konden worden tot een betrouwbare schaal (zie Tabel 4.7).
- De samenhang met 'Tevredenheid van de leerling' is niet onderzocht in het so en vso, omdat bij deze onderwijssoorten minder dan 40 leerlingen konden worden meegenomen in de analyse.
- De samenhang met 'Tevredenheid van de ouders' is niet onderzocht in het pro, vmbo en vso, omdat bij deze onderwijssoorten minder dan 40 ouders konden worden meegenomen in de analyse.

Dit leidde tot 8 regressieanalyses voor havo/vwo, 7 voor het bo en sbo, 6 voor pro, vmbo en so, en 5 voor het vso. Om te corrigeren voor multiple testing is een Bonferroni correctie toegepast die resulteerde in alpha-waarden van 0,006 (0,05/8) voor havo/vwo, 0,007 (0,05/7) voor het bo en sbo, 0,008 (0,05/6) voor pro, vmbo en so, en 0,01 (0,05/5) voor vso .

De Regressiecoëfficiënten afkomstig van de enkelvoudige regressieanalyses voor het po, vo en (v)so zijn weergegeven in, respectievelijk, Figuur 5.9, Figuur 5.10 en Figuur 5.11. Coëfficiënten van aspecten die significant samenhangen met de kwaliteit van de uitvoering (na Bonferroni correctie) zijn blauw gekleurd. Tabellen met de precieze waarden van alle coëfficiënten en de t- en p-waarden staan in Bijlage 5. We vonden dat de kwaliteit van de geobserveerde uitvoering bij elke onderwijssoort significant samenhang met één of meerdere andere aspecten van de extra ondersteuning (na Bonferroni correctie). De significante relaties worden hieronder samengevat, per onderwijssoort.

- In het bo hing de kwaliteit van de uitvoering samen met alle andere onderzochte aspecten met uitzondering van oudertevredenheid.
- In het sbo hing de kwaliteit van de uitvoering samen met de mate waarin de uitvoering overeenkwam met het plan (Uitvoering volgens plan), de kwaliteit van de doelen van de leerling, en de mate van zicht op ontwikkeling en begeleiding van leerlingen met extra ondersteuning op schoolniveau.
- In het pro hing de kwaliteit van de uitvoering samen met de mate waarin de uitvoering overeenkwam met het plan en met de kwaliteit van de evaluatie van de extra ondersteuning.
- In het vmbo hing de kwaliteit van de uitvoering samen met de mate waarin de doelen van de leerling behaald werden en met leerlingtevredenheid.
- In het havo/vwo hing de kwaliteit van de uitvoering samen met de mate waarin de uitvoering overeenkwam met het plan, de mate waarin de doelen

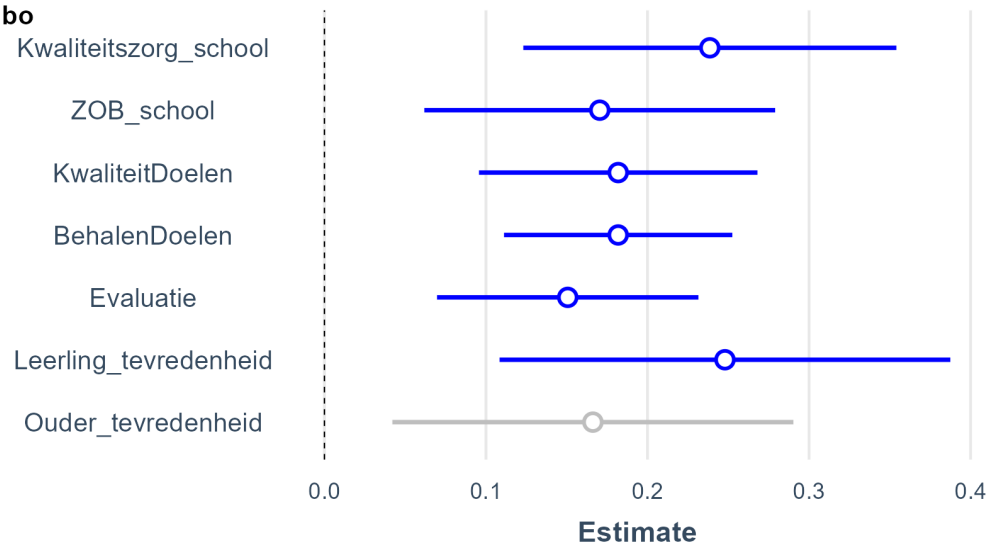

van de leerling behaald werden, en met de kwaliteit van de evaluatie van de extra ondersteuning.

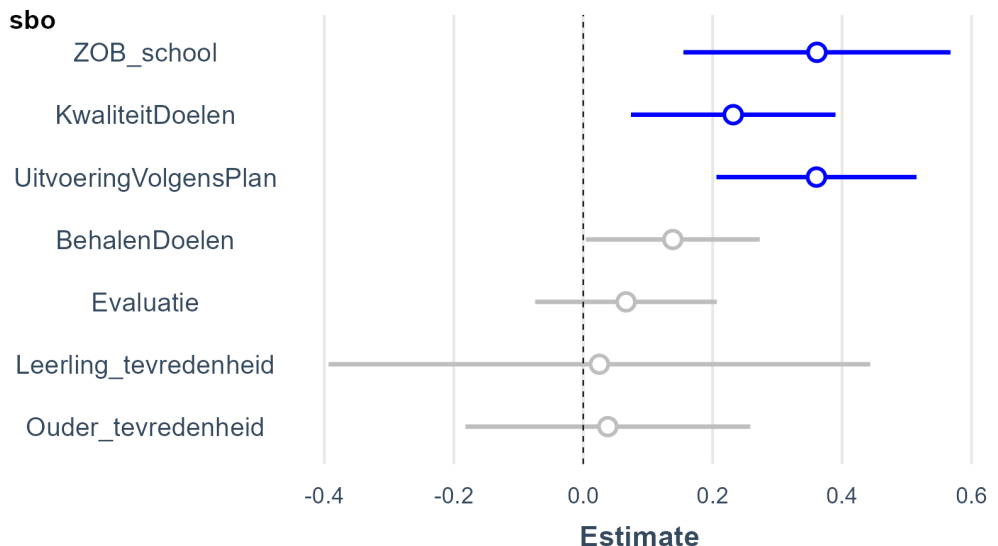
- In het so hing de kwaliteit van de uitvoering samen met de mate waarin de uitvoering overeenkwam met het plan en met de mate waarin de doelen van de leerling behaald werden.
- In het vso hing de kwaliteit van de uitvoering samen met de mate waarin de uitvoering overeenkwam met het plan.

Figuur 5.9: Regressiecoëfficiënten (met 95% betrouwbaarheidsintervallen) afkomstig van de enkelvoudige regressiemodellen met als afhankelijke variabele de kwaliteit van de uitvoering, voor het po

bo

sbo

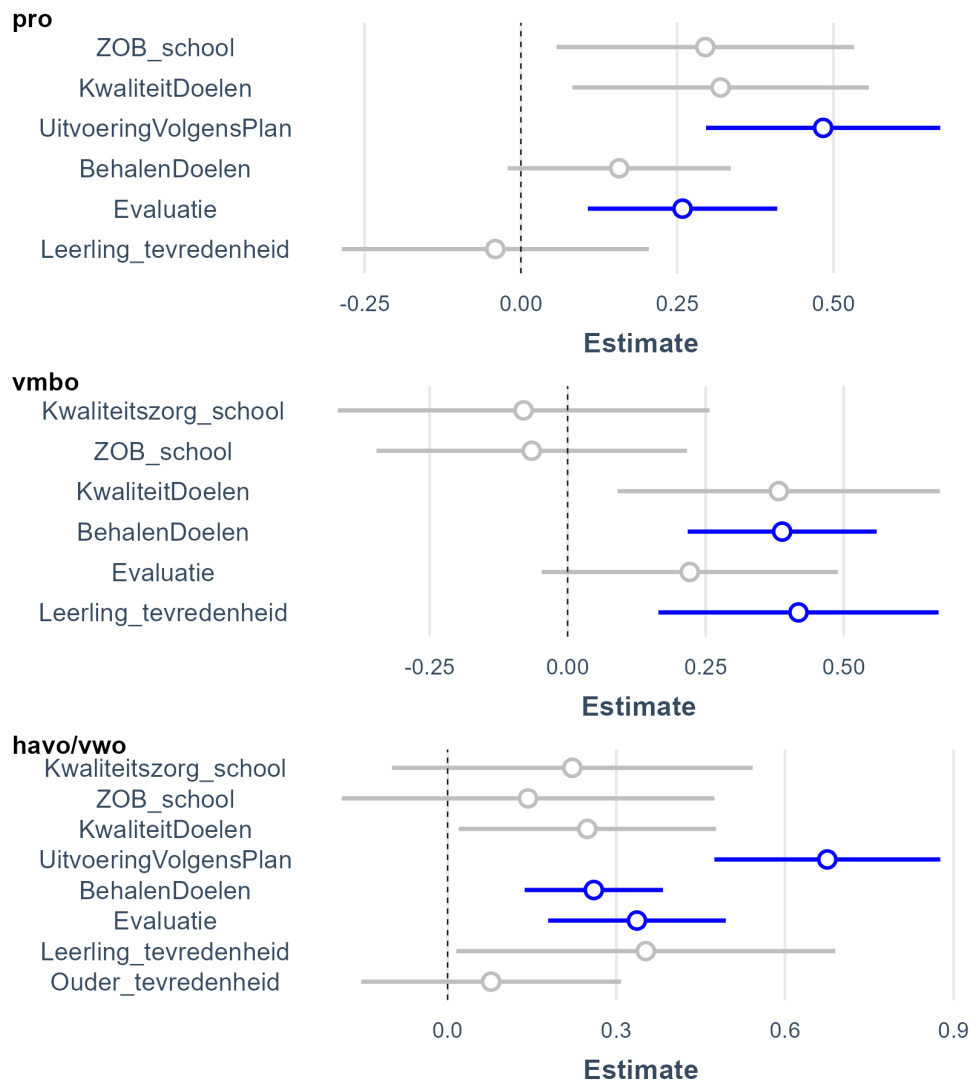

ZOB = Zicht op ontwikkeling en begeleiding van leerlingen met extra ondersteuning.
Alle waarden zijn ongestandaardiseerd.

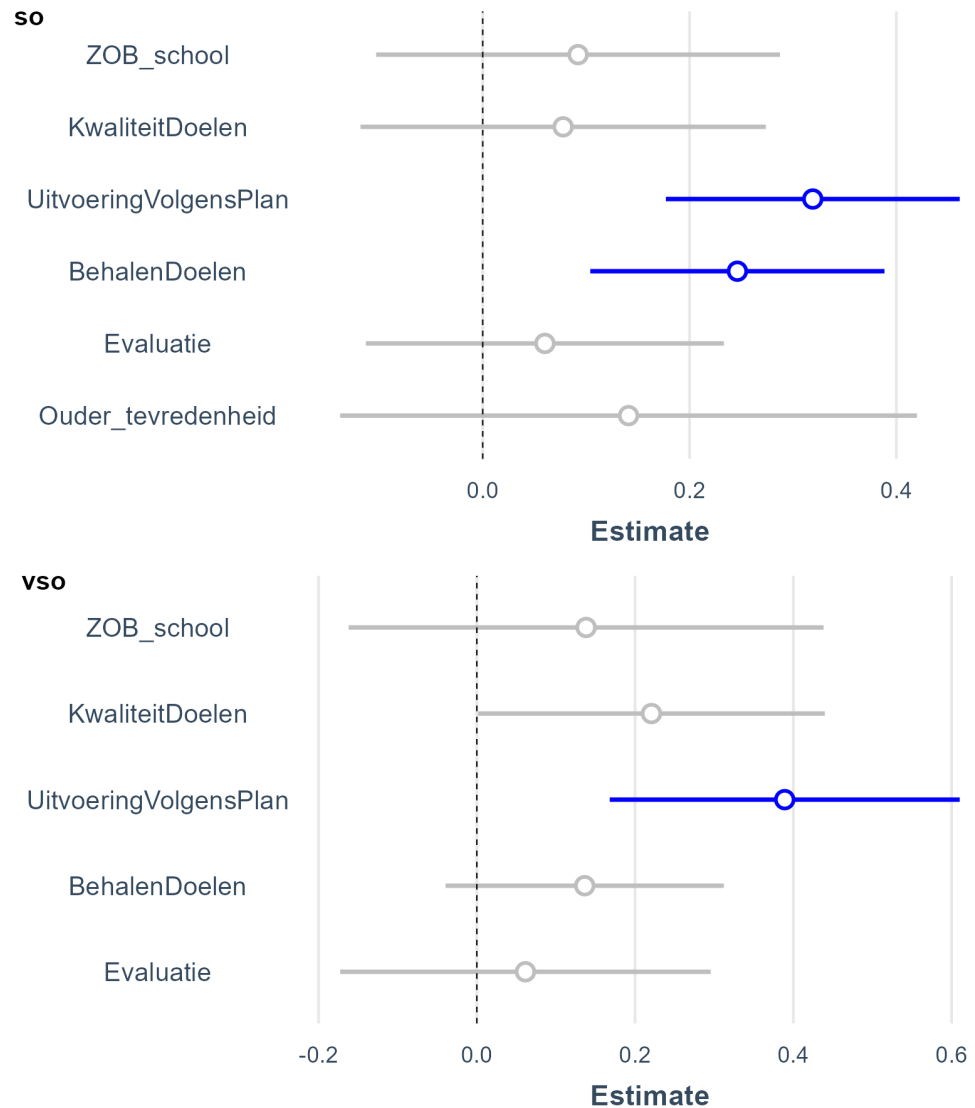
Figuur 5.10: Regressiecoëfficiënten (met 95% betrouwbaarheidsintervallen) afkomstig van de enkelvoudige regressiemodellen met als afhankelijke variabele de kwaliteit van de uitvoering, voor het vo

ZOB = Zicht op ontwikkeling en begeleiding van leerlingen met extra ondersteuning.
Alle waarden zijn ongestandaardiseerd.

Figuur 5.11: Regressiecoëfficiënten (met 95% betrouwbaarheidsintervallen) afkomstig van de enkelvoudige regressiemodellen met als afhankelijke variabele de kwaliteit van de uitvoering, voor het (v)so

ZOB = Zicht op ontwikkeling en begeleiding van leerlingen met extra ondersteuning.
Alle waarden zijn ongestandaardiseerd.

Resultaten van meervoudige regressieanalyse in het bo

Voor het bo is ook een meervoudige regressieanalyse uitgevoerd. De samenhang van de kwaliteit van de uitvoering met de kwaliteit van de doelen ($t = 2,2$, $p = 0,03$) en met leerlingtevredenheid ($t = 2,6$, $p = 0,009$) waren ook significant in de meervoudige analyse. De relaties met de kwaliteit van de evaluatie, het behalen van de doelen, de kwaliteitszorg op schoolniveau en de mate van zicht op ontwikkeling en begeleiding van leerlingen met extra ondersteuning op schoolniveau, die wel significant waren in de enkelvoudige regressieanalyses, waren niet significant in de meervoudige regressieanalyse (p -waarden $> .07$). Wanneer rekening wordt gehouden met de relaties tussen alle onderzochte aspecten dan hangen deze

aspecten dus niet langer significant samen met de kwaliteit van de uitvoering.

5.16 Samenhang van de kwaliteit van de uitvoering met typen problematiek

Resultaten van enkelvoudige regressieanalyses

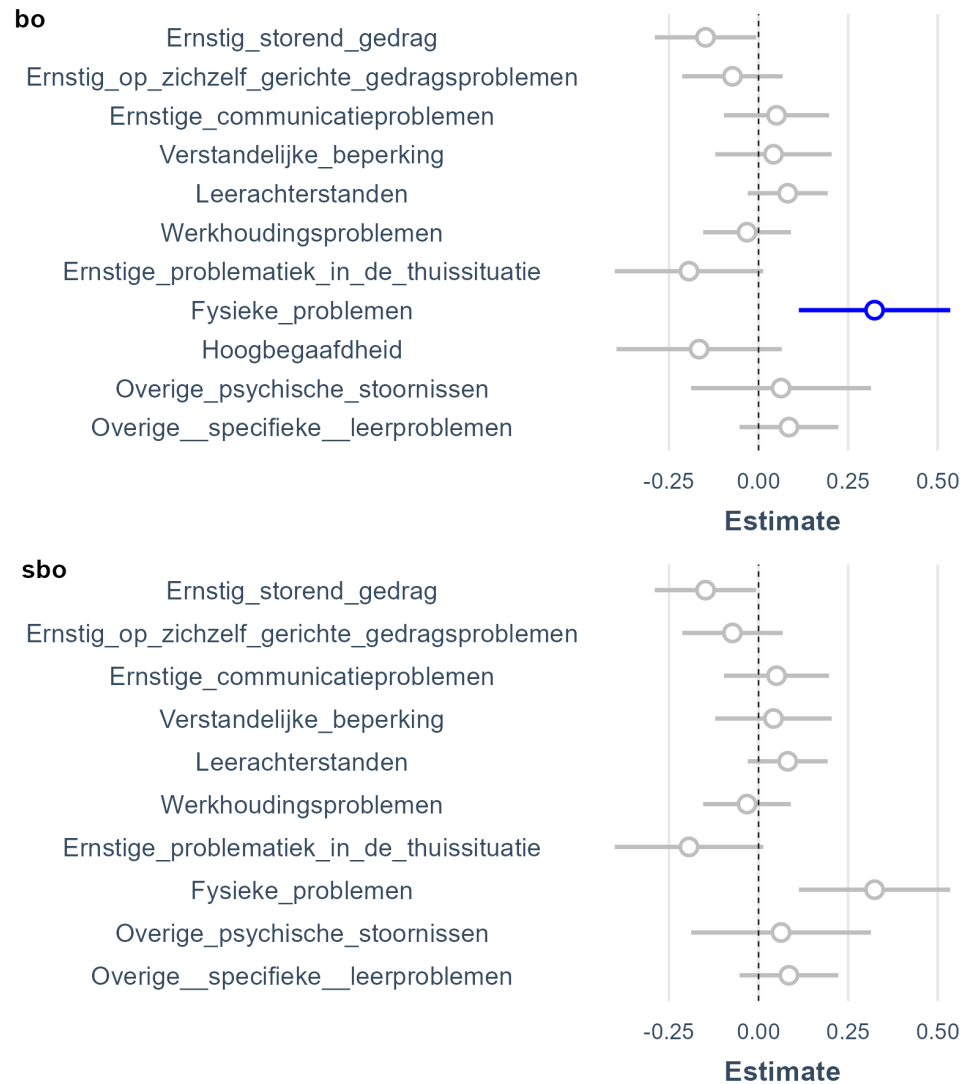
In een serie enkelvoudige regressieanalyses is de samenhang van de kwaliteit van de uitvoering van de extra ondersteuning met verschillende typen problematiek van leerlingen onderzocht. In het bo en (v)so is de samenhang met 11 typen problematiek onderzocht, in het sbo en pro met 10 (hoogbegaafdheid kwam daar niet voor), en in het vmbo en havo/vwo met 9 (hoogbegaafdheid en communicatieproblemen kwamen niet voor in het vmbo, en leerachterstanden en verstandelijke beperking niet in het havo/vwo). Om te corrigeren voor multiple testing is een Bonferroni correctie toegepast die resulteerde in alpha-waarden van 0,0045 (0,05/11) voor het bo en (v)so, 0,005 (0,050/10) voor sbo en pro, en 0,0055 (0,05/9) voor het vmbo en havo/vwo.

De Regressiecoëfficiënten afkomstig van de enkelvoudige regressieanalyses voor het po, vo en (v)so zijn weergegeven in, respectievelijk, Figuur 5.12, Figuur 5.13 en Figuur 5.14. Coëfficiënten van typen problematiek die significant samenhangen met de kwaliteit van de uitvoering (na Bonferroni correctie) zijn blauw gekleurd. We vonden dat de kwaliteit van de uitvoering niet samenhangt met het type problematiek, met twee uitzonderingen:

- In het bo was de kwaliteit van de uitvoering hoger bij leerlingen met fysieke problemen
- In het havo/vwo was de kwaliteit van de uitvoering hoger bij leerlingen met 'overige psychische stoornissen (o.a. autisme, hechting, Gilles de la Tourette)'

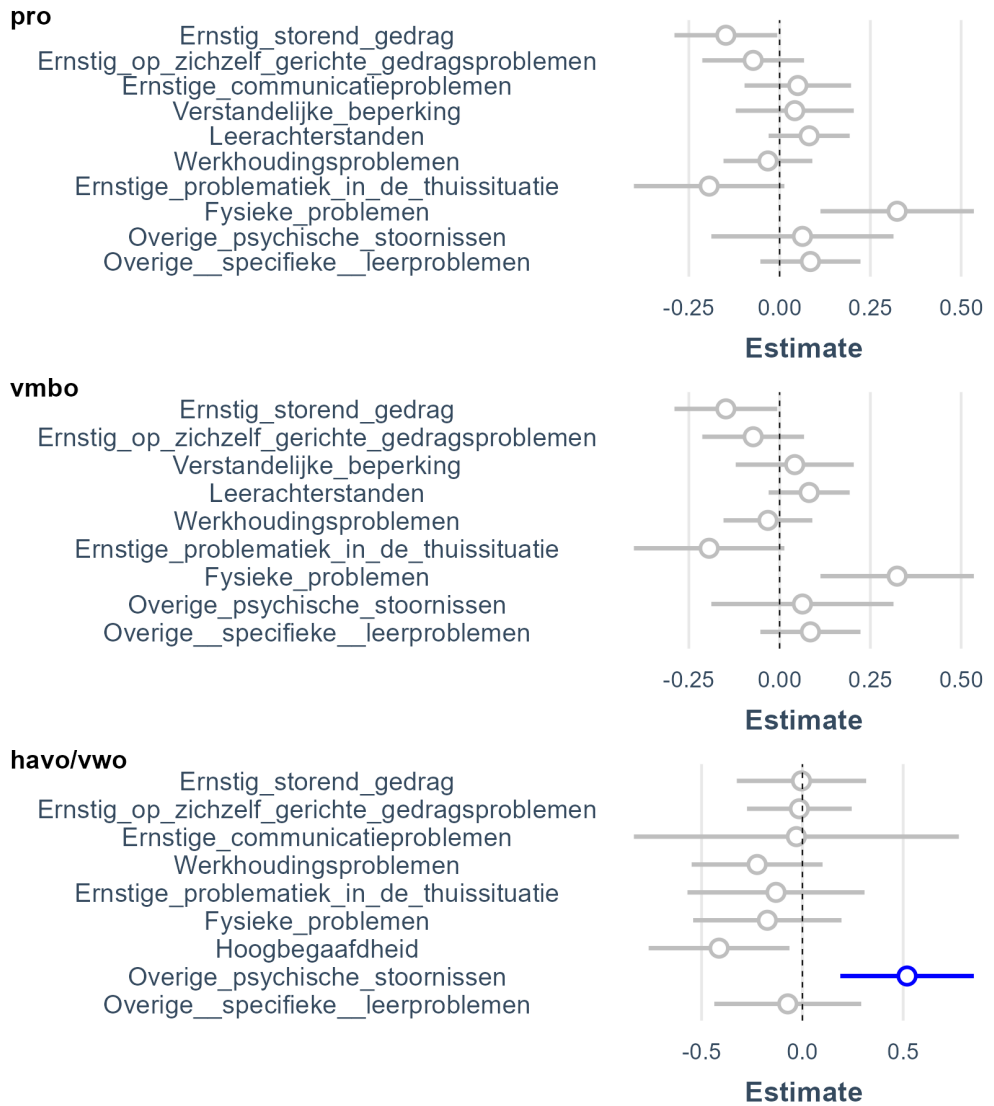
Figuur 5.12: Regressiecoëfficiënten (met 95% betrouwbaarheidsintervallen) afkomstig van de enkelvoudige regressiemodellen met als afhankelijke variabele de kwaliteit van de uitvoering, voor het po

Alle waarden zijn ongestandaardiseerd.

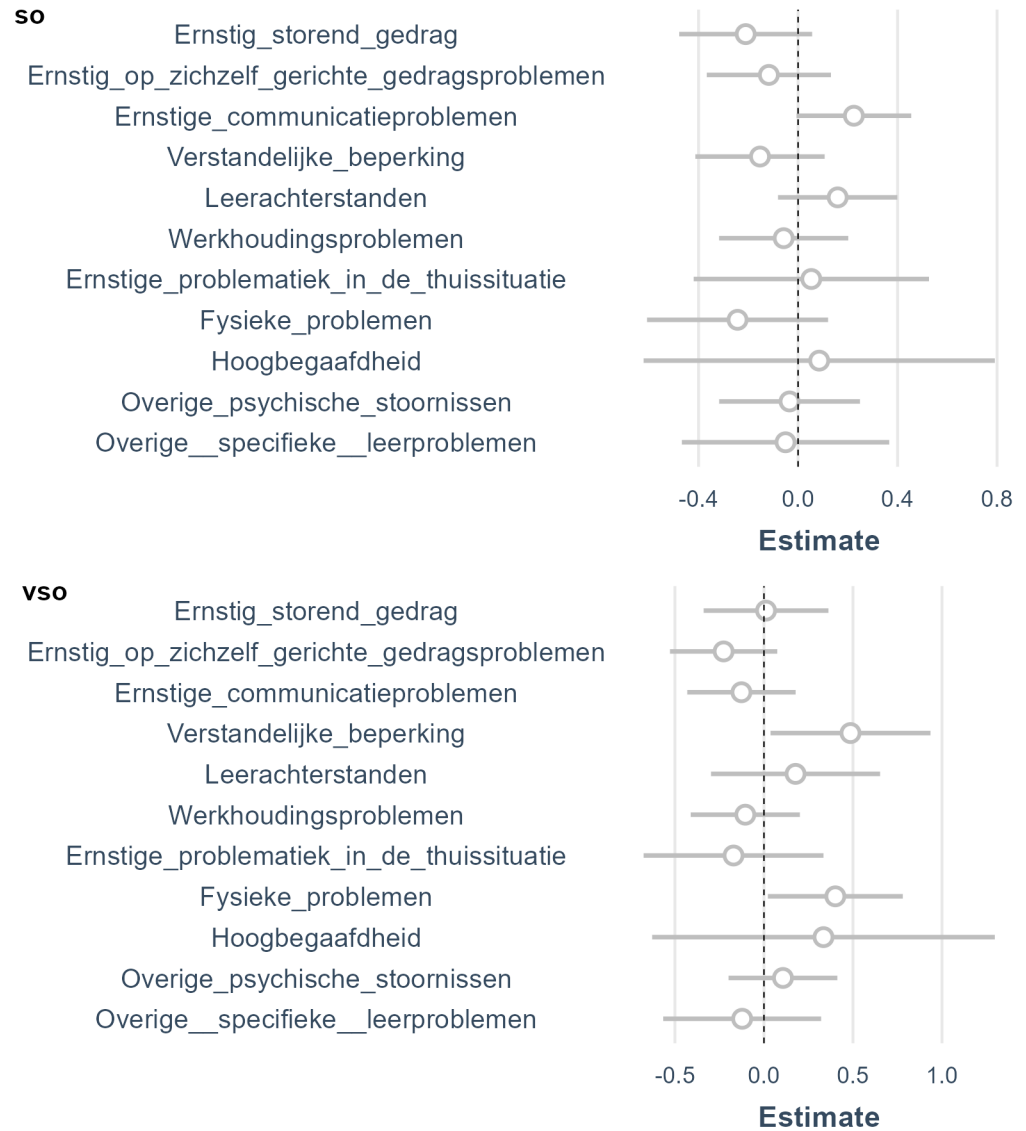
Figuur 5.13: Regressiecoëfficiënten (met 95% betrouwbaarheidsintervallen) afkomstig van de enkelvoudige regressiemodellen met als afhankelijke variabele de kwaliteit van de uitvoering, voor het vo

Alle waarden zijn ongestandaardiseerd.

Figuur 5.14: Regressiecoëfficiënten (met 95% betrouwbaarheidsintervallen) afkomstig van de enkelvoudige regressiemodellen met als afhankelijke variabele de kwaliteit van de uitvoering, voor het (v)so

Alle waarden zijn ongestandaardiseerd.

Resultaten van meervoudige regressieanalyses

De twee significante relaties met de kwaliteit van de uitvoering aangetoond in bovenstaande enkelvoudige regressieanalyses waren ook significant in een meervoudige regressieanalyse (positieve samenhang met fysieke problemen in het bo: $t = 2,9$, $p = 0,004$; positieve samenhang met overige psychische stoornissen in het havo/vwo: $t = 2,5$, $p = 0,016$). Wanneer rekening wordt gehouden met relaties tussen verschillende typen problematiek dan blijven deze twee relaties dus significant.

5.17 Samenhang van kwaliteit van de uitvoering met de functie van de uitvoerder

Tabel 5.97 geeft de kwaliteit van de uitvoering weer uitgesplitst naar de functie van de uitvoerder, voor het reguliere basisonderwijs. Voor de andere onderwijssoorten is dit niet gedaan vanwege het lage aantal observaties per type uitvoerder.

In het reguliere basisonderwijs werd de extra ondersteuning het vaakst uitgevoerd door een leraar/vakdocent. We hebben voor deze onderwijssoort getoetst of de kwaliteit van de extra ondersteuning uitgevoerd door leraren/vakdocenten significant verschilde van de kwaliteit van de extra ondersteuning uitgevoerd door elk van de overige uitvoerdersfuncties. Dit is gedaan m.b.v. een multilevel regressieanalyse, waarbij de functies van de uitvoerders als dummy variabelen zijn opgenomen in het regressiemodel (leraar/vakdocent als referentiegroep). De functies stagiair, leraar in opleiding, en schoolverantwoordelijke voor extra ondersteuning zijn niet meegenomen omdat deze functies niet of nauwelijks voorkwamen.

We vonden dat de kwaliteit van de uitvoering door remedial teachers significant hoger was dan die door leraren/vakdocenten ($t = 2,98$, $p = 0,003$). Voor de overige functies vonden we geen significante verschillen (alle p -waarden $> 0,14$).

Tabel 5.97: Kwaliteit van de geobserveerde uitvoering uitgesplitst naar functie van de uitvoerder, in het reguliere basisonderwijs

	po-bo		
	Gemiddelde	SD	n
Leraar/vakdocent	3,0	0,6	153
IB-er of zorgcoördinator	3,3	0,6	20
Onderwijsondersteuner of -assistent	3,1	0,5	93
Stagiair	-	-	0
(Gedrags)specialist	3,2	0,6	39
Remedial teacher	3,4	0,5	32
Leraar in opleiding	3,3	0,4	2
Schoolverantwoordelijke voor extra ondersteuning	2,8	-	1
Anders	3,2	0,6	38

6 Bijlage 1. Tabellen representativiteitscontroles

Tabel 6.1: Verdeling clusters naar schoolgrootte (aantal leerlingen) in populatie en steekproef bo

		Populatie (%)	Steekproef (%)
Schoolgrootte	100 of minder	17,5	14,7
	101-200	33,3	34,4
	201-300	26,4	23,3
	301-400	12,6	17,8
	401 of meer	10,2	9,8
	Totaal aantal	6.096	163
Chi-kwadraat	4,8		
df	4		
P-waarde	0,303		

Van een klein deel van de scholen is het aantal leerlingen onbekend, deze scholen zijn niet meegenomen in deze tabel.

Tabel 6.2: Verdeling clusters naar regio in populatie en steekproef bo

		Populatie (%)	Steekproef (%)
Regio	Midden	43,1	45,8
	Noord	13,9	7,1
	Oost	21,6	25,0
	Zuid	21,4	22,0
		Totaal aantal	6.298
Chi-kwadraat	6,7		
df	3		
P-waarde	0,081		

Tabel 6.3: Verdeling clusters naar stedelijkheid in populatie en steekproef bo

		Populatie (%)	Steekproef (%)
Stedelijkheid	Zeer sterk stedelijk	18,5	22,0
	Sterk stedelijk	26,8	25,0
	Matig stedelijk	16,0	14,3
	Weinig stedelijk	27,3	27,4
	Niet stedelijk	11,4	11,3
		Totaal aantal	6.298
Chi-kwadraat	1,7		
df	4		
P-waarde	0,797		

Tabel 6.4: Verdeling clusters naar denominatie in populatie en steekproef bo

		Populatie (%)	Steekproef (%)
Denominatie	Openbaar	31,8	31,5
	Rooms-katholiek	29,9	34,5
	Protestants-christelijk	25,3	22,0
	Overig bijzonder	13,0	11,9
		Totaal aantal	6.298

Tabel 6.4: Verdeling clusters naar denominatie in populatie en steekproef bo

Chi-kwadraat	2,1		
df	3		
P-waarde	0,560		

Tabel 6.5: Verdeling clusters naar risicoscores van de Prestatiemonitor in populatie en steekproef bo

		Populatie (%)	Steekproef (%)
Risicoscore PM	1	25,0	22,6
	2	25,0	27,4
	3	25,0	26,2
	4	25,0	23,8
	Totaal aantal	6.298	168
Chi-kwadraat	1,0		
df	3		
P-waarde	0,813		

De risicoscores zijn ingedeeld in vier even grote groepen.

Tabel 6.6: Verdeling clusters naar schoolweging in populatie en steekproef bo

		Populatie (%)	Steekproef (%)
Schoolweging	20,0-22,0	2,7	3,0
	22,0-24,0	4,3	3,6
	24,0-26,0	7,1	6,0
	26,0-28,0	15,3	13,7
	28,0-30,0	25,1	26,2
	30,0-32,0	20,3	25,0
	32,0-34,0	10,7	10,1
	34,0-36,0	5,9	7,1
	36,0-38,0	6,0	4,2
	38,0-40,0	2,6	1,2
Totaal aantal	6.281	168	
P-waarde	0,854		

Schoolweging betreft de gemiddelde schoolweging over de schooljaren 2019-2020 t/m 2021-2022. De p-waarde is afkomstig van een Fisher's exact toets.

Tabel 6.7: Verdeling clusters naar schoolgrootte (aantal leerlingen) in populatie en steekproef sbo

		Populatie (%)	Steekproef (%)
Schoolgrootte	100 of minder	31,7	30,0
	101-150	37,4	35,0
	151-200	19,2	22,5
	200 of meer	11,7	12,5
	Totaal aantal	265	40
P-waarde	0,941		

Van een klein deel van de scholen is het aantal leerlingen onbekend, deze scholen zijn niet meegenomen in deze tabel.

Tabel 6.8: Verdeling clusters naar regio in populatie en steekproef sbo

		Populatie (%)	Steekproef (%)
Regio	Midden	48,5	51,2
	Noord	10,4	7,3
	Oost	20,5	19,5
	Zuid	20,5	22,0
	Totaal aantal	268	41
P-waarde	0,976		

Tabel 6.9: Verdeling clusters naar stedelijkheid in populatie en steekproef sbo

		Populatie (%)	Steekproef (%)
Stedelijkheid	Zeer sterk stedelijk	27,2	26,8
	Sterk stedelijk	34,7	36,6
	Matig stedelijk	14,6	14,6
	Weinig/niet stedelijk	23,5	22,0
	Totaal aantal	268	41
Chi-kwadraat	0,1		
df	3		
P-waarde	0,993		

Tabel 6.10: Verdeling clusters naar denominatie in populatie en steekproef sbo

		Populatie (%)	Steekproef (%)
Denominatie	Openbaar	25,4	29,3
	Rooms-katholiek	27,2	26,8
	Protestants-christelijk	21,3	14,6
	Overig bijzonder	26,1	29,3
	Totaal aantal	268	41
Chi-kwadraat	1,3		
df	3		
P-waarde	0,741		

Tabel 6.11: Verdeling clusters naar risicoscores van de Prestatiemonitor in populatie en steekproef sbo

		Populatie (%)	Steekproef (%)
Risicoscore PM	1	25,0	19,5
	2	25,0	22,0
	3	25,0	31,7
	4	25,0	26,8
	Totaal aantal	268	41
Chi-kwadraat	1,4		
df	3		
P-waarde	0,696		

De risicoscores zijn ingedeeld in vier even grote groepen.

Tabel 6.17: Verdeling afdelingen naar afdelingsgrootte in populatie en steekproef pro

		Populatie (%)	Steekproef (%)
Afdelingsgrootte (aantal leerlingen)	100 of minder	19,1	15,2
	101-200	48,6	54,5
	201-250	22,5	27,3
	meer dan 250	9,8	3,0
	Totaal aantal	173	33
P-waarde	0,612		

p-waarde is afkomstig van een Fisher's exact toets

Tabel 6.16: Verdeling afdelingen naar regio in populatie en steekproef pro

		Populatie (%)	Steekproef (%)
Regio	Midden	46,0	54,5
	Noord	13,2	9,1
	Oost	21,8	24,2
	Zuid	19,0	12,1
	Totaal aantal	174	33
P-waarde	0,731		

p-waarde is afkomstig van een Fisher's exact toets

Tabel 6.12: Verdeling afdelingen naar stedelijkheid in populatie en steekproef pro

		Populatie (%)	Steekproef (%)
Stedelijkheid	Zeer sterk stedelijk	24,1	24,2
	Sterk stedelijk	37,4	57,6
	Matig stedelijk	17,2	15,2
	Weinig/niet stedelijk	21,3	3,0
	Totaal aantal	174	33
Chi-kwadraat	8,9		
df	3		
P-waarde	0,031		

Tabel 6.14: Verdeling afdelingen naar percentage leerlingen met niet-westerse migratieachtergrond in populatie en steekproef pro

		Populatie (%)	Steekproef (%)
Percentage leerlingen met niet-westerse migratieachtergrond	0-15%	18,5	9,1
	16-30%	31,8	36,4
	31-45%	28,3	36,4
	meer dan 45%	21,4	18,2
	Totaal aantal	173	33
Chi-kwadraat	2,7		
df	3		
P-waarde	0,439		

Tabel 6.13: Verdeling afdelingen naar percentage leerlingen woonachtig in een APCG in populatie en steekproef pro

		Populatie (%)	Steekproef (%)
Percentage APCG-leerlingen	0-1%	27,7	18,2
	2-10%	24,9	39,4
	11-30%	20,2	24,2
	meer dan 30%	27,2	18,2
	Totaal aantal	173	33
Chi-kwadraat	5,1		
df	3		
P-waarde	0,162		

Tabel 6.18: Verdeling afdelingen naar onderwijsaanbod op de vestiging in populatie en steekproef pro

		Populatie (%)	Steekproef (%)
Onderwijsaanbod op vestiging	alleen PRO	86,1	93,9
	naast PRO ook andere onderwijssoort(en)	13,9	6,1
	Totaal aantal	173	33
P-waarde	0,267		

p-waarde is afkomstig van een Fisher's exact toets

Tabel 6.15: Verdeling afdelingen naar risicoscores van de Prestatiemonitor in populatie en steekproef pro

		Populatie (%)	Steekproef (%)
Risicoscore PM	1	25,3	36,4
	2	25,3	18,2
	3	25,3	21,2
	4	24,1	24,2
	Totaal aantal	174	33
Chi-kwadraat	2,5		
df	3		
P-waarde	0,480		

Tabel 6.24: Verdeling afdelingen naar afdelingsgrootte in populatie en steekproef vmbo

		Populatie (%)	Steekproef (%)
Afdelingsgrootte	50 of minder	22,2	16,2
	51-100	32,7	35,1
	101-175	30,0	32,4
	meer dan 175	15,0	16,2
	Totaal aantal	1.782	37
P-waarde	0,865		

p-waarde is afkomstig van een Fisher's exact toets

Tabel 6.19: Verdeling afdelingen naar regio in populatie en steekproef vmbo

		Populatie (%)	Steekproef (%)
Regio	Midden	46,6	48,6
	Noord	14,3	16,2

Tabel 6.19: Verdeling afdelingen naar regio in populatie en steekproef vmbo

	Oost	19,3	16,2
	Zuid	19,8	18,9
	Totaal aantal	1.840	37
Chi-kwadraat	0,3		
df	3		
P-waarde	0,956		

Tabel 6.23: Verdeling afdelingen naar stedelijkheid in populatie en steekproef vmbo

		Populatie (%)	Steekproef (%)
Stedelijkheid	Zeer sterk stedelijk	24,3	18,9
	Sterk stedelijk	31,1	29,7
	Matig stedelijk	15,5	10,8
	Weinig stedelijk	21,1	21,6
	Niet stedelijk	7,8	18,9
	Totaal aantal	1.840	37
P-waarde	0,220		

p-waarde is afkomstig van een Fisher's exact toets

Tabel 6.21: Verdeling afdelingen naar percentage leerlingen met niet-westerse migratieachtergrond in populatie en steekproef vmbo

		Populatie (%)	Steekproef (%)
Percentage leerlingen met niet-westerse migratieachtergrond	0-10%	37,1	43,2
	11-20%	24,2	27,0
	20-40%	21,4	16,2
	meer dan 40%	17,2	13,5
	Totaal aantal	1.782	37
Chi-kwadraat	1,2		
df	3		
P-waarde	0,742		

Tabel 6.20: Verdeling afdelingen naar percentage leerlingen woonachtig in een APCG in populatie en steekproef vmbo

		Populatie (%)	Steekproef (%)
Percentage APCG-leerlingen	0-1%	40,6	43,2
	2-10%	20,7	24,3
	11-30%	17,2	21,6
	meer dan 30%	21,6	10,8
	Totaal aantal	1.782	37
Chi-kwadraat	2,7		
df	3		
P-waarde	0,435		

Tabel 6.25: Verdeling afdelingen naar onderwijsaanbod op de vestiging in populatie en steekproef vmbo

		Populatie (%)	Steekproef (%)
Onderwijsaanbod op vestiging	Vmbo breed	47,8	37,8
	Vmbo-b/k	10,4	16,2
	Vmbo-breed/havo/vwo	18,7	13,5
	Vmbo-g/t	6,1	13,5
	Vmbo-g/t/havo/vwo	17,1	18,9
	Totaal aantal	1.782	37
P-waarde	0,191		

p-waarde is afkomstig van een Fisher's exact toets

Tabel 6.22: Verdeling afdelingen naar risicoscores van de Prestatiemonitor in populatie en steekproef vmbo

		Populatie (%)	Steekproef (%)
Risicoscore PM	1	25,1	27,0
	2	25,1	24,3
	3	24,9	21,6
	4	25,0	27,0
	Totaal aantal	1.840	37
Chi-kwadraat	0,3		
df	3		
P-waarde	0,963		

Tabel 6.28: Verdeling afdelingen naar afdelingsgrootte in populatie en steekproef havo/vwo

		Populatie (%)	Steekproef (%)
Afdelingsgrootte	200 of minder	28,7	31,6
	201-300	27,4	15,8
	301-400	22,9	23,7
	meer dan 400	21,0	28,9
	Totaal aantal	1.075	38
Chi-kwadraat	3,1		
df	3		
P-waarde	0,371		

Tabel 6.31: Verdeling afdelingen naar regio in populatie en steekproef havo/vwo

		Populatie (%)	Steekproef (%)
Regio	Midden	51,6	52,6
	Noord	9,6	10,5
	Oost	18,8	13,2
	Zuid	20,0	23,7
	Totaal aantal	1.104	38
P-waarde	0,804		

p-waarde is afkomstig van een Fisher's exact toets

Tabel 6.26: Verdeling afdelingen naar stedelijkheid in populatie en steekproef havo/vwo

		Populatie (%)	Steekproef (%)
Stedelijkheid	Zeer sterk stedelijk	31,6	44,7
	Sterk stedelijk	34,9	34,2
	Matig stedelijk	15,1	13,2
	Weinig/niet stedelijk	18,4	7,9
	Totaal aantal	1.104	38
Chi-kwadraat	4,4		
df	3		
P-waarde	0,217		

Tabel 6.29: Verdeling afdelingen naar percentage leerlingen met niet-westerse migratieachtergrond in populatie en steekproef havo/vwo

		Populatie (%)	Steekproef (%)
Percentage leerlingen met niet-westerse migratieachtergrond	0-5%	17,5	7,9
	6-10%	28,2	34,2
	11-20%	32,4	39,5
	meer dan 20,0%	22,0	18,4
	Totaal aantal	1.075	38
Chi-kwadraat	3,3		
df	3		
P-waarde	0,348		

Tabel 6.27: Verdeling afdelingen naar percentage leerlingen woonachtig in een APCG in populatie en steekproef havo/vwo

		Populatie (%)	Steekproef (%)
Percentage APCG-leerlingen	0-1%	36,0	28,9
	2-10%	30,7	28,9
	11-30%	18,6	13,2
	meer dan 30%	14,7	28,9
	Totaal aantal	1.075	38
Chi-kwadraat	6,4		
df	3		
P-waarde	0,093		

Tabel 6.32: Verdeling afdelingen naar onderwijsaanbod op de vestiging in populatie en steekproef havo/vwo

		Populatie (%)	Steekproef (%)
Onderwijsaanbod op vestiging	Alleen vwo	5,1	21,1
	Havo/vwo	33,8	28,9
	Vmbo/havo/vwo	61,1	50,0
	Totaal aantal	1.075	38
P-waarde	0,002		

p-waarde is afkomstig van een Fisher's exact toets

Tabel 6.30: Verdeling afdelingen naar risicoscores van de Prestatiemonitor in populatie en steekproef havo/vwo

		Populatie (%)	Steekproef (%)
Risicoscore PM	1	25,1	26,3
	2	25,1	26,3
	3	24,9	21,1
	4	24,9	26,3
	Totaal aantal	1.104	38
Chi-kwadraat	0,3		
df	3		
P-waarde	0,960		

Tabel 6.35: Verdeling afdelingen naar schoolgrootte in populatie en steekproef so

		Populatie (%)	Steekproef (%)
Schoolgrootte	100 of minder	31,5	32,5
	101-200	43,5	45,0
	201 of meer	25,0	22,5
	Totaal aantal	248	40
Chi-kwadraat	0,1		
df	2		
P-waarde	0,936		

Tabel 6.34: Verdeling afdelingen naar regio in populatie en steekproef so

		Populatie (%)	Steekproef (%)
Regio	Midden	44,8	52,5
	Noord/Oost	31,6	32,5
	Zuid	23,6	15,0
	Totaal aantal	250	40
Chi-kwadraat	1,8		
df	2		
P-waarde	0,408		

Tabel 6.33: Verdeling afdelingen naar stedelijkheid in populatie en steekproef so

		Populatie (%)	Steekproef (%)
Stedelijkheid	Zeer sterk stedelijk	30,4	30,0
	Sterk stedelijk	38,0	40,0
	Matig stedelijk	13,2	12,5
	Weinig/niet stedelijk	18,4	17,5
	Totaal aantal	250	40
Chi-kwadraat	0,1		
df	3		
P-waarde	0,994		

Tabel 6.36: Verdeling afdelingen naar denominatie in populatie en steekproef so

		Populatie (%)	Steekproef (%)
Denominatie	Openbaar	20,8	30,0
	Overig bijzonder	57,2	55,0
	Rooms-katholiek	22,0	15,0
	Totaal aantal	250	40
Chi-kwadraat	2,6		
df	2		
P-waarde	0,279		

Tabel 6.37: Verdeling afdelingen naar voormalig cluster in populatie en steekproef so

		Populatie (%)	Steekproef (%)
Voormalig cluster	3	60,8	62,5
	4	39,2	37,5
	Totaal aantal	250	40
Chi-kwadraat	0,0		
df	1		
P-waarde	0,826		

Tabel 6.38: Verdeling afdelingen naar risicoscores van de Prestatiemonitor in populatie en steekproef so

		Populatie (%)	Steekproef (%)
Risicoscore PM	1	25,2	25,0
	2	25,2	27,5
	3	24,8	27,5
	4	24,8	20,0
	Totaal aantal	250	40
Chi-kwadraat	0,6		
df	3		
P-waarde	0,902		

Tabel 6.41: Verdeling afdelingen naar schoolgrootte in populatie en steekproef vso

		Populatie (%)	Steekproef (%)
Schoolgrootte	100 of minder	27,1	30,0
	101-200	43,6	42,5
	201 of meer	29,3	27,5
	Totaal aantal	273	40
Chi-kwadraat	0,2		
df	2		
P-waarde	0,914		

Tabel 6.40: Verdeling afdelingen naar regio in populatie en steekproef vso

		Populatie (%)	Steekproef (%)
Regio	Midden	44,6	47,5
	Noord/Oost	32,2	32,5
	Zuid	23,2	20,0

Tabel 6.40: Verdeling afdelingen naar regio in populatie en steekproef vso

	Totaal aantal	276	40
Chi-kwadraat	0,3		
df	2		
P-waarde	0,881		

Tabel 6.39: Verdeling afdelingen naar stedelijkheid in populatie en steekproef vso

		Populatie (%)	Steekproef (%)
Stedelijkheid	Zeer sterk stedelijk	31,5	47,5
	Sterk stedelijk	38,4	30,0
	Matig stedelijk	10,9	7,5
	Weinig/niet stedelijk	19,2	15,0
	Totaal aantal	276	40
Chi-kwadraat	4,8		
df	3		
P-waarde	0,190		

Tabel 6.42: Verdeling afdelingen naar denominatie in populatie en steekproef vso

		Populatie (%)	Steekproef (%)
Denominatie	Openbaar	18,5	12,5
	Overig bijzonder	60,1	62,5
	Rooms-katholiek	21,4	25,0
	Totaal aantal	276	40
Chi-kwadraat	1,1		
df	2		
P-waarde	0,590		

Tabel 6.43: Verdeling afdelingen naar voormalig cluster in populatie en steekproef vso

		Populatie (%)	Steekproef (%)
Voormalig cluster	3	53,2	52,5
	4	46,8	47,5
	Totaal aantal	278	40
Chi-kwadraat	0,0		
df	1		
P-waarde	0,926		

Tabel 6.44: Verdeling afdelingen naar risicoscores van de Prestatiemonitor in populatie en steekproef vso

		Populatie (%)	Steekproef (%)
Risicoscore PM	1	25,2	25,0
	2	25,2	20,0
	3	24,8	32,5
	4	24,8	22,5
	Totaal aantal	278	40
Chi-kwadraat	1,5		
df	3		

Tabel 6.44: Verdeling afdelingen naar risicoscores van de Prestatiemonitor in populatie en steekproef vso

P-waarde	0,691		
----------	-------	--	--

7 Bijlage 2. Uitval van onderzoeksonderdelen als een functie van de problematiek van de geselecteerde leerlingen

Typen problematiek die bij minder dan 10 leerlingen voorkwamen zijn niet meegenomen in onderstaande tabellen, vanwege de lage betrouwbaarheid van proporties gebaseerd op kleine aantallen.

Tabel 7.1: Percentage van de geselecteerde leerlingen in het bo waarbij wel en geen observatie heeft plaatsgevonden, per type problematiek

	wel observatie (%)	geen observatie (%)	n
Overige (specifieke) leerproblemen	90,5	9,5	74
Ernstige communicatieproblemen	89,1	10,9	64
Leerachterstanden	88,3	11,7	274
Verstandelijke beperking	87,3	12,7	55
Ernstige problematiek in de thuissituatie	83,3	16,7	30
Fysieke problemen	83,3	16,7	30
Werkhoudingsproblemen	82,9	17,1	123
Ernstig op zichzelf gerichte gedragsproblemen	74,1	25,9	85
Ernstig storend gedrag voor anderen	70,9	29,1	86
Overige psychische stoornissen	68,0	32,0	25
Hoogbegaafdheid	66,7	33,3	30

Leerlingen kunnen meerdere typen problematiek hebben, daarom tellen de aantallen in de laatste kolom op tot meer dan het totaal aantal onderzochte leerlingen.
Chi-kwadraat(10) = 34,14, $p < 0,001$.

Tabel 7.2: Percentage van de geselecteerde leerlingen in het sbo waarbij wel en geen observatie heeft plaatsgevonden, per type problematiek

	wel observatie (%)	geen observatie (%)	n
Verstandelijke beperking	100,0	0,0	20
Ernstige problematiek in de thuissituatie	100,0	0,0	13
Overige (specifieke) leerproblemen	93,8	6,2	16
Ernstige communicatieproblemen	92,9	7,1	42
Leerachterstanden	90,3	9,7	62
Ernstig storend gedrag voor anderen	88,9	11,1	36
Ernstig op zichzelf gerichte gedragsproblemen	86,7	13,3	15
Werkhoudingsproblemen	84,0	16,0	25
Overige psychische stoornissen	83,3	16,7	18

Leerlingen kunnen meerdere typen problematiek hebben, daarom tellen de aantallen in de laatste kolom op tot meer dan het totaal aantal onderzochte leerlingen.
Chi-kwadraat(8) = 6,71, $p = 0,57$.

Tabel 7.3: Percentage van de geselecteerde leerlingen in het pro waarbij wel en geen observatie heeft plaatsgevonden, per type problematiek

	wel observatie (%)	geen observatie (%)	n
Leerachterstanden	87,0	13,0	23
Ernstige problematiek in de thuissituatie	78,6	21,4	14
Ernstige communicatieproblemen	71,4	28,6	14
Werkhoudingsproblemen	59,1	40,9	22
Ernstig storend gedrag voor anderen	56,8	43,2	37
Ernstig op zichzelf gerichte gedragsproblemen	56,8	43,2	37
Verstandelijke beperking	50,0	50,0	14

Leerlingen kunnen meerdere typen problematiek hebben, daarom tellen de aantallen in de laatste kolom op tot meer dan het totaal aantal onderzochte leerlingen.
Chi-kwadraat(6) = 9,99, p = 0,13.

Tabel 7.4: Percentage van de geselecteerde leerlingen in het vmbo waarbij wel en geen observatie heeft plaatsgevonden, per type problematiek

	wel observatie (%)	geen observatie (%)	n
Overige psychische stoornissen	80,0	20,0	20
Ernstige problematiek in de thuissituatie	71,4	28,6	21
Ernstig storend gedrag voor anderen	63,0	37,0	46
Werkhoudingsproblemen	58,5	41,5	41
Ernstig op zichzelf gerichte gedragsproblemen	46,9	53,1	32
Leerachterstanden	40,0	60,0	15
Overige (specifieke) leerproblemen	37,5	62,5	16

Leerlingen kunnen meerdere typen problematiek hebben, daarom tellen de aantallen in de laatste kolom op tot meer dan het totaal aantal onderzochte leerlingen.
Chi-kwadraat(6) = 12,40, p = 0,054.

Tabel 7.5: Percentage van de geselecteerde leerlingen in het havo/vwo waarbij wel en geen observatie heeft plaatsgevonden, per type problematiek

	wel observatie (%)	geen observatie (%)	n
Overige psychische stoornissen	61,3	38,7	31
Hoogbegaafdheid	57,1	42,9	14
Werkhoudingsproblemen	53,8	46,2	26
Ernstig op zichzelf gerichte gedragsproblemen	52,9	47,1	51
Ernstig storend gedrag voor anderen	52,2	47,8	23
Fysieke problemen	47,1	52,9	17

Leerlingen kunnen meerdere typen problematiek hebben, daarom tellen de aantallen in de laatste kolom op tot meer dan het totaal aantal onderzochte leerlingen.
Chi-kwadraat(5) = 1,10, p = 0,95.

Tabel 7.6: Percentage van de geselecteerde leerlingen in het so waarbij wel en geen observatie heeft plaatsgevonden, per type problematiek

	wel observatie (%)	geen observatie (%)	n
--	--------------------	---------------------	---

Tabel 7.6: Percentage van de geselecteerde leerlingen in het so waarbij wel en geen observatie heeft plaatsgevonden, per type problematiek

Leerachterstanden	86,2	13,8	29
Ernstige communicatieproblemen	80,5	19,5	41
Verstandelijke beperking	71,9	28,1	32
Werkhoudingsproblemen	67,7	32,3	31
Ernstig storend gedrag voor anderen	62,1	37,9	29
Overige psychische stoornissen	58,6	41,4	29
Ernstig op zichzelf gerichte gedragsproblemen	57,5	42,5	40
Overige (specifieke) leerproblemen	54,5	45,5	11
Fysieke problemen	50,0	50,0	20

Leerlingen kunnen meerdere typen problematiek hebben, daarom tellen de aantallen in de laatste kolom op tot meer dan het totaal aantal onderzochte leerlingen.
Chi-kwadraat(8) = 14,9, p = 0,06.

Tabel 7.7: Percentage van de geselecteerde leerlingen in het vso waarbij wel en geen observatie heeft plaatsgevonden, per type problematiek

	wel observatie (%)	geen observatie (%)	n
Ernstige communicatieproblemen	85,7	14,3	21
Verstandelijke beperking	80,0	20,0	15
Overige psychische stoornissen	70,0	30,0	30
Fysieke problemen	69,2	30,8	13
Werkhoudingsproblemen	68,8	31,2	32
Ernstig op zichzelf gerichte gedragsproblemen	56,8	43,2	44
Leerachterstanden	50,0	50,0	20
Ernstige problematiek in de thuissituatie	50,0	50,0	14
Ernstig storend gedrag voor anderen	44,0	56,0	25

Leerlingen kunnen meerdere typen problematiek hebben, daarom tellen de aantallen in de laatste kolom op tot meer dan het totaal aantal onderzochte leerlingen.
Chi-kwadraat(8) = 14,9, p = 0,06.

Tabel 7.8: Percentage van de geselecteerde leerlingen in het bo waarbij wel en geen gesprek met de uitvoerder heeft plaatsgevonden, per type problematiek

	wel gesprek uitvoerder (%)	geen gesprek uitvoerder (%)	n
Ernstige problematiek in de thuissituatie	96,7	3,3	30
Fysieke problemen	96,7	3,3	30
Verstandelijke beperking	96,4	3,6	55
Overige (specifieke) leerproblemen	95,9	4,1	74
Leerachterstanden	94,9	5,1	274
Ernstig storend gedrag voor anderen	94,2	5,8	86
Ernstig op zichzelf gerichte gedragsproblemen	94,1	5,9	85
Ernstige communicatieproblemen	93,8	6,2	64
Werkhoudingsproblemen	93,5	6,5	123
Hoogbegaafdheid	90,0	10,0	30
Overige psychische stoornissen	84,0	16,0	25

Leerlingen kunnen meerdere typen problematiek hebben, daarom tellen de aantallen in de laatste kolom op tot meer dan het totaal aantal onderzochte leerlingen.
Chi-kwadraat(10) = 7,76, p = 0,65.

Tabel 7.9: Percentage van de geselecteerde leerlingen in het sbo waarbij wel en geen gesprek met de uitvoerder heeft plaatsgevonden, per type problematiek

	wel gesprek uitvoerder (%)	geen gesprek uitvoerder (%)	n
Verstandelijke beperking	100,0	0,0	20
Leerachterstanden	100,0	0,0	62
Ernstige problematiek in de thuissituatie	100,0	0,0	13
Ernstige communicatieproblemen	97,6	2,4	42
Werkhoudingsproblemen	96,0	4,0	25
Ernstig storend gedrag voor anderen	94,4	5,6	36
Overige psychische stoornissen	94,4	5,6	18
Ernstig op zichzelf gerichte gedragsproblemen	93,3	6,7	15
Overige (specifieke) leerproblemen	87,5	12,5	16

Leerlingen kunnen meerdere typen problematiek hebben, daarom tellen de aantallen in de laatste kolom op tot meer dan het totaal aantal onderzochte leerlingen.
Chi-kwadraat(8) = 9,19, p = 0,33.

Tabel 7.10: Percentage van de geselecteerde leerlingen in het pro waarbij wel en geen gesprek met de uitvoerder heeft plaatsgevonden, per type problematiek

	wel gesprek uitvoerder (%)	geen gesprek uitvoerder (%)	n
Ernstige communicatieproblemen	100,0	0,0	14
Verstandelijke beperking	100,0	0,0	14
Werkhoudingsproblemen	100,0	0,0	22
Leerachterstanden	95,7	4,3	23
Ernstig storend gedrag voor anderen	91,9	8,1	37
Ernstig op zichzelf gerichte gedragsproblemen	91,9	8,1	37
Ernstige problematiek in de thuissituatie	85,7	14,3	14

Leerlingen kunnen meerdere typen problematiek hebben, daarom tellen de aantallen in de laatste kolom op tot meer dan het totaal aantal onderzochte leerlingen.
Chi-kwadraat(6) = 5,92, p = 0,43.

Tabel 7.11: Percentage van de geselecteerde leerlingen in het vmbo waarbij wel en geen gesprek met de uitvoerder heeft plaatsgevonden, per type problematiek

	wel gesprek uitvoerder (%)	geen gesprek uitvoerder (%)	n
Ernstige problematiek in de thuissituatie	100,0	0,0	21
Overige (specifieke) leerproblemen	100,0	0,0	16
Overige psychische stoornissen	95,0	5,0	20
Ernstig op zichzelf gerichte gedragsproblemen	90,6	9,4	32
Werkhoudingsproblemen	90,2	9,8	41
Ernstig storend gedrag voor anderen	89,1	10,9	46
Leerachterstanden	73,3	26,7	15

Leerlingen kunnen meerdere typen problematiek hebben, daarom tellen de aantallen in de laatste kolom op tot meer dan het totaal aantal onderzochte leerlingen.
Chi-kwadraat(6) = 10,10, p = 0,12.

Tabel 7.12: Percentage van de geselecteerde leerlingen in het havo/vwo waarbij wel en geen gesprek met de uitvoerder heeft plaatsgevonden, per type problematiek

	wel gesprek uitvoerder (%)	geen gesprek uitvoerder (%)	n
Hoogbegaafdheid	100,0	0,0	14
Ernstig op zichzelf gerichte gedragsproblemen	98,0	2,0	51
Fysieke problemen	94,1	5,9	17
Werkhoudingsproblemen	92,3	7,7	26
Overige psychische stoornissen	90,3	9,7	31
Ernstig storend gedrag voor anderen	87,0	13,0	23

Leerlingen kunnen meerdere typen problematiek hebben, daarom tellen de aantallen in de laatste kolom op tot meer dan het totaal aantal onderzochte leerlingen.
Chi-kwadraat(5) = 5,12, p = 0,40.

Tabel 7.13: Percentage van de geselecteerde leerlingen in het so waarbij wel en geen gesprek met de uitvoerder heeft plaatsgevonden, per type problematiek

	wel gesprek uitvoerder (%)	geen gesprek uitvoerder (%)	n
Ernstige communicatieproblemen	90,2	9,8	41
Leerachterstanden	86,2	13,8	29
Verstandelijke beperking	84,4	15,6	32
Fysieke problemen	75,0	25,0	20
Ernstig storend gedrag voor anderen	72,4	27,6	29
Overige psychische stoornissen	72,4	27,6	29
Werkhoudingsproblemen	71,0	29,0	31
Ernstig op zichzelf gerichte gedragsproblemen	67,5	32,5	40
Overige (specifieke) leerproblemen	63,6	36,4	11

Leerlingen kunnen meerdere typen problematiek hebben, daarom tellen de aantallen in de laatste kolom op tot meer dan het totaal aantal onderzochte leerlingen.
Chi-kwadraat(8) = 11,0, p = 0,20.

Tabel 7.14: Percentage van de geselecteerde leerlingen in het vso waarbij wel en geen gesprek met de uitvoerder heeft plaatsgevonden, per type problematiek

	wel gesprek uitvoerder (%)	geen gesprek uitvoerder (%)	n
Ernstige communicatieproblemen	85,7	14,3	21
Ernstige problematiek in de thuissituatie	85,7	14,3	14
Werkhoudingsproblemen	84,4	15,6	32
Ernstig op zichzelf gerichte gedragsproblemen	77,3	22,7	44
Leerachterstanden	75,0	25,0	20
Verstandelijke beperking	73,3	26,7	15
Overige psychische stoornissen	73,3	26,7	30
Fysieke problemen	69,2	30,8	13
Ernstig storend gedrag voor anderen	64,0	36,0	25

Leerlingen kunnen meerdere typen problematiek hebben, daarom tellen de aantallen in de laatste kolom op tot meer dan het totaal aantal onderzochte leerlingen.
Chi-kwadraat(8) = 5,6, p = 0,69.

Tabel 7.15: Percentage van de geselecteerde leerlingen in het bo waarbij wel en geen gesprek met de leerling heeft plaatsgevonden, per type problematiek

	wel gesprek leerling (%)	geen gesprek leerling (%)	n
Overige (specifieke) leerproblemen	71,6	28,4	74
Hoogbegaafdheid	70,0	30,0	30
Ernstig op zichzelf gerichte gedragsproblemen	62,4	37,6	85
Leerachterstanden	61,7	38,3	274
Overige psychische stoornissen	60,0	40,0	25
Werkhoudingsproblemen	57,7	42,3	123
Ernstige problematiek in de thuissituatie	53,3	46,7	30
Verstandelijke beperking	52,7	47,3	55
Ernstig storend gedrag voor anderen	45,3	54,7	86
Fysieke problemen	43,3	56,7	30
Ernstige communicatieproblemen	35,9	64,1	64

Leerlingen kunnen meerdere typen problematiek hebben, daarom tellen de aantallen in de laatste kolom op tot meer dan het totaal aantal onderzochte leerlingen.
Chi-kwadraat(10) = 31,31, $p < 0,001$.

Tabel 7.16: Percentage van de geselecteerde leerlingen in het sbo waarbij wel en geen gesprek met de leerling heeft plaatsgevonden, per type problematiek

	wel gesprek leerling (%)	geen gesprek leerling (%)	n
Overige (specifieke) leerproblemen	81,2	18,8	16
Ernstig storend gedrag voor anderen	52,8	47,2	36
Leerachterstanden	48,4	51,6	62
Verstandelijke beperking	40,0	60,0	20
Werkhoudingsproblemen	40,0	60,0	25
Overige psychische stoornissen	38,9	61,1	18
Ernstig op zichzelf gerichte gedragsproblemen	33,3	66,7	15
Ernstige communicatieproblemen	31,0	69,0	42
Ernstige problematiek in de thuissituatie	30,8	69,2	13

Leerlingen kunnen meerdere typen problematiek hebben, daarom tellen de aantallen in de laatste kolom op tot meer dan het totaal aantal onderzochte leerlingen.
Chi-kwadraat(8) = 15,61, $p = 0,048$.

Tabel 7.17: Percentage van de geselecteerde leerlingen in het pro waarbij wel en geen gesprek met de leerling heeft plaatsgevonden, per type problematiek

	wel gesprek leerling (%)	geen gesprek leerling (%)	n
Ernstige problematiek in de thuissituatie	85,7	14,3	14
Ernstig op zichzelf gerichte gedragsproblemen	75,7	24,3	37
Leerachterstanden	73,9	26,1	23
Ernstig storend gedrag voor anderen	73,0	27,0	37
Verstandelijke beperking	71,4	28,6	14
Werkhoudingsproblemen	68,2	31,8	22
Ernstige communicatieproblemen	57,1	42,9	14

Leerlingen kunnen meerdere typen problematiek hebben, daarom tellen de aantallen in de laatste kolom op tot meer dan het totaal aantal onderzochte leerlingen.
Chi-kwadraat(6) = 3,32, $p = 0,77$.

Tabel 7.18: Percentage van de geselecteerde leerlingen in het vmbo waarbij wel en geen gesprek met de leerling heeft plaatsgevonden, per type problematiek

	wel gesprek leerling (%)	geen gesprek leerling (%)	n
Overige (specifieke) leerproblemen	100,0	0,0	16
Ernstig op zichzelf gerichte gedragsproblemen	87,5	12,5	32
Werkhoudingsproblemen	85,4	14,6	41
Ernstig storend gedrag voor anderen	84,8	15,2	46
Ernstige problematiek in de thuissituatie	81,0	19,0	21
Leerachterstanden	80,0	20,0	15
Overige psychische stoornissen	80,0	20,0	20

Leerlingen kunnen meerdere typen problematiek hebben, daarom tellen de aantallen in de laatste kolom op tot meer dan het totaal aantal onderzochte leerlingen.
Chi-kwadraat(6) = 4,00, p = 0,68.

Tabel 7.19: Percentage van de geselecteerde leerlingen in het havo/vwo waarbij wel en geen gesprek met de leerling heeft plaatsgevonden, per type problematiek

	wel gesprek leerling (%)	geen gesprek leerling (%)	n
Hoogbegaafdheid	100,0	0,0	14
Fysieke problemen	94,1	5,9	17
Werkhoudingsproblemen	92,3	7,7	26
Ernstig storend gedrag voor anderen	87,0	13,0	23
Ernstig op zichzelf gerichte gedragsproblemen	84,3	15,7	51
Overige psychische stoornissen	80,6	19,4	31

Leerlingen kunnen meerdere typen problematiek hebben, daarom tellen de aantallen in de laatste kolom op tot meer dan het totaal aantal onderzochte leerlingen.
Chi-kwadraat(5) = 5,09, p = 0,40.

Tabel 7.20: Percentage van de geselecteerde leerlingen in het so waarbij wel en geen gesprek met de leerling heeft plaatsgevonden, per type problematiek

	wel gesprek leerling (%)	geen gesprek leerling (%)	n
Leerachterstanden	65,5	34,5	29
Werkhoudingsproblemen	48,4	51,6	31
Ernstig storend gedrag voor anderen	37,9	62,1	29
Overige (specifieke) leerproblemen	36,4	63,6	11
Overige psychische stoornissen	31,0	69,0	29
Ernstig op zichzelf gerichte gedragsproblemen	30,0	70,0	40
Verstandelijke beperking	28,1	71,9	32
Ernstige communicatieproblemen	24,4	75,6	41
Fysieke problemen	20,0	80,0	20

Leerlingen kunnen meerdere typen problematiek hebben, daarom tellen de aantallen in de laatste kolom op tot meer dan het totaal aantal onderzochte leerlingen.
Chi-kwadraat(8) = 19,6, p = 0,01.

Tabel 7.21: Percentage van de geselecteerde leerlingen in het vso waarbij wel en geen gesprek met de leerling heeft plaatsgevonden, per type problematiek

	wel gesprek leerling (%)	geen gesprek leerling (%)	n
Werkhoudingsproblemen	75,0	25,0	32
Ernstige communicatieproblemen	66,7	33,3	21
Ernstig op zichzelf gerichte gedragsproblemen	63,6	36,4	44
Leerachterstanden	50,0	50,0	20
Verstandelijke beperking	46,7	53,3	15
Overige psychische stoornissen	46,7	53,3	30
Ernstig storend gedrag voor anderen	44,0	56,0	25
Ernstige problematiek in de thuissituatie	42,9	57,1	14
Fysieke problemen	30,8	69,2	13

Leerlingen kunnen meerdere typen problematiek hebben, daarom tellen de aantallen in de laatste kolom op tot meer dan het totaal aantal onderzochte leerlingen.
Chi-kwadraat(8) = 14,3, p = 0,08.

Tabel 7.22: Percentage van de geselecteerde leerlingen in het bo waarbij wel en geen leerlingvragenlijst is afgenomen, per type problematiek

	wel vragenlijst leerling (%)	geen vragenlijst leerling (%)	n
Overige (specifieke) leerproblemen	77,0	23,0	74
Hoogbegaafdheid	76,7	23,3	30
Leerachterstanden	65,7	34,3	274
Ernstig op zichzelf gerichte gedragsproblemen	60,0	40,0	85
Overige psychische stoornissen	60,0	40,0	25
Werkhoudingsproblemen	55,3	44,7	123
Ernstige problematiek in de thuissituatie	53,3	46,7	30
Ernstig storend gedrag voor anderen	47,7	52,3	86
Verstandelijke beperking	45,5	54,5	55
Fysieke problemen	43,3	56,7	30
Ernstige communicatieproblemen	31,2	68,8	64

Leerlingen kunnen meerdere typen problematiek hebben, daarom tellen de aantallen in de laatste kolom op tot meer dan het totaal aantal onderzochte leerlingen.
Chi-kwadraat(10) = 51,57, p < 0,001.

Tabel 7.23: Percentage van de geselecteerde leerlingen in het sbo waarbij wel en geen leerlingvragenlijst is afgenomen, per type problematiek

	wel vragenlijst leerling (%)	geen vragenlijst leerling (%)	n
Overige (specifieke) leerproblemen	62,5	37,5	16
Leerachterstanden	53,2	46,8	62
Ernstig storend gedrag voor anderen	50,0	50,0	36
Verstandelijke beperking	50,0	50,0	20
Werkhoudingsproblemen	44,0	56,0	25
Ernstig op zichzelf gerichte gedragsproblemen	40,0	60,0	15
Ernstige problematiek in de thuissituatie	38,5	61,5	13
Ernstige communicatieproblemen	33,3	66,7	42
Overige psychische stoornissen	33,3	66,7	18

Tabel 7.23: Percentage van de geselecteerde leerlingen in het sbo waarbij wel en geen leerlingvragenlijst is afgenomen, per type problematiek

Leerlingen kunnen meerdere typen problematiek hebben, daarom tellen de aantallen in de laatste kolom op tot meer dan het totaal aantal onderzochte leerlingen.
Chi-kwadraat(8) = 7,85, p = 0,45.

Tabel 7.24: Percentage van de geselecteerde leerlingen in het pro waarbij wel en geen leerlingvragenlijst is afgenomen, per type problematiek

	wel vragenlijst leerling (%)	geen vragenlijst leerling (%)	n
Ernstige problematiek in de thuissituatie	92,9	7,1	14
Leerachterstanden	87,0	13,0	23
Ernstig op zichzelf gerichte gedragsproblemen	86,5	13,5	37
Ernstige communicatieproblemen	85,7	14,3	14
Ernstig storend gedrag voor anderen	83,8	16,2	37
Werkhoudingsproblemen	81,8	18,2	22
Verstandelijke beperking	78,6	21,4	14

Leerlingen kunnen meerdere typen problematiek hebben, daarom tellen de aantallen in de laatste kolom op tot meer dan het totaal aantal onderzochte leerlingen.
Chi-kwadraat(6) = 1,49, p = 0,96.

Tabel 7.25: Percentage van de geselecteerde leerlingen in het vmbo waarbij wel en geen leerlingvragenlijst is afgenomen, per type problematiek

	wel vragenlijst leerling (%)	geen vragenlijst leerling (%)	n
Werkhoudingsproblemen	90,2	9,8	41
Ernstig storend gedrag voor anderen	89,1	10,9	46
Overige (specifieke) leerproblemen	87,5	12,5	16
Ernstige problematiek in de thuissituatie	85,7	14,3	21
Leerachterstanden	80,0	20,0	15
Overige psychische stoornissen	80,0	20,0	20
Ernstig op zichzelf gerichte gedragsproblemen	75,0	25,0	32

Leerlingen kunnen meerdere typen problematiek hebben, daarom tellen de aantallen in de laatste kolom op tot meer dan het totaal aantal onderzochte leerlingen.
Chi-kwadraat(6) = 4,73, p = 0,58.

Tabel 7.26: Percentage van de geselecteerde leerlingen in het havo/vwo waarbij wel en geen leerlingvragenlijst is afgenomen, per type problematiek

	wel vragenlijst leerling (%)	geen vragenlijst leerling (%)	n
Hoogbegaafdheid	100,0	0,0	14
Fysieke problemen	94,1	5,9	17
Werkhoudingsproblemen	92,3	7,7	26
Ernstig op zichzelf gerichte gedragsproblemen	90,2	9,8	51
Ernstig storend gedrag voor anderen	87,0	13,0	23
Overige psychische stoornissen	77,4	22,6	31

Leerlingen kunnen meerdere typen problematiek hebben, daarom tellen de aantallen in de laatste kolom op tot meer dan het totaal aantal onderzochte leerlingen.
Chi-kwadraat(5) = 6,83, p = 0,23.

Tabel 7.27: Percentage van de geselecteerde leerlingen in het so waarbij wel en geen leerlingvragenlijst is afgenomen, per type problematiek

	wel vragenlijst leerling (%)	geen vragenlijst leerling (%)	n
Leerachterstanden	51,7	48,3	29
Overige (specifieke) leerproblemen	45,5	54,5	11
Werkhoudingsproblemen	32,3	67,7	31
Ernstig op zichzelf gerichte gedragsproblemen	20,0	80,0	40
Ernstig storend gedrag voor anderen	17,2	82,8	29
Overige psychische stoornissen	17,2	82,8	29
Ernstige communicatieproblemen	14,6	85,4	41
Verstandelijke beperking	6,2	93,8	32
Fysieke problemen	5,0	95,0	20

Leerlingen kunnen meerdere typen problematiek hebben, daarom tellen de aantallen in de laatste kolom op tot meer dan het totaal aantal onderzochte leerlingen.
Chi-kwadraat(8) = 30,7, $p < 0,001$.

Tabel 7.28: Percentage van de geselecteerde leerlingen in het vso waarbij wel en geen leerlingvragenlijst is afgenomen, per type problematiek

	wel vragenlijst leerling (%)	geen vragenlijst leerling (%)	n
Werkhoudingsproblemen	50,0	50,0	32
Ernstige communicatieproblemen	47,6	52,4	21
Ernstig op zichzelf gerichte gedragsproblemen	45,5	54,5	44
Fysieke problemen	30,8	69,2	13
Verstandelijke beperking	26,7	73,3	15
Overige psychische stoornissen	26,7	73,3	30
Ernstig storend gedrag voor anderen	24,0	76,0	25
Ernstige problematiek in de thuissituatie	14,3	85,7	14
Leerachterstanden	10,0	90,0	20

Leerlingen kunnen meerdere typen problematiek hebben, daarom tellen de aantallen in de laatste kolom op tot meer dan het totaal aantal onderzochte leerlingen.
Chi-kwadraat(8) = 17,9, $p = 0,02$.

Tabel 7.29: Percentage van de geselecteerde leerlingen in het bo waarbij wel en geen oudevragenlijst is ingevuld, per type problematiek

	wel vragenlijst ouders (%)	geen vragenlijst ouders (%)	n
Hoogbegaafdheid	93,3	6,7	30
Ernstig op zichzelf gerichte gedragsproblemen	80,0	20,0	85
Verstandelijke beperking	78,2	21,8	55
Ernstig storend gedrag voor anderen	76,7	23,3	86
Overige psychische stoornissen	76,0	24,0	25
Werkhoudingsproblemen	75,6	24,4	123
Ernstige communicatieproblemen	75,0	25,0	64
Leerachterstanden	74,5	25,5	274
Overige (specifieke) leerproblemen	74,3	25,7	74
Fysieke problemen	73,3	26,7	30
Ernstige problematiek in de thuissituatie	70,0	30,0	30

Leerlingen kunnen meerdere typen problematiek hebben, daarom tellen de aantallen in de laatste kolom op tot meer dan het totaal aantal onderzochte leerlingen.
Chi-kwadraat(10) = 7,10, $p = 0,72$.

Tabel 7.30: Percentage van de geselecteerde leerlingen in het sbo waarbij wel en geen ouder vragenlijst is ingevuld, per type problematiek

	wel vragenlijst ouders (%)	geen vragenlijst ouders (%)	n
Leerachterstanden	77,4	22,6	62
Ernstige problematiek in de thuissituatie	76,9	23,1	13
Ernstig op zichzelf gerichte gedragsproblemen	73,3	26,7	15
Ernstig storend gedrag voor anderen	72,2	27,8	36
Overige psychische stoornissen	72,2	27,8	18
Verstandelijke beperking	70,0	30,0	20
Ernstige communicatieproblemen	69,0	31,0	42
Overige (specifieke) leerproblemen	68,8	31,2	16
Werkhoudingsproblemen	60,0	40,0	25

Leerlingen kunnen meerdere typen problematiek hebben, daarom tellen de aantallen in de laatste kolom op tot meer dan het totaal aantal onderzochte leerlingen.
Chi-kwadraat(8) = 3,13, p = 0,93.

Tabel 7.31: Percentage van de geselecteerde leerlingen in het pro waarbij wel en geen ouder vragenlijst is ingevuld, per type problematiek

	wel vragenlijst ouders (%)	geen vragenlijst ouders (%)	n
Ernstige communicatieproblemen	78,6	21,4	14
Werkhoudingsproblemen	72,7	27,3	22
Leerachterstanden	69,6	30,4	23
Verstandelijke beperking	64,3	35,7	14
Ernstige problematiek in de thuissituatie	64,3	35,7	14
Ernstig op zichzelf gerichte gedragsproblemen	51,4	48,6	37
Ernstig storend gedrag voor anderen	45,9	54,1	37

Leerlingen kunnen meerdere typen problematiek hebben, daarom tellen de aantallen in de laatste kolom op tot meer dan het totaal aantal onderzochte leerlingen.
Chi-kwadraat(6) = 8,80, p = 0,19.

Tabel 7.32: Percentage van de geselecteerde leerlingen in het vmbo waarbij wel en geen ouder vragenlijst is ingevuld, per type problematiek

	wel vragenlijst ouders (%)	geen vragenlijst ouders (%)	n
Leerachterstanden	93,3	6,7	15
Overige psychische stoornissen	75,0	25,0	20
Ernstig op zichzelf gerichte gedragsproblemen	65,6	34,4	32
Ernstig storend gedrag voor anderen	65,2	34,8	46
Overige (specifieke) leerproblemen	62,5	37,5	16
Werkhoudingsproblemen	61,0	39,0	41
Ernstige problematiek in de thuissituatie	52,4	47,6	21

Leerlingen kunnen meerdere typen problematiek hebben, daarom tellen de aantallen in de laatste kolom op tot meer dan het totaal aantal onderzochte leerlingen.
Chi-kwadraat(6) = 8,01, p = 0,24.

Tabel 7.33: Percentage van de geselecteerde leerlingen in het havo/vwo waarbij wel en geen oudevragenlijst is ingevuld, per type problematiek

	wel vragenlijst ouders (%)	geen vragenlijst ouders (%)	n
Fysieke problemen	88,2	11,8	17
Ernstig storend gedrag voor anderen	87,0	13,0	23
Hoogbegaafdheid	85,7	14,3	14
Overige psychische stoornissen	83,9	16,1	31
Ernstig op zichzelf gerichte gedragsproblemen	74,5	25,5	51
Werkhoudingsproblemen	73,1	26,9	26

Leerlingen kunnen meerdere typen problematiek hebben, daarom tellen de aantallen in de laatste kolom op tot meer dan het totaal aantal onderzochte leerlingen.
Chi-kwadraat(5) = 3,76, p = 0,58.

Tabel 7.34: Percentage van de geselecteerde leerlingen in het so waarbij wel en geen oudevragenlijst is ingevuld, per type problematiek

	wel vragenlijst ouders (%)	geen vragenlijst ouders (%)	n
Leerachterstanden	75,9	24,1	29
Verstandelijke beperking	68,8	31,2	32
Ernstig op zichzelf gerichte gedragsproblemen	62,5	37,5	40
Ernstig storend gedrag voor anderen	62,1	37,9	29
Werkhoudingsproblemen	61,3	38,7	31
Fysieke problemen	55,0	45,0	20
Overige (specifieke) leerproblemen	54,5	45,5	11
Overige psychische stoornissen	51,7	48,3	29
Ernstige communicatieproblemen	46,3	53,7	41

Leerlingen kunnen meerdere typen problematiek hebben, daarom tellen de aantallen in de laatste kolom op tot meer dan het totaal aantal onderzochte leerlingen.
Chi-kwadraat(8) = 8,6, p = 0,38.

Tabel 7.35: Percentage van de geselecteerde leerlingen in het vso waarbij wel en geen oudevragenlijst is ingevuld, per type problematiek

	wel vragenlijst ouders (%)	geen vragenlijst ouders (%)	n
Fysieke problemen	69,2	30,8	13
Ernstig op zichzelf gerichte gedragsproblemen	65,9	34,1	44
Overige psychische stoornissen	63,3	36,7	30
Ernstige communicatieproblemen	61,9	38,1	21
Verstandelijke beperking	60,0	40,0	15
Werkhoudingsproblemen	56,2	43,8	32
Leerachterstanden	50,0	50,0	20
Ernstige problematiek in de thuissituatie	50,0	50,0	14
Ernstig storend gedrag voor anderen	48,0	52,0	25

Leerlingen kunnen meerdere typen problematiek hebben, daarom tellen de aantallen in de laatste kolom op tot meer dan het totaal aantal onderzochte leerlingen.
Chi-kwadraat(8) = 4,2, p = 0,84.

8 Bijlage 3. Resultaten schoolvragenlijst (v)so uitgesplitst naar aangeboden uitstroomprofielen

In deze bijlage zijn de resultaten van de schoolvragenlijst voor de (v)so scholen uitgesplitst naar de uitstroomprofielen die de scholen aanbieden. We onderscheiden hierbij scholen die de uitstroomprofielen dagbesteding en/of arbeidsmarktgericht aanbieden (d/a), en scholen die (ook) het uitstroomprofiel vervolgonderwijs (v) aanbieden.

Tabel 8.1: Percentage van de leerlingen dat in schooljaar 2022-2023 extra ondersteuning ontvangt volgens de criteria voor extra ondersteuning gehanteerd in dit onderzoek

	so-d/a	so-v	vso-d/a	vso-v
n	974	3.658	1.099	3.057
percentage Imeo	45,4	47,7	32,8	44,3

d/a en v geven het maximale uitstroomprofiel aan dat een (v)so school aanbiedt (d/a = dagbesteding en/of arbeidsmarktgericht, v = vervolgonderwijs).

Tabel 8.2: Percentage van de leerlingen met extra ondersteuning volgens de criteria gehanteerd in dit onderzoek waarvoor een handelingsdeel is opgesteld

	so-d/a	so-v	vso-d/a	vso-v
aantal Imeo	442	1.746	360	1.353
percentage OPP/handelingsdeel	71,3	81,4	95,8	98,2

Tabel 8.3: Percentage van de leerlingen dat thuiszitter is

	so-d/a	so-v	vso-d/a	vso-v
n	974	3.658	1.099	3.057
percentage thuiszitters	0,8	1,6	1,4	2,1

Tabel 8.4: Percentage van de leerlingen met extra ondersteuning dat elk van onderstaande typen extra ondersteuning of afwijking van het onderwijsprogramma krijgt

	so-d/a	so-v	vso-d/a	vso-v
Aanvullende medische/fysieke ondersteuning	39,2	26,1	6,7	1,8
Aanvullende pedagogische interventies o.b.v. problematiek/diagnose (signaleringsplan, klas samengesteld op basis van vergelijkbare gedragsproblematiek, etc.)	29,2	25,9	8,6	62,5
Afwijking (vermindering) van onderwijstijd	8,4	12,2	31,9	39,5
Afwijking van het programma voor cognitieve vakken	14,5	24,0	13,0	31,1
Afwijking van het programma voor gedrag/sociaal-emotionele ontwikkeling	0,9	9,5	13,9	28,5
Afwijking van stage of praktijk(vakken)	0,2	0,1	16,9	16,1
Andere afwijking van het onderwijsprogramma/de leerroute	6,6	6,2	1,1	24,7
Andere extra begeleiding tijdens onderwijstijd op school	31,2	26,3	35,9	14,9
Structureel extra begeleiding en/of extra oefenmomenten met onderwijsondersteuner of -assistent	27,4	40,5	2,2	19,1
Structureel extra instructie of preteaching en/of extra oefenmomenten met (gespecialiseerde) leraar	32,8	22,8	10,0	52,4
Therapie	28,1	23,5	10,6	13,2
Trainingsprogramma voor gedragscompetenties of leer- en werkhouding	15,6	17,3	18,6	49,9
n	442	1.746	360	1.353

Leerlingen kunnen meerdere typen extra ondersteuning krijgen, daarom tellen de percentages op tot meer dan 100%.

9 Bijlage 4. Resultaten enkelvoudige regressieanalyses naar samenhang van het percentage leerlingen met extra ondersteuning met schoolkenmerken

Tabel 8.1: Resultaten enkelvoudige regressieanalyses voor het bo

	coëfficiënt	se	t	p
Schoolweging	0,3	0,2	1,5	0,148
Denominatie: RK	-0,4	2,2	-0,2	0,851
Denominatie: PC	-2,4	2,5	-1,0	0,338
Denominatie: Overig bijzonder	0,9	2,8	0,3	0,751
Schoolgrootte	-0,0	0,0	-0,3	0,777
Regio: Noord/Oost/Zuid	0,5	1,7	0,3	0,794
Stedelijkheid: Niet-Matig stedelijk	0,5	1,8	0,3	0,787
Deelnamepercentage sbo	-3,0	1,4	-2,1	0,039
Deelnamepercentage so	0,5	1,6	0,3	0,776

Tabel 8.2: Resultaten enkelvoudige regressieanalyses voor het sbo

	coëfficiënt	se	t	p
Denominatie: RK	-3,8	10,5	-0,4	0,721
Denominatie: PC	-4,2	12,9	-0,3	0,747
Denominatie: Overig bijzonder	13,5	10,5	1,3	0,207
Schoolgrootte	-0,1	0,1	-1,2	0,228
Regio: Noord/Oost/Zuid	-21,7	7,3	-3,0	0,005
Stedelijkheid: Niet-Matig stedelijk	-8,0	8,8	-0,9	0,371
Deelnamepercentage sbo	-17,9	6,2	-2,9	0,006
Deelnamepercentage so	-8,2	5,9	-1,4	0,168

Tabel 8.3: Resultaten enkelvoudige regressieanalyses voor het pro

	coëfficiënt	se	t	p
Schoolgrootte	-0,0	0,0	-0,5	0,640
Regio: Noord/Oost/Zuid	-3,5	6,5	-0,5	0,598
Stedelijkheid: Niet-Matig stedelijk	2,3	7,6	0,3	0,762
Percentage leerlingen met niet-westerse migratieachtergrond	-0,2	0,2	-1,1	0,288
Percentage apcg-leerlingen	-0,1	0,1	-1,1	0,272
Deelnamepercentage pro	-11,7	4,5	-2,6	0,014
Deelnamepercentage vso	-3,3	3,5	-0,9	0,356

Tabel 8.4: Resultaten enkelvoudige regressieanalyses voor het vmbo

	coëfficiënt	se	t	p
Schoolgrootte	-0,0	0,0	-1,0	0,308
Regio: Noord/Oost/Zuid	-1,0	2,5	-0,4	0,696
Stedelijkheid: Niet-Matig stedelijk	-0,5	2,5	-0,2	0,839
Percentage leerlingen met niet-westerse migratieachtergrond	-0,0	0,1	-0,4	0,728
Percentage apcg-leerlingen	-0,0	0,1	-0,1	0,901
Deelnamepercentage pro	2,3	0,9	2,4	0,021
Deelnamepercentage vso	0,6	1,8	0,3	0,748
Afdeling: vmbo-k	-0,5	2,8	-0,2	0,868
Afdeling: vmbo-b	7,6	3,2	2,4	0,024

Tabel 8.5: Resultaten enkelvoudige regressieanalyses voor het havo/vwo

	coëfficiënt	se	t	p
Schoolgrootte	-0,0	0,0	-0,1	0,932
Regio: Noord/Oost/Zuid	-1,9	1,7	-1,1	0,274
Stedelijkheid: Niet-Matig stedelijk	0,6	1,8	0,3	0,754
Percentage leerlingen met niet-westerse migratieachtergrond	0,0	0,1	0,5	0,615
Percentage apcg-leerlingen	0,0	0,0	0,8	0,439
Deelnamepercentage pro	-0,4	1,0	-0,4	0,675
Deelnamepercentage vso	-0,8	0,8	-1,0	0,334
Afdeling: vwo	-1,0	1,7	-0,6	0,560

10 Bijlage 5: Resultaten enkelvoudige regressieanalyses naar samenhang met de kwaliteit van de uitvoering

Tabel 9.1: Resultaten enkelvoudige regressieanalyses voor het bo

	coëfficiënt	se	t	p	n
Behalen doelen	0,2	0,0	5,0	0,000	378
Evaluatie	0,2	0,0	3,6	0,000	370
Leerling tevredenheid	0,2	0,1	3,5	0,001	246
Ouder tevredenheid	0,2	0,1	2,6	0,009	284
Kwaliteitszorg school	0,2	0,1	4,0	0,000	390
ZOB school	0,2	0,1	3,1	0,003	390
Kwaliteit doelen	0,2	0,0	4,1	0,000	365
Didactische doelen	0,2	0,1	2,1	0,039	365
Voorwaardelijke doelen	0,1	0,1	1,7	0,087	365
Gedragsdoelen	-0,0	0,1	-0,4	0,701	365

ZOB = zicht op begeleiding en uitvoering, n = aantal leerlingen opgenomen in een regressiemodel.

De onderste drie rijen bevatten binaire voorspellers die aangaven of het betreffende type doel wel of niet van toepassing was.

Tabel 9.2: Resultaten enkelvoudige regressieanalyses voor het sbo

	coëfficiënt	se	t	p	n
Uitvoering volgens plan	0,4	0,1	4,6	0,000	97
Behalen doelen	0,1	0,1	2,0	0,046	107
Evaluatie	0,1	0,1	0,9	0,359	96
Leerling tevredenheid	0,0	0,2	0,1	0,907	52
Ouder tevredenheid	0,0	0,1	0,3	0,736	77
ZOB school	0,4	0,1	3,4	0,001	108
Kwaliteit doelen	0,2	0,1	2,9	0,006	100
Didactische doelen	0,2	0,1	1,5	0,142	100
Voorwaardelijke doelen	0,0	0,1	0,3	0,740	100
Gedragsdoelen	0,1	0,1	0,6	0,542	100

ZOB = zicht op begeleiding en uitvoering, n = aantal leerlingen opgenomen in een regressiemodel.

De onderste drie rijen bevatten binaire voorspellers die aangaven of het betreffende type doel wel of niet van toepassing was.

Tabel 9.3: Resultaten enkelvoudige regressieanalyses voor het pro

	coëfficiënt	se	t	p	n
Uitvoering volgens plan	0,5	0,1	5,1	0,000	58
Behalen doelen	0,2	0,1	1,7	0,090	60
Evaluatie	0,3	0,1	3,3	0,002	59
Leerling tevredenheid	-0,0	0,1	-0,3	0,745	58

Tabel 9.3: Resultaten enkelvoudige regressieanalyses voor het pro

ZOB school	0,3	0,1	2,4	0,022	61
Kwaliteit doelen	0,3	0,1	2,6	0,013	42
Voorwaardelijke doelen	0,2	0,2	1,2	0,232	42
Gedragsdoelen	-0,0	0,2	-0,0	0,984	42

ZOB = zicht op begeleiding en uitvoering, n = aantal leerlingen opgenomen in een regressiemodel.

De onderste twee rijen bevatten binaire voorspellers die aangaven of het betreffende type doel wel of niet van toepassing was (didactische doelen waren niet opgenomen in het regressiemodel voor deze sector).

Tabel 9.4: Resultaten enkelvoudige regressieanalyses voor het vmbo

	coëfficiënt	se	t	p	n
Behalen doelen	0,4	0,1	4,4	0,000	52
Evaluatie	0,2	0,1	1,6	0,113	49
Leerling tevredenheid	0,4	0,1	3,2	0,003	47
Kwaliteitszorg school	-0,1	0,2	-0,5	0,647	55
ZOB school	-0,1	0,1	-0,5	0,655	55
Kwaliteit doelen	0,4	0,1	2,6	0,014	49
Didactische doelen	0,0	0,2	0,0	0,999	49
Voorwaardelijke doelen	0,1	0,2	0,4	0,691	49
Gedragsdoelen	-0,2	0,2	-0,8	0,423	49

ZOB = zicht op begeleiding en uitvoering, n = aantal leerlingen opgenomen in een regressiemodel.

De onderste drie rijen bevatten binaire voorspellers die aangaven of het betreffende type doel wel of niet van toepassing was.

Tabel 9.5: Resultaten enkelvoudige regressieanalyses voor het havo/vwo

	coëfficiënt	se	t	p	n
Uitvoering volgens plan	0,7	0,1	6,6	0,000	49
Behalen doelen	0,3	0,1	4,1	0,000	52
Evaluatie	0,3	0,1	4,2	0,003	44
Leerling tevredenheid	0,4	0,2	2,0	0,047	48
Ouder tevredenheid	0,1	0,1	0,7	0,516	42
Kwaliteitszorg school	0,2	0,2	1,4	0,192	56
ZOB school	0,1	0,2	0,8	0,407	56
Kwaliteit doelen	0,2	0,1	2,1	0,043	49
Voorwaardelijke doelen	-0,2	0,2	-0,8	0,425	49
Gedragsdoelen	-0,2	0,2	-1,1	0,292	49

ZOB = zicht op begeleiding en uitvoering, n = aantal leerlingen opgenomen in een regressiemodel.

De onderste twee rijen bevatten binaire voorspellers die aangaven of het betreffende type doel wel of niet van toepassing was (didactische doelen waren niet opgenomen in het regressiemodel voor deze sector).

Tabel 9.6: Resultaten enkelvoudige regressieanalyses voor het so

	coëfficiënt	se	t	p	n
Uitvoering volgens plan	0,3	0,1	4,4	0,000	77
Behalen doelen	0,2	0,1	3,4	0,001	79
Evaluatie	0,1	0,1	0,7	0,499	75
Ouder tevredenheid	0,1	0,1	1,0	0,327	44
ZOB school	0,1	0,1	0,9	0,361	85
Kwaliteit doelen	0,1	0,1	0,8	0,440	70
Didactische doelen	-0,2	0,1	-1,4	0,179	70
Voorwaardelijke doelen	-0,2	0,1	-1,1	0,267	70
Gedragsdoelen	-0,4	0,1	-3,3	0,002	70

ZOB = zicht op begeleiding en uitvoering, n = aantal leerlingen opgenomen in een regressiemodel.

De onderste drie rijen bevatten binaire voorspellers die aangaven of het betreffende type doel wel of niet van toepassing was.

Tabel 9.7: Resultaten enkelvoudige regressieanalyses voor het vso

	coëfficiënt	se	t	p	n
Uitvoering volgens plan	0,4	0,1	3,4	0,001	59
Behalen doelen	0,1	0,1	1,5	0,134	72
Evaluatie	0,1	0,1	0,5	0,609	67
ZOB school	0,1	0,2	0,9	0,375	72
Kwaliteit doelen	0,2	0,1	2,0	0,053	63
Didactische doelen	-0,1	0,2	-0,8	0,422	63
Voorwaardelijke doelen	0,0	0,2	0,3	0,773	63
Gedragsdoelen	-0,2	0,2	-1,5	0,148	63

ZOB = zicht op begeleiding en uitvoering, n = aantal leerlingen opgenomen in een regressiemodel.

De onderste drie rijen bevatten binaire voorspellers die aangaven of het betreffende type doel wel of niet van toepassing was.